

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2025

Sisällysluettelo

1. TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	1
1.1 Tulevaisuuden näkymät ja haasteet.....	2
2. YLEISPERUSTELUT	5
2.1 Johdanto.....	6
2.1.1 Talousarvion valmistelua koskevat lait	7
2.1.2 Talousarvion rakenne	8
2.1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat	8
2.2 Kaksikielinen HUS	10
2.3 Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristön muutokset	11
2.3.1 Yleinen talouskehitys	11
2.3.2 Toimintaympäristön muutokset	12
2.3.3 Väestö ja sairastavuus	13
2.3.4 Lainsäädännön muutokset	13
2.4 Olennaiset muutokset HUS-yhtymän toiminnassa ja taloudessa	19
2.4.1 Sairaanhoidollisen palvelutuotannon ja toimipisteverkoston muutokset.....	19
2.4.2 Talouden tasapainottamisohjelma	20
2.4.3 Tuottavuusohjelma.....	20
2.5 Yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa	21
2.6 Tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen.....	23
3. HUS-YHTYMÄN STRATEGIA	27
3.1 HUSin strategia	28
3.2 Strategiset muutosvoimat	28
3.3 HUSin arvot.....	29
3.4 Strategiset päämäärät.....	29
3.5 Strategiset tavoitteet 2023.....	30
3.5.1 Henkilöstölinjaus.....	30
4. KONSERNIOHJAUS, SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	31
4.1 Konserniohjaus	32
4.1.1 Konsernirakenteessa tapahtuvien muutosten vaikutus taloussuunnitteluun.....	33
4.2 Sisäinen valvonta.....	33

4.3 Riskienhallinta	34
4.3.1 Vastuullisuus	36
5. SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET	38
5.1 HUS-yhtymän sitovat taloudelliset tavoitteet	39
5.2 Tytäryhtiöille asetettavat sitovat tavoitteet	42
6. TALOUSARVIOEHDOTUS	43
6.1 Taloussuunnitelman 2023 – 2025 taustaa ja tunnuslukuja	44
KÄYTTÖSUUNNITELMAOSA	
6.2 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto	47
6.2.1 Tuotteistus, hinnoittelu ja laskutuskäytännöt.....	47
6.2.2 Laskutuskehys Helsingille ja Uudenmaan hyvinvointialueille	48
6.2.3 Erikoissairaanhoidon palvelut Helsingille ja Uudenmaan hyvinvointialueille	52
6.2.4 Jäsenmaksuosuuden lisäksi kehykseen sisältyvät erät	55
6.2.5 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto kaikille maksajille.....	58
6.2.6 Asiakasmaksut ja niiden huojennuskäytännöt	59
6.3 Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy	60
6.3.1 Potilaiden hoitoonpääsyyn liittyvät tavoitteet ja seuranta	60
6.3.2 Hoitoonpääsytietojen avoimuus ja viranomaisraportointi.....	61
6.3.3 Hoitotyön tuki ja hoitoonpääsy.....	61
6.3.4 Raportoinnin kehittäminen	62
6.3.5 Hoitoonpääsy	62
6.4 Laatu ja potilasturvallisuus	63
6.5 Hoitotyö.....	63
6.6 Opetus, tutkimus ja innovaatiotoiminta	65
6.6.1 Opetus	65
6.6.1.1 Opetuksen tavoitteet.....	65
6.6.1.2 Opetuksen rahoitus	65
6.6.2 Tutkimus.....	66
6.6.2.1 Tutkijan sähköiset työkalut ja tutkimuspalveluiden kehittäminen.....	67
6.6.2.2 Tutkimustilat	67
6.6.2.3 Biopankki – uusia merkittäviä tutkimushankkeita Helsingin Biopankin kautta	67
6.6.2.4 Eettiset toimikunnat	68
6.6.2.5 FICAN	68
6.6.2.6 iCAN	69

6.6.2.7 Pääkaupunkiseudun neurokeskus Helsinki Brain & Mind	69
6.6.2.8 Hyks-Instituutti Oy	70
6.6.2.9 Hoito- ja terveystieteet.....	71
6.6.2.10 HUSin hoito- ja terveystieteen tutkimuskeskus	71
6.6.2.11 Tutkimuksen rahoitus	72
6.6.2.12 Tulosalueiden HUS tutkimusmääräraha.....	72
6.6.2.13 Ulkopuolinen tutkimusrahoitus.....	73
6.7 Tuloslaskelmaosa.....	74
6.8 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	79
INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSAT	
6.9 Investointiosa ja lainanottovaltuus	81
6.10 Rahoitusosa	86
HENKILÖSTÖSUUNNITTELUOSA	
6.11 Henkilöstösuunnitteluosa	90
6.11.1 Henkilöstösuunnittelun tavoitteet ja taustaa.....	90
6.11.2 Työmatkaseteli sekä liikunta- ja kulttuurietu.....	90
6.11.3 Kertapalkitseminen	90
6.11.4 Muut henkilöstöpanostukset.....	90
6.11.5 Henkilöstösuunnittelu.....	90
7. YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	92
7.1 Aivokeskus	94
7.1.1 Sitovat tavoitteet	94
7.1.2 Tuloslaskelma	94
7.1.3 Henkilöstötunnusluvut	94
7.1.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto.....	95
7.2 Naisten, lasten ja nuorten palvelut	97
7.2.1 Sitovat tavoitteet	97
7.2.2 Tuloslaskelma	97
7.2.3 Henkilöstötunnusluvut	98
7.2.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto.....	98
7.3 Konservatiiviset palvelut	100
7.3.1 Sitovat tavoitteet	100
7.3.2 Tuloslaskelma	100
7.3.3 Henkilöstötunnusluvut	101
7.3.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto.....	101

7.4 Operatiiviset palvelut	103
7.4.1 Sitovat tavoitteet	103
7.4.2 Tuloslaskelma	103
7.4.3 Henkilöstötunnusluvut	103
7.4.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto.....	104
7.5 Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	106
7.5.1 Sitovat tavoitteet	106
7.5.2 Tuloslaskelma	106
7.5.3 Henkilöstötunnusluvut	107
7.5.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto.....	107
7.6 Dianostiikkakeskus	109
7.6.1 Sitovat tavoitteet	109
7.6.2 Tuloslaskelma	110
7.6.3 Henkilöstötunnusluvut	110
7.6.4 Palvelutuotanto	111
8. KONSERNIPALVELUJEN JA ULKOISEN TARKASTUKSEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	112
8.1 Tilakeskus	115
8.1.1 Sitovat tavoitteet	116
8.1.2 Tuloslaskelma	117
8.1.3 Henkilöstötunnusluvut	117
8.1.4 Tuotannon tunnusluvut	118
8.2 Konsernihallinto	118
8.2.1 Sitovat tavoitteet	119
8.2.2 Tuloslaskelma	120
8.2.3 Henkilöstötunnusluvut	120
8.2.4 Tuotannon tunnusluvut	120
8.3 Työterveys	121
8.3.1 Sitovat tavoitteet	121
8.3.2 Tuloslaskelma	122
8.3.3 Henkilöstötunnusluvut	122
8.3.4 Tuotannon tunnusluvut	122
8.4 Tietohallinto	123
8.4.1 Sitovat tavoitteet	124
8.4.2 Tuloslaskelma	125
8.4.3 Henkilöstötunnusluvut	125
8.4.4 Tuotannon tunnusluvut	125

8.5 Apteekki	126
8.5.1 Sitovat tavoitteet	127
8.5.2 Tuloslaskelma	128
8.5.3 Henkilöstötunnusluvut	128
8.5.4 Tuotannon tunnusluvut	129
8.6 Runkopalvelut	129
8.6.1 Sitovat tavoitteet	131
8.6.2 Tuloslaskelma	132
8.6.3 Henkilöstötunnusluvut	132
8.6.4 Tuotannon tunnusluvut	133
8.7 Ulkoinen tarkastus tulosalue	134
8.7.1 Sitovat tavoitteet	135
8.7.2 Tuloslaskelma	136
8.7.3 Henkilöstötunnusluvut	136
9. TYTÄRYHTIÖIDEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	137
9.1 HUS Kiinteistöt Oy	137
9.1.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat ..	137
9.1.2 Sitovat tavoitteet	137
9.1.3 Tuloslaskelma	138
9.1.4 Henkilöstötunnusluvut	138
9.1.5 Tuotannon tunnusluvut	138
9.1.6 Rahoituslaskelma	139
9.2 Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	139
9.2.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat ..	139
9.2.2 Sitovat tavoitteet	139
9.2.3 Tuloslaskelma	140
9.2.4 Henkilöstötunnusluvut	140
9.2.5 Rahoituslaskelma	140
9.3 Orton Oy	141
9.3.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat ..	141
9.3.2 Sitovat tavoitteet	141
9.3.3 Tuloslaskelma	141
9.3.4 Henkilöstötunnusluvut	141
9.3.5 Rahoituslaskelma	142
9.4 Hyks-instituutti Oy	142
9.4.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat ..	142
9.4.2 Sitovat tavoitteet	142

9.4.3 Tuloslaskelma	143
9.4.4 Henkilöstötunnusluvut	143
9.4.5 Rahoituslaskelma	143
10. PÄÄTÖSESITYKSET	144
10.1 Yhtymähallituksen päätösesitykset yhtymäkokoukselle	144
10.1.1 Strategiset tavoitteet	144
10.1.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne, asiakirja, tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.....	144
10.1.3 Talousarvioon sisältyvät erillismäärärahat.....	144
10.1.4 Sitovien tavoitteiden vahvistaminen ja talouden tasapainottamisohjelma.....	145
10.1.5 Rahoitusosan tavoitteet ja valtuutukset	145
10.1.6 Kapitaatioperusteiset ja perusterveydenhuollon päivystystoiminnan veloitukset sisältyen kehykseen	146
10.1.7 Asiakasmaksut	147

LIITEOSA

1 TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

1 Toimitusjohtajan katsaus

1.1 Tulevaisuuden näkymät ja haasteet

Suomessa toteutuu 1.1.2023 historian suurin sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen uudistus, joka on samalla myös historiallisen merkittävä kuntauudistus, kun näiden palveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palveluiden osalta uudistuksessa muuttuu järjestämisvastuun lisäksi myös rahoitus ja jatkossa valtiolla on merkittävä rooli sekä rahoituksessa että ohjauksessa.

Uudellamaalla sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen palveluiden malli poikkeaa jatkossa muusta maasta ja täällä puhutaan Uudenmaan erillisratkaisusta, jossa järjestämisvastuu on Uudenmaan neljällä hyvinvointialueella, Helsingin kaupungilla ja HUSilla. HUSilla on Uusimaa-lainsäädännön mukaan järjestämisvastuu vaativan erikoissairaanhoidon eli yliopistosairaala-tasoisien terveystalouden osalta ja niiden toteuttamiseen vaadittavien erikoissairaanhoidon palveluiden osalta. Uudenmaan hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki ja HUS ovat lisäksi neuvotelleet järjestämissopimuksesta, ja sen mukaan HUS tuottaa jatkossakin lähes kaikki erikoissairaanhoidon palvelut Uudellamaalla. HUSilla on jatkossa valtakunnallisia vastuita eli sellaisia vaativimman tason erikoissairaanhoidon palveluiden vastuita, kuten lasten sydänleikkaukset, elinsiirrot ja palovammat.

Vuoden 2023 alkaen HUSin rahoitus tulee pääasiassa Uudenmaan hyvinvointialueilta ja Helsingin kaupungilta. HUS tulee olemaan ainoa järjestämisvastuinen terveystalouden tuottaja, joka ei saa suoraa rahoitusta valtiolta, kuten hyvinvointialueet. HUS on Suomen suurin yliopistosairaala ja sen rooli hoito- ja lääketieteellisessä tutkimuksessa ja hoitohenkilökunnan ja lääkäreiden perus- ja jatkokouluttajana on erittäin merkittävä. Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen uudistuksessa on yliopistosairaaloiden tehtävät kuvattu hyvin yleisesti ja ns. TKKIO (tutkimus, kehitys, koulutus, innovaatio ja opetus) asioiden rahoitus puuttuu uudistuksen rahoituksesta toistaiseksi kokonaan.

Vuonna 2023 HUSin rahoitus muuttuu nykyisestä suoriteperusteisesta laskutuksesta vahvasti raamipohjaiseen rahoitukseen, mikä tulee olemaan HUSille ja sen palveluille erittäin merkittävä ja haasteellinen muutos suunniteltaessa talousarviota vuodelle 2023. Kun vielä huomioidaan, että yliopistosairaala- tai TKKIO-rahoitusta ei ole vahvistettu vuodelle 2023, tilanne myös tutkimuksen ja opetuksen osalta tulee olemaan haasteellinen.

Vuoden 2022 alkupuolella koronapandemia vaikutti ja vaikeutti vielä merkittävästi HUSin normaalia erikoissairaanhoidon palvelutoimintaa. Koronapotilaita on ollut HUSin vuodeosastoilla koko vuoden 2022 aikana, joko koronainfektion tai jonkun muun sairauden vuoksi mutta koronavirus-positiivisena, ja tämä on aiheuttanut edelleen poikkeuksellisia erityistarpeita.

Vuoden 2022 aikana maassa on ollut pitkään jatkunut hoitohenkilökunnan työtaistelu, joka on vaikeuttanut merkittävästi HUSin henkilöstön saatavuutta sekä vakituisiin että määräaikaisiin työsuhteisiin. Henkilöstön vaikea saatavuus johtuu myös merkittävästä hoitohenkilökunnan eläköitymisestä ja pienemmistä ikäluokista nuoremmista ikäryhmissä.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastaavien siirtyminen vuoden 2023 alussa kunnilta hyvinvointialueille on aiheuttanut osaltaan haasteita jatkohoidon osalta, kun HUSista ei ole pystytty lähettämään hoidettuja potilaita jatkohoitoon perusterveydenhuoltoon, ja tämä on aiheuttanut HUSissa vaikeuksia suunnitelmallisten hoitojen, erityisesti leikkausten, toteuttamisessa.

Nämä ym. syyt, koronapandemia, hoitohenkilöstön pitkittynyt työtaistelutoimet, yleinen henkilöstön saatavuuden haaste ja valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen, ovat aikaansaaneet HUSissa hoitopääsyn vaikeutumisen ja merkittävän hoitovelan. Hoitovelan purkaminen tulee kestäämään pitkään ja tulee vaatimaan merkittävää lisärahoitusta.

Uudistuksen mukanaan tuoma HUSin rahoituksen mallin ja määrän muutos, ja vuoden 2022 aikana entisestään vaikeutunut hoitovelka tekevät vuoden 2023 toiminnallisesta ja taloudellisesta suunnittelusta erittäin vaikean.

HUS valmistautuu monin tavoin vuoteen 2023 ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin. HUS-kuntayhtymä muuttuu HUS-yhtymäksi. HUSin sairaanhoitoalueet päättyvät vuoden 2022 lopussa ja HUS siirtyy kuuden ydintulosalueen, yhden konsernipalveluiden tulosalueen ja uudenlaisen asiakkuusjohtamisen malliin. HUS on vuoden 2022 aikana tehnyt kiinteistöjen ja toimitilojen pitkän aikavälin suunnitelman, joka antaa jatkossa paremmat edellytykset suunnitella moderneja toimitiloja ja sairaaloita. HUSin strategia tullaan päivittämään strategisten painopisteiden, niiden tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta ja HUS saa uuden vision. HUSin arvot ja missio pysyvät ennallaan ja ne jatkavat jatkossakin HUSin ”perustuksena” tulevana vuosina.

HUSissa hoidetaan vuosittain lähes 700 000 potilasta, käyntejä on vuodessa lähes 3 miljoonaa, HUSin sairaaloissa on noin 3 000 sairaansijaa ja hoitopaikkaa, ja HUSissa työskentelee yli 27 000 vahvaa ammattilaista, eli HUS on nykyään ja

sosiaali- ja terveystalveluiden ja pelastustoimen uudistuksen jälkeenkin Suomen suurin alan toimija ja Suomen toiseksi suurin työnantaja.

Käyttjäasiakkaat eli potilaat pienimmistä suurimpiin, nuorimmista vanhimpiin, ovat hyvin tyytyväisiä saamaan hoitoon ja palveluun, ja se on HUSille ja HUSlaisille kaikkein tärkeintä. Olemme HUSissa potilaita varten, nyt ja tulevaisuudessa. Vuosi 2023 näyttää hyvin haasteelliselta, mutta uskon, että jatkossakin HUSin ja yli 27 000 HUSlaista pystyvät ratkaisemaan yhdessä haasteet, ja potilaat saavat erinomaista hoitoa eri puolilla HUSin palveluverkoston.

Matti Bergendahl
toimitusjohtaja, HUS

2 YLEISPERUSTELUT

2 Yleisperustelut

2.1 Johdanto

Sotepe-uudistus

Sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalveluiden (sotepe) uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu. Lisäksi osana ns. Uudenmaan erillistratkaisua HUS-yhtymällä on erikseen säädetty järjestämisvastuu erikoissairaanhoidon liittyvistä tehtävistä omalla alueellaan. HUS-yhtymä perustettiin 28.4.2022, joka jatkaa HUS-kuntayhtymän toimintaa uusien omistajien alaisuudessa, samalla y-tunnuksella 1.1.2023 alkaen.

Uudenmaan alueella on Helsingin kaupungin lisäksi neljä hyvinvointialuetta Itä-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa ja Vantaa-Kerava. Uusina kuntina Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyvät Myrskylän ja Pukkilan kunnat.

Sotepe-uudistuksen tavoitteena on:

- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueella asuville,
- parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta,
- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja,
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti,
- vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Hyvinvointialueet ovat itsehallinnollisia alueita, jotka vastaavat sekä sosiaali- ja terveys- että pelastustoimen palveluiden järjestämisestä. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu valtion rahoitukseen ja ohjaukseen. Sotepe-rahoitusjärjestelmä uudistetaan tarvevakioituihin kriteereihin perustuvaksi.

Taustaa

HUSin strategia vuosille 2020-2024 hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 12.12.2019. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen uudistus on kuitenkin niin merkittävä ja laaja muutos, että HUS on päivittämässä strategiansa vuosille 2023-2027 loppuvuoden 2022 aikana. Johdon alustavat linjaukset strategisista tavoitteista ovat olleet lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta vuodelle 2023.

Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon organisaatiouudistus, jonka tavoitteena on rakentaa yksi HUS, joka pystyy tekemään vahvaa yhteistyötä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin sekä Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueen (YTA) kanssa. Tavoitteena on, että toimintatapoja ja rakenteita muutamalla parannetaan HUSin kilpailukykyä, toiminnan tuottavuutta, palvelujen vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä samalla hillitään tehokkaasti erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

Suunnittelukaudelle aiheuttaa epävarmuutta rahoituksen ja lainanottovaltuuden riittävyys. Valtiovarainministeriö myöntää rahoituksen Uudenmaan hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille, josta kehyksen mukainen osuus kanavoidaan HUS-yhtymälle.

Vuodesta 2020 toimintaan vaikuttanut koronapandemia on aiheuttanut haasteita hoitotakuun toteutumiselle. Talousarviosta on kohdennettu 15,0 milj. euron rahoitus yksiköille, joilla on suurimpia haasteita hoitotakuussa pysymisessä.

2.1.1 Talousarvion valmistelua koskevat lait

HUS-yhtymän talousarvion ja -suunnitelman laatimista säätelee Laki hyvinvointialueesta (611/2021 115 §). HUS-yhtymäkokouksen on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokouksen on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. HUS-yhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjässä tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään HUS-yhtymän ja HUS-yhtymäkonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointiyhtymän strategiaa.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Rahoitustarvetta ei saa kattaa pitkäaikaisella lainalla. Investointeja varten hyvinvointialue voi kuitenkin ottaa pitkäaikaista lainaa, jos valtioneuvosto on

antanut siihen valtuuden Laki hyvinvointialueesta 611/2021 15 §:n mukaisesti. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Hyvinvointiyhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio- ja suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. HUS-yhtymätasoiseseen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää sitovuustason mukaisesti yhtymäkokous ja talousarvion sisäiseen kohdennukseen tehtävistä muutoksista HUS-yhtymähallitus.

2.1.2 Talousarvion rakenne

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investointiosasta on käytävä ilmi hyvinvointialueen investointien lisäksi hyvinvointialuekonsernin toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät investoinnit ja sen on perustuttava Laki hyvinvointialueesta 611/2021 16 §:ssä tarkoitettuun investointisuunnitelmaan, jonka toimivaltaiset ministeriöt ovat hyväksyneet siten kuin siitä erikseen säädetään.

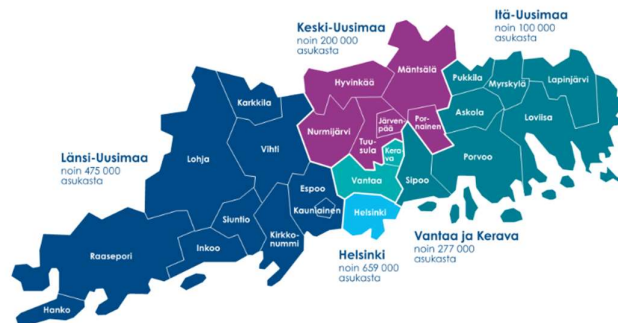
Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet sekä suunnitellaan niiden järjestämisen vaatimat toimintatuotot ja -kulut. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Investointiosaa säätelee HUS-yhtymälle Valtiovarainministeriön myöntämä lainanottovaltuus. Tuloslaskelmaosa osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Talousarvion- ja suunnitelman rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

2.1.3 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

HUS-yhtymän taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa HUS-yhtymälle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön kehitys, taloussuunnittelukauden kustannustason muutos sekä muut toimintaympäristön muutokset. Talousarviossa määritellään HUS-yhtymän taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan sairaaloiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Taloussuunnitelma laaditaan HUS-yhtymässä kolmeksi vuodeksi. Investointien osalta taloussuunnittelukausi on muista osa-alueista poiketen neljä vuotta eli vuodet 2023 – 2026.

Uudenmaan erillisratkaisu poikkeaa muusta Suomesta. Yhden hyvinvointialueen sijaan Uudellemaalle muodostetaan neljä hyvinvointialuetta. Lisäksi Helsinki vastaa omista sote-palveluistaan. HUS vastaa edelleen erikoissairaanhoidon järjestämisestä. HUSin omistajapohja vaihtuu ja HUS perustetaan uudelleen, syntyy HUS-yhtymä. HUS-yhtymän, Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin järjestämisvastuiden välisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta sovitaan HUS-järjestämissopimuksessa. Sote-uudistus edellytti myös HUSin organisaatorakenteen tarkastelua, jonka seurauksena sairaanhoitoalueet lakkautettiin. Tiivistyvä yhteistyö hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa on huomioitu uudessa organisaatiossa. Alla olevassa kartassa on esitetty Uudenmaan hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen.

HUSin vastuulla on Helsingin kaupungin ja muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden 26 kunnan alueen erikoissairaanhoidon, joista jatkossa kuntien sijaan vastaavat hyvinvointialueet. Lisäksi HUSiin on valtakunnallisesti keskitetty Suomen vaativin erikoissairaanhoidon. HUS vastaa valtakunnallisesti useiden harvinaisten ja vaikeiden sairauksien hoidosta ja tutkimuksesta. Valtakunnallisiin vastuisiin kuuluvat muun muassa

- elinsiirrot
- vaikeiden palovammojen hoito
- allogeniset luuytimen kantasolusiirrot
- epilepsian invasiivinen diagnostiikka ja kirurginen hoito
- imeväisten avosydänkirurgia ja muu vaativa lasten sydänkirurgia
- vaativa invasiivinen sikiötutkimus ja -hoito
- huuli- ja suulakihalkiopotilaiden kokonaishoidon suunnittelu sekä leikkaushoito

HUS on Suomen suurin terveydenhuoltoalan toimija ja maan toiseksi suurin työnantaja. HUSissa työskentelee noin 27 000 ammattilaista kaikkien potilaiden parhaaksi. HUSissa saa hoitoa vuosittain noin 680 000 potilasta. HUS muodostaa Helsingin yliopiston kanssa yhden Euroopan aktiivisimmista tutkimuksen ja opetuksen keskittymistä.

2.2 Kaksikielinen HUS

HUS on kaksikielinen hyvinvointiyhtymä. HUSin alueella ruotsinkielisen väestön osuus on suurempi kuin millään muulla hyvinvointialueella: Uudenmaan lähes 1 714 741 milj. asukkaasta 130 308 henkilöä puhuu äidinkielenään ruotsia (Tilastokeskus 31.12.2021). Tämä on noin 7,6 % HUSin alueen väestöstä.

HUSin vuosiksi 2020–2024 tehdyssä strategiassa arvoiksi on määritelty yhdenvertaisuus, edelläkävijyys ja kohtaaminen. Strategian mukaan kohtaaminen on HUSin toiminnan perusta. Terveysten- ja sairaanhoidon ydin on potilaan ja asiakkaan kohtaamisessa ja aidossa läsnäolossa. Yhdenvertaisuus merkitsee muun muassa sitä, että HUS takaa yhdenvertaisen palveluntuotannon sekä alueellisesti että kielellisesti.

HUSin tavoitteena on tarjota potilaille erikoissairaanhoidon suomeksi tai ruotsiksi, lainsäädännön ja HUSin kaksikielisyysohjelman mukaisesti. Potilaalla on oikeus lain mukaan saada potilasasiakirjat suomeksi tai ruotsiksi: kutsukirjeet, epikriisit, hoitotyön yhteenvedot, lausunnot, e-reseptit, hoito-ohjeet ym. Kaiken potilaalle suunnatun kirjallisen ja sähköisen materiaalin tulee olla saatavissa molemmilla kielillä: ohjeet, esitteet, lomakkeet ym. Yleisissä tiloissa ja potilastiloissa olevien opasteiden tulee olla suomen ja ruotsin kielellä, tämä koskee myös väliaikaisia opasteita. Koska suurin osa kirjallisesta tiedosta ja dokumentoinnista kirjoitetaan ensi kädessä suomeksi, HUSin kirjallinen kaksikielisyys on riippuvainen hyvin toimivasta käännöstoiminnasta. HUSin omassa palveluksessa olevat kielenkääntäjät ja kilpailutetut käännöstoimistot ovat edellytys korkealaatuisten käännösten turvaamiselle joustavasti ja tehokkaasti.

HUSin vuonna 2020 hyväksytty kaksikielisyysohjelma on laadittu kahdelle pääkohderyhmälle: potilaille, jotka saavat hoitoa ja palvelua omalla kielellään suomeksi tai ruotsiksi, ja henkilöstölle, joka tarjoaa hoitoa ja palveluita näillä kielillä. Ohjelmaan kuuluu myös toimenpidesuunnitelma, joka sisältää tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja vastuuhenkilöt. HUSin kieliohjausryhmä seuraa kaksikielisyysohjelman toteutusta. Toimenpidesuunnitelmaa sovelletaan strategiakaudella 2020–2024 siten, että tavoitteiden painotus vaihtelee vuosittain. Kaksikielisyysohjelman viestintä ja implementointi on jatkunut vuoden 2022 aikana. Sen onnistuneeseen läpivientiin tarvitaan sekä erillisiä toimenpiteitä että resursseja.

Kaksikielisyysohjelmaan liittyvät keskeiset tukitoiminnot määritetään ja kehitetään HUSin eri yksiköiden perusteella. Esimies on vastuussa siitä, että niissä yksiköissä, joissa kohdataan potilaita, työvuorossa on sekä suomea että ruotsia puhuvia. Yksikön esimies informoi alaisiaan voimassa olevista kielisäännöksistä. Henkilöstön on tärkeää tiedostaa kielen merkitys potilaan hoitokokemuksessa, ja

siksi riittävä resursointi kaksikielisyttä edistävässä ja kehittävässä yksikössä on myös tärkeää.

Osana HUSin kaksikielisyysohjelmaa kieliohjausryhmän johdolla on 2020 laadittu Kielilähettiläsohjelma, toiminnan kehittämiseksi. Kielilähettiläät toimivat esimerkkinä yksiköissään ja kannustavat työkavereitaan käyttämään toista kotimaista kieltä. Kielilähettiläät muodostavat verkoston, joka edistää kaksikielisyysohjelman yhtenäistä toteutusta. He edistävät yksiköidensä elävää kaksikielisyttä, sekä seuraavat että potilaille tarkoitetut opasteet ja materiaalit ovat saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi. Ohjelman lanseeraaminen ja implementointi on aloitettu syksyllä 2021 ja on jatkunut vuonna 2022 mm tukemalla uusien kielilähettiläiden rekrytointia.

HUSin valtuusto asetti 14.10.2021 toimikaudekseen vähemmistökielisen lautakunnan, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että sairaanhoitopiirin potilaat saavat erikoissairaanhoidon palveluja omalla äidinkielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Vähemmistö-kielinen lautakunta seuraa kaksikielisyysohjelman noudattamista HUSissa. HUS-yhtymän perustamisen myötä lautakunnan toiminta loppuu 31.12.2022. HUS-yhtymäkokouksessa 18.8.2022 päätettiin asettaa kansalliskielilautakunta toimikaudeksi 2022–2025. Lautakunta aloittaa toimintansa syksyllä 2022. Lautakunnan puheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus yhtymähallituksen kokouksessa.

2.3 Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristön muutokset

2.3.1 Yleinen talouskehitys

Valtiovarainministeriön syksyn 2022 taloudellisessa katsauksessa esitetään vuosien 2022-2024 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Alkuvuosi 2022 on ollut taloudessa, tuotannossa ja työllisyydessä selvästi odotettua vahvempi. Kotitaloudet ovat kuluttaneet ja käyttäneet erityisesti palveluita, joita eivät voineet käyttää Covid-19-pandemian vuoksi säädettyjen rajoitusten aikana. Ennusteen mukaan talouden kasvu hidastuu merkittävästi ensi vuotta kohti kuljettaessa. Edessä on seisahtuvan kasvun vaihe, eikä talouden ajautumista taantumaan voi sulkea pois. Epävarmuus, pula energiasta, nopea inflaatio, rapautuva ostovoima ja nousevat korot leikkaavat kulutuksen ja investointien kasvua kaikkialla.

Verrattuna edelliseen kesäkuussa julkaistuun ennusteeseen riskit inflaation kerrannaisvaikutuksista ja nopean inflaation vaiheen pitkittymisestä, energiakriisistä ja talouden kasvun pysähtymisestä kokonaan pidemmäksi aikaa ovat kasvaneet. Lisäksi palkkaratkaisun kokonaisvaikutus on edelleen osittain kysymysmerkki, koska yksityisen sektorin syksyn palkkaratkaisu vaikuttaa julkisen sektorin palkkakehitykseen. Sosiaali- ja terveystoimen palkkaratkaisu on sinällään saatu tehtyä.

Sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia nostaa kohoavien henkilöstökustannusten ja kiihtyvän inflaation lisäksi mm. pula energian tarjonnasta ja ylivirittyneillä markkinoilla pienetkin muutokset energian tarjonnassa tai kysynnässä näkyvät suurina muutoksina energian hinnassa. Vakaina pidetyt olosuhteet muuttuvat nyt nopeasti, mitkä heijastuvat myös HUSiin.

Nopea työllisyyden ja kulutuksen kasvu ovat kasvattaneet verotuloja ja vahvistaneet julkista taloutta vuosina 2021-2022. Kun talouden kasvu hidastuu ja velanhoitomenot kasvavat, julkisen talouden alijäämät ja velka alkavat kasvaa uudelleen. Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisen talouden rakenteellinen tulojen ja menojen välinen epätasapaino on n. 9 mrd. euroa. Julkisen talouden rahoitus ei ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä.

Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 % v. 2022. Talouskasvun ennustetaan kuitenkin hidastuvan loppuvuonna enemmän kuin vielä kesällä ennakoitiin. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin v. 2023. Myös hyödykkeiden ja energian hintojen nousu on jatkunut kesällä arvioitua nopeampana. Kuluttajahintojen nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi loppuvuodesta ja vuoden 2023 alkupuolella. Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 % vuosittain. Velanhoitokustannusten arvioidaan kasvavan ennustejaksolla. Alati kasvavat velanhoitokulut ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita.

2.3.2 Toimintaympäristön muutokset

Rahoitusmallin muutosten myötä sekä valtionohjaus että HUS-yhtymän omistajaohjaus tulevat jatkossa tiivistymään merkittävästi. Erityisesti tämä näkyy HUS-yhtymän toimintaan liittyvässä talouden liikkumavarassa. Uusien omistajien kanssa on vuoden 2022 aikana lähdetty rakentamaan uudenlaista aikaisempaa tiiviimpää yhteistyötä ja tämä jatkuu edelleen vuoden 2023 aikana.

Vuonna 2020 alkanut Covid-19-pandemia on tasoittumassa loppuvuoden 2022 aikana. Pandemia on yhdessä joidenkin muiden tekijöiden kanssa vaikuttanut merkittävästi muun hoidon saatavuuteen ja myös HUSissa potilaiden hoitojonot ovat kasvaneet merkittävästi. Vaikka pandemian hoitoon ei tarvitse enää jatkossa varata yhtä paljon resursseja kuin parin edellisen vuoden aikana, niin hoitovelan purkaminen edellyttää myös HUSilta edelleen merkittäviä panostuksia.

Vuoden 2022 aikana on käynyt selväksi, että koko Suomessa on merkittävä vaje hoitohenkilöstöstä. Käytännössä tämä on näkynyt esimerkiksi HUSissa sekä henkilöstön rekrytointihaasteina että vaikkapa päivystyksen läpimenoaikojen merkittävänä pidentymisenä johtuen jatkohoitopaikkojen puutteesta. Vaikka hoitohenkilöstön saatavuuteen liittyviä haasteita pyritään aktiivisesti ratkaisemaan

sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla, Suomen väestörakenteen perusteella on arvioitavissa, että hoitohenkilöstön rekrytointihaasteet tulevat väestön vanhenemisesta ja työikäisen väestön vähenemisestä johtuen jatkumaan ja todennäköisesti pahenemaan myös tulevana vuosina. Myös muiden henkilöstöryhmien osalta on merkittäviä vajeita; esimerkiksi tiettyjen erikoisalojen, kuten psykiatrian lääkäreistä on valtakunnallinen kriittinen pula.

2.3.3 Väestö ja sairastavuus

Uudenmaan neljän hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin asukasmäärä oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 1 714 741. Valtaosa väestöstä asuu Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Väestöstä helsinkiläisiä on eniten, runsas kolmannes ja vähiten itäuusimaalaisia, vajaa kuusi prosenttia. Vuosien 2030 ja 2040 väestöennusteiden mukaan alueen väkiluku kasvaa vuoteen 2030 mennessä seitsemän prosenttia.

Alueella työikäisen väestön osuudet ovat maan suurimpia. Alle 18-vuotiaita on hyvinvointialueilla maan keskimääräistä enemmän, vaikka Helsingin kaupungissa osuus on keskimääräistä pienempi. Vantaa-Keravan alueella syntyvyys on maan neljänneksi suurinta, muiden alueiden vastatessa maan keskimääräistä tasoa.

Uudellamaalla ikääntynyt väestö lisääntyy merkittävästi, vaikka ikääntyneiden väestöosuudet ovat muuta maata pienempiä. Erityisen merkittävää kasvu on yli 80-vuotiaiden ikäryhmässä, jonka ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä. Ennakoitu väestönlisäys on lähes 80 000 henkilöä.

Uudellamaalla perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäyntien odotusaika on pidempi kuin maassa keskimäärin. HUSin palveluissa lasten ja nuorten kohdalla korostuvat mielenterveyspalvelut, aikuisväestön kohdalla raskaudet ja synnytykset, kasvaimet ja verenkiertoelinten sairaudet ja ikääntyneillä verenkiertoelinten sairaudet, kasvaimet ja vammat.

Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän arvion mukaan Uudenmaan sote-palvelujen haasteet liittyvät erityisesti segregaatioon, polarisaatioon ja väestömuutoksiin (muutto alueelle, ikääntyneiden sekä lasten ja nuorten määrän muutokset).

2.3.4 Lainsäädännön muutokset

Sotepe-uudistusta koskeva lainsäädäntö

Soteuudistusta koskevat keskeiset lait ovat osittain tulleet voimaan 1.3.2022 alkaen. Keskeisiä lakeja ovat mm. laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä Uudellamaalla, laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen

toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta, laki hyvinvointialuejaosta sekä laki hyvinvointialueiden rahoituksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy lain nojalla kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän eli HUS-kuntayhtymän toiminta päättyy vuoden 2022 lopussa ja HUS muuttuu HUS-yhtymäksi, joka aloittaa toimintansa 1.1.2023 alkaen.

Laki hyvinvointialueesta 611/2021 ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla 615/2021

HUS-yhtymä on Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden perustama ja hyvinvointialueissa (611/2021) tarkoitettu hyvinvointiyhtymä, joka järjestää Uusimaalain (615/2021) mukaan yhdessä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon Uudellamaalla sekä hoitaa muita laissa sille määrättyjä tehtäviä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (616/2021) 27 §:n mukaan HUS-kuntayhtymän varat, velat ja sitoumukset, mukaan lukien sopimukset, siirtyvät HUS-yhtymälle suoraan lain nojalla 1.1.2023. Sote-uudistukseen liittyen on lainsäädäntöön tehty laajasti tarkistuksia.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta HE 112/2022

Hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää veloitettaisiin kiireellisen hoidon lisäksi järjestämään välttämättömäksi arvioituja terveydenhuollon palveluja paperittomille ja tietyille paperittoman kaltaisessa tilanteessa oleville henkilöille, joilla ei ole Suomessa kotikuntaa tai joilla ei ole muun lain tai Suomea sitovan kansainvälisen lainsäädännön tai sopimuksen nojalla oikeutta muihin julkisen terveydenhuollon palveluihin kuin kiireelliseen hoitoon. Tällaisia välttämättömiä palveluita olisivat muun muassa raskauden ja pitkäaikaissairauksien edellyttämä hoito ja tietyt tartuntatauteihin liittyvät tutkimukset ja hoito. Alaikäisille tulisi järjestää kaikki tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin niille alaikäisille, joilla on Suomessa kotikunta.

Terveydenhuollon palveluja saaneelta henkilöltä voisi periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun. Jos kustannuksia ei saada perittyä henkilöltä itseltään, valtio korvaisi kustannukset järjestävälle taholle rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain mukaisesti. Kustannusten perinnästä henkilöltä itseltään voitaisiin luopua ennen valtion korvaus hakemuksen laatimista, jos hoitoa saaneen henkilön arvioidaan olevan selvästi varaton.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta HE 138/2022

Keskeisin rajat ylittävstä terveydenhuollosta annetun lain muutosesitys liittyy ulkomailla annetuista terveydenhuollon palveluista aiheutuneiden kustannusten korvausmallin uusimiseen. Kustannukset korvattaisiin enintään siihen määrään saakka, joka vastaisi henkilön hyvinvointialueella, Helsingin kaupungissa tai HUS-yhtymässä samasta tai vastaavasta hoidosta aiheutuneita kustannuksia. Korvaus ei saisi ylittää henkilön terveystalvasta tosiasiallisesti maksamaa kustannusta. Henkilön maksettavaksi jäisi aina samasta tai vastaavasta hoidosta potilaalta Suomessa perittävä asiakasmaksu. Kustannusten korvaaminen edellyttäisi, että annetun terveystalvasta palvelun olisi arvioitu olevan henkilölle lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeellinen ja että ulkomailla annetun palvelun katsottaisiin kuuluvan Suomen terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Tilanteessa, jossa henkilö varta vasten matkustaa toiseen EU-valtioon saadakseen siellä terveydenhuollon palveluita, kustannusten korvaaminen edellyttäisi lisäksi, että henkilölle olisi annettu lähete, jos häneltä terveydenhuoltolain mukaan vaadittaisiin sellainen hänen asioidessaan julkisessa terveydenhuollossa Suomessa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi HE 147/2022

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua koskeva direktiivi.

Lainsäädännön tavoitteena on, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n, tai kansallisen oikeuden aloilla (mm. julkiset hankinnat ja tietosuoja) voi ilmoittaa

asiasta turvallisesti. Näin voidaan ennaltaehkäistä yleiseen etuun kohdistuvia uhkia ja vakavia haittoja.

Laissa säädetään mm. velvollisuudesta ottaa käyttöön sisäinen ilmoituskanava ja tähän liittyvistä menettelyistä ja vastuista, ulkoisista ilmoituskanavista sekä ilmoitusten johdosta edellytettävistä jatkotoimista. Ilmoittajan suojelun edellytyksenä olisi, että ilmoitettava rikkominen kuuluu lain soveltamisalaan, ilmoittaja kuuluu lain henkilölliseen soveltamisalaan, ilmoittamisessa noudatetaan ehdotettavaa kolmiportaista ilmoitusmenettelyä ja että ilmoittajalla oli perusteltu syy uskoa tietojen paikkansapitävyyteen ilmoittamishetkellä.

Hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) tarkoitettujen hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien on otettava käyttöön sisäinen ilmoituskanava kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

HUSin sisäinen työryhmä on valmistellut ilmoitusprosessia ja sisäisen ilmoituskanavan käyttöönottoa.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi HE 197/2022

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi mielenterveys- ja päihdepalveluista jatkossa sosiaalihuollon palvelujen osalta sosiaalihuoltolaissa ja terveydenhuollon palvelujen osalta terveydenhuoltolaissa lukuun ottamatta tahdosta riippumatonta hoitoa ja valtion mielisairaaloiden toimintaa, joista säädettäisiin edelleen mielenterveyslaissa ja päihdehuoltolaissa.

Hallituksen esitys vammaispalvelulaki ja siihen liittyviksi laeiksi HE 191/2022

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi vammaispalvelulaki, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista. Vammaispalvelulaissa ehdotetaan säädettäväksi vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta, itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta edistävistä sosiaalihuollon erityispalveluista, joita järjestettäisiin silloin, kun vammaisen henkilö ei saa itselleen välttämättömiä ja sopivia palveluita muun lain perusteella. Tällöin vammaisen henkilön tulisi saada itsenäisen elämän, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen edellyttämät yksilöllisen tarpeensa mukaiset palvelut vammaispalvelulain perusteella. Lakia sovellettaisiin vammaiseen henkilöön, jonka avun, tuen tai huolenpidon tarve johtuu pääasiassa muusta kuin iäkkäänä alkaneesta ja tyypillisesti iäkkäillä henkilöillä esiintyvistä sairaudesta tai yleisestä vanhuudesta johtuvasta rappeutumisesta taikka heikkoudesta.

Hengityshalvauspotilaan käsite ja hengityslaitetta käyttäviä henkilöitä koskevat erityissäännökset sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetusta laista

ehdotetaan lakiesityksessä poistettaviksi, jolloin hengityslaitetta käyttävien henkilöiden sosiaali- ja terveystalvet järjestäytyisivät samalla tavoin kuin muiden vammaisten henkilöiden talvet. Hengityslaitetta käyttävien henkilöiden kotona asumisen tukemisessa vammaistalvetlain talvetuista keskeinen merkitys on erityisesti henkilökohtaisella avulla ja asumisen tuella.

Asiakasmaksulakiin tulisi hengityshalvauspotilaita koskevat siirtymäsäännökset, joiden mukaan hoito, ylläpito ja hoitoon liittyvät kuljetukset olisivat maksuttomia kolme vuotta lain voimaan tulosta paitsi, jos hengityshalvauspotilaan omasta pyynnöstä talvet päätettäisiin järjestää jo aiemmin muuten kuin hoitona sairaalassa tai sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa.

Hengityshalvauspotilaille maksettava ylläpitokorvaus poistettaisiin porrastetusti siten, että ylläpitokorvausta maksettaisiin kolmen vuoden ajan samoin perustein kuin lain voimaan tullessa. Sen jälkeen ylläpitokorvauksesta vähennettäisiin 20 prosenttia vuosittain viiden vuoden ajan, minkä jälkeen ylläpitokorvaus poistuisi kokonaisuudessaan.

Kehitysvammaisten erityishuoltoon nykyisin sisältyvä terveydenhuolto ja lääkinällinen kuntoutus järjestettäisiin terveydenhuoltolain perusteella. Kehitysvammalakiin ehdotettavien muutosten mukaan erityishuoltoon kuuluva vaativa moniammatillinen tuki olisi kuitenkin mahdollista toteuttaa vaativan moniammatillisen tuen yksikössä osana kehitysvammapsykiatrian osastolla annettavaa erikoissairaanhoidoa.

Hallituksen esitys laiksi genomikeskuksesta HE 110/2022

Lakiesityksessä ehdotetaan, että Suomeen perustetaan uusi viranomaistoimija, kansallinen Genomikeskus. Genomikeskuksen perustamisen tavoitteena on luoda riippumaton ja puolueeton asiantuntijaresurssi sekä uusimpaan tietotaitoon nojautuva kansallinen infrastruktuuri yksilöllistetyn lääketieteen eli täsmälääketieteen strategisen kehittämisen tueksi tulevina vuosina. Genomikeskus olisi itsenäinen viranomaistoimija. Keskuksen toiminta kattaisi koko Suomen maantieteellisen alueen.

Hallituksen esitys eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi HE 145/2022

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi hallintolakiin uusi asioiden automaattista ratkaisemista koskeva luku. Ehdotuksen mukaan viranomaisen voisi ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka viranomaisen etukäteisen harkinnan mukaan edellyttäisivät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on

arvioinut. Automaattisen ratkaisemisen olisi perustuttava sovellettavan lain perusteella laadittuihin käsittelysääntöihin. Oikaisuvaatimusta tai siihen rinnastuvaa vaatimusta ei saisi ratkaista automaattisesti. Ratkaisun kohteena olevalla luonnollisella henkilöllä tulisi olla käytössään hallintolain mukainen oikaisuvaatimus tai siihen rinnastuva maksuton vaatimus. Hallintolakiin lisättäisiin myös säännökset viranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa automaattisesta ratkaisemisesta asianosaiselle sekä jos asiakkaalle ei anneta hallintopäätöstä, ratkaisun perusteena olevat tiedot.

Muutos lakiin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi tiedonhallintalakiin mm. uusi automatisoituja toimintaprosesseja koskeva 6 a luku, 26 §:ään.

HE 133/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 a §, jossa säädettäisiin edellytyksistä, joilla viranomainen voi antaa neuvontaa digitaalisessa palvelussa palveluautomaation avulla. Viranomaisen olisi ennalta varmistettava neuvonnan tietosisällön asianmukaisuus sekä palveluautomaation hyvä kielenkäyttö. Hallinnon asiakkaalle olisi kerrottava, että hän vaihtaa viestejä palveluautomaation kanssa, minkä lisäksi hänelle on tarjottava mahdollisuus ottaa yhteyttä viranomaisessa toimivaan luonnolliseen henkilöön. Lisäksi hallinnon asiakkaan tulisi voida tallentaa palveluautomaation kanssa käyty viestinvaihto ja viranomaisen olisi valvottava neuvonnan laatua ja muuta asianmukaisuutta. HUSilla on käytössä chatbot palveluja (mm. laboratorion ja kuvantamisen chatbot). HUS ja muut yliopistosairaanhoidopiirit ovat myös kehittäneet Terveyskylässä valtakunnallisia palveluautomaattioratkaisuja (mm. Milli mielenterveystalossa). Lainmuutos koskisi edellä mainittuja ja niitä vastaavia HUSin palveluautomaation avulla toteutettuja palveluja.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuoltolain 52 §:n muuttamisesta HE 178/2022 liittyen harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuoltolakia, sosiaalihuoltolakia ja pääosin kumottua sosiaalihuoltolakia. Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritettaisiin valtion varoista korvausta mm. hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille. Ammattikorkeakoulut ovat maksaneet sosiaali- ja terveydenhuollon ja varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden kanssa tekemiensä sopimusten perusteella

korvausta harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin. Korvausten yhteismäärä on ollut noin 14,2 miljoonaa euroa vuodessa vuoden 2020 tietojen pohjalta. Valtion vuoden 2023 talousarvion momentille 33.60.33 on ehdotettu lisättävän 12 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän harjoittelun kustannusten maksamiseen.

617/2021 Lain hyvinvointialueiden rahoituksesta muuttaminen yliopistosairaalisän osalta

HUS on antanut lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta. Hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitusmalliin on tarkoitus lisätä vuodesta 2024 lähtien uusi määrätymistekijä, yliopistosairaalisä. Lisän perusteella otettaisiin huomioon yliopistollisista sairaaloista aiheutuvia muita sairaaloita korkeampia kustannuksia.

Yliopistosairaalisä otetaan ehdotuksessa huomioon niiden hyvinvointialueiden laskennallisissa kustannuksissa, joissa on yliopistollinen sairaala. Lisäksi lisä koskee yliopistosairaalaan ylläpitävään HUS-yhtymään kuuluvia hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia.

Esitysluonnoksessa on lausuntokierroksella arvioitavana kolme mallia yliopistosairaalisän kohdentamiseksi:

1. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen asukkaiden määrä
2. Koko yhteistyöalueen asukasmäärä TAI
3. 50 prosenttia yliopistosairaala-hyvinvointialueen ja 50 prosenttia yhteistyöalueen asukasmäärän perusteella

Lausunnossaan HUS esitti näkemyksensä, että yliopistosairaalisän tulisi perustua TKKIO-toimintojen volyymiin ja että se tulisi erottaa sotepe-palveluiden rahoituksesta omaksi erillisrahoitukseksi. Tällöin hyvinvointialueiden rahoitus olisi sekä sotepe-palveluiden että TKKIO-toimintojen osalta läpinäkyvä ja todellisiin, toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin perustuvaa.

2.4 Olennaiset muutokset HUS-yhtymän toiminnassa ja taloudessa

2.4.1 Sairaanhoidollisen palvelutuotannon ja toimipisteverkoston muutokset

HUSissa on viime vuosina toteutettu asteittain ns. kliinisten palveluiden (ydinpalveluiden) organisoitumista Uudenmaan laajuisesti. Ensimmäinen vaihe toteutettiin kesäkuussa 2021, jolloin sairaanhoitoalueiden toimintoja keskitettiin uudelle perustetulle Uudenmaan laajuiselle tulosalueelle. Keskittämistä jatkettiin

vuoden 2022 alussa edelleen siirtämällä sairaanhoitoalueilta lisää toimintoja tulosalueelle.

Vuoden 2023 alusta toteutettavan organisaatiouudistuksen kolmannen vaiheen myötä uudessa HUS-yhtymässä ei ole enää nykyisen HUS-kuntayhtymän perussopimuksen mukaisia sairaanhoitoalueita eli nykyiset sairaanhoitoalueet lakkaavat vuoden 2022 lopussa. Vuoden 2023 alusta HUSiin muodostetaan viisi uutta ydinpalveluiden Uudenmaan laajuista tulosaluetta, diagnostiikkakeskuksen jatkaessa nykyisellään kuudentena ydinpalveluiden tulosalueena. Ydinpalveluiden osalta nykyinen osaamiskeskus- ja toimialarakenne säilytetään.

Palveluverkoston ei suunnitella muutoksia vuodelle 2023, vaan hallituksen päätöksen mukaisesti vuoden 2023 aikana palveluverkostosta tehdään kokonaiselvitys vaikutusarvioineen. Selvitys koskee sitä, missä kampuksilla ja muissa toimipisteissä mikäkin palvelu on mielekästä tuottaa ja se tehdään hoidonlaadun, taloudellisuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta. Selvitys toteutetaan tulosalueittain ja toimialoittain riittävän tiiviissä yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.

2.4.2 Talouden tasapainottamisohjelma

HUS-yhtymän lainanottovaltuuden muuttamisen ehtona on, että HUS-yhtymä laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman, joka varmistaa HUS-yhtymän lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. Ohjelma sisältää kokonaisvaltaisen tarkastelun HUS-yhtymän toiminnasta ja taloudesta sekä tulonmuodostuksesta mukaan lukien palvelujen tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset. HUS-yhtymä raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on esitetty liitteessä 13.

2.4.3 Tuottavuusohjelma

Vuoden 2023 suunnittelun lähtökohtana oleva HUS tuottavuustavoite on 1 % eli yhtymätasolla 20,2 milj. euroa. Kyseinen tuottavuustavoite on vähennetty kokonaisuudessaan HUS-yhtymän talousarviosta, eli kyseessä on absoluuttinen säästötavoite vuodelle 2023. Yksikkökohtainen tuottavuusvaade on laskettu perustuen tilinpäätöksen 2021 ulkoiisiin toimintakuihin. Tuottavuustavoitteen varmistamiseksi kukin tulosalue ja –yksikkö laatii yksilöidyn suunnitelman tuottavuusohjelmansa toteuttamiseksi, sekä valmistelee sen euromääräisesti suurimmasta projektista erillisen yksityiskohtaisen suunnitelman projektikortille. Projekteille annetaan yhtymähallinnon projektinhallintatukea Strategisten projektien tuen kautta. Projektien talousmittaria seurataan kuukausittain. Mittari pitää lähtökohtaisesti sisällään kirjanpidosta saatavalla tarkkuudella

(seurantayksikkö, tili, projekti, kumppani ja/tai toiminto) projektin kustannukset ja säästöt.

2.5 Yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa

Erikoissairaanhoidon sujuva yhteistoiminta perusterveydenhuollon ja muiden peruspalveluiden kanssa on tehokkaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän perusta. Yhteistoiminnan kehittäminen on HUS-yhtymän uuden Asiakkuushallintayksikön ja siihen kuuluvien Perusterveydenhuollon yksikön ja sosiaalialan osaamiskeskuksen Soccan erityinen vastuutehtävä. Asiakkuushallintayksikköön perustetaan aluekohtaiset tiimit huolehtimaan hyvästä yhteistyöstä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa. Säännöllistä vuoropuhelua on tarkoitus käydä niin strategisella, taktisella kuin operatiivisellakin tasolla.

Yhteistyön rakentamisessa on keskeistä luottamus ja aito vuorovaikutus, jossa ymmärrys toisen osapuolen tilanteesta kasvaa, ja jossa toimintamalleista voidaan sopia yhdessä. Tämä edellyttää hyviä verkostoja ja keskusteluyhteyksiä organisaatioiden eri tasoilla, ja tällaisten verkostojen ja keskusteluyhteyksien mahdollistaminen kuuluu sekä HUSin perusterveydenhuollon yksikön, Soccan että koko Asiakkuushallintayksikön tärkeimpiin tehtäviin. Perusterveydenhuollon yksikkö on muillakin tavoin mukana tukemassa Uudenmaan perusterveydenhuollon kehittämistä ja pitää lisäksi perusterveydenhuollon näkökulmaa esillä HUS-yhtymän organisaatiossa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon perustason järjestämisvastuun siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille tarkoittaa suuria muutoksia HUS-yhtymän ja sen perusterveydenhuollon välisiin yhdyspintoihin. Keskeisten yhteistyöorganisaatioiden määrä pienenee ja samalla syntyy vahvempia yhteistyökumppaneita, joilla on aikaisempaa paremmat edellytykset kehittää omaa toimintaansa. Tämä luo hyviä mahdollisuuksia myös erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sekä muiden peruspalvelujen yhteisten palveluketjujen kehittämiseksi. Mahdollisena riskinä on kuitenkin, että eri Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki kehittävät toimintaansa eri suuntiin, jolloin HUSin yhdyspinnat eri organisaatioiden kanssa voivat muodostua hyvin erilaisiksi. Liiallinen eriytyminen ei ole toivottavaa asiakkaiden eikä HUSin näkökulmasta, ja siksi HUSin on omalta osaltaan tärkeää edistää Uusimaa-tasoista vuoropuhelua eri organisaatioiden välillä.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kliinisen yhteistyön kehittämisessä tavoitteena on muodostaa mahdollisimman saavutettavia, saumattomia, vaikuttavia ja resurssitehokkaita palveluketjuja. Sujuvat prosessit näillä yhdyspinnoilla vähentävät päällekkäisyyksiä, odottelua ja muuta hukkaa, mikä näkyy asiakkaalle nopeampana hoidon toteutumisena ja parempana palvelukokemuksena, samalla

kun se terveydenhuoltojärjestelmän näkökulmasta lisää resurssitehokkuutta, vähentämällä mm. henkilökunta- ja diagnostiikkakustannuksia.

Palveluketjuja kehitettäessä suositetaan yhteistyömuotoja, joissa erikoissairaanhoidon osaamista voidaan tarjota perusterveydenhuollon ja peruspalveluiden käyttöön, ilman asiakkaan hoitovastuun siirtymistä siihen liittyvine hallinnollisine tarpeineen ja päällekkäisen työn riskeineen. Esimerkkejä tällaisista yhteistyömuodoista ovat erilaiset digitaaliset palvelut, kuten eKonsultaatiot ja Terveyskylän palvelut, mutta myös perinteisemmin jalkautuvat ja liikkuvat palvelut sekä yhteisvastaanotot. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisiä konsultaatioita edistäisi yhteinen konsultaatioalusta, jonka kautta perusterveydenhuollosta olisi mahdollista konsultoida sekä oman organisaation asiantuntijoita että HUSin erikoissairaanhoidon asiantuntijoita.

Palveluketjujen ja -kokonaisuuksien yhteensovittamiseksi tarvitaan usein kehittämishankkeita ja pilotointia. HUSilla on joitakin vuosia ollut erillinen integraatiohankerahoitus, jolla on voitu rahoittaa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteisiä hankkeita. Jatkossa tälle työlle olisi syytä kehittää Uusimaa-tasoinen rakenne.

Hyvin tärkeä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja muiden peruspalveluiden yhteinen vastuualue on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte-työ). Vuoden 2023 alusta vastuu hyte-työstä jakautuu asuinkuntien, hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän välille. Tässä yhteydessä HUSin vastuut Uudenmaan hyte-työn kokonaisuudessa myös selkiytyvät. Hyvinvointialueet ja Helsinki ovat jatkossa HUSin keskeisimmät yhteistyötahot terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, mutta HUSilla on suoraa yhdyspintaa myös kuntiin ja järjestöihin. Perusterveydenhuollon yksikkö koordinoi HUSin hyte-työtä ja osallistuu siihen liittyen myös HUSin tietopohjatyöhön. Tavoitteena on, että hyte-tietopohjatyön tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää HUSissa tiedolla johtamisessa ja hyte-työssä, mutta myös HUSin ulkopuolella, mm. yhteisiä hyte-strategioita suunniteltaessa. Uusimaa-tasoista hyte-työtä koordinoimaan perustettaneen järjestämissopimuksen laatimisen yhteydessä ehdotettu Uudenmaan hyte-ryhmä.

HUSin perusterveydenhuollon yksikkö jatkaa yhteistyötään perusterveydenhuollon kanssa myös lääkäreiden ammatillisen jatkokoulutuksen vastuualueella. Tämä yhteistyö rakentuu mm. useampien verkostojen kautta ja kattaa Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin lisäksi myös yhteistoiminta-alueen muut hyvinvointialueet. Koulutustoimintaa kehitetään sekä alueellisesti että valtakunnallisesti ja erikoislääkäriskoulutuksen jalkauttamista jatketaan. Laadukkaalla verkostomaisella koulutusmallilla on myös positiivinen vaikutus koko alueen rekrytointiedellytyksiin. Perusterveydenhuollossa tapahtuvaa tutkimustyötä tuetaan mm. palkallisilla tutkijajaksolla, jotka ovat tarkoitettuja Uudellamaalla perusterveydenhuollossa työskenteleville tutkijoille.

Toimintavuoden 2023 aikana HUS Perusterveydenhuollon yksikön toiminnassa painottuu tiivis verkostomainen vuoropuhelu hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa. Tämän kautta on mahdollista kehittää yhteensovitettuja palveluketjuja ja -kokonaisuuksia, vastaanottaa perusterveydenhuollon toiveita erikoissairaanhoidon suhteen, tukea perusterveydenhuollon kehittymistä Uudenmaan alueella, sekä pienentää riskiä Uudenmaan terveydenhuollon liialliselle pirstoutumiselle. Hyte-työssä korostuvat yhteinen Uusimaa-tasoinen hyte-työ, yhteistyö yksittäisten hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa sekä HUSin tarkentuneiden hyte-vastuiden haltuunotto. Koulutustoiminnassa jatketaan hyväksi todettuja toimintamalleja, niitä samalla jatkuvasti kehittäen.

2.6 Tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen

Talousarviokaudella 2023 painopisteenä on perustoiminnan sekä järjestelmien ylläpito, tietoturvaan panostaminen ja Siltasairaalan tietoteknisten järjestelmien ja laitteiden käyttöönotto.

Sote-ICT-Muutoshanke

Sote-ICT-Muutoshankkeen tehtäviin vuonna 2023 sisältyy HUS-yhtymän vuodenvaihteen muutosten viimeistely, laadunhallinnalliset toimenpiteet potilas- ja hallinnonjärjestelmäpalveluihin sekä tiedolla johtamisen lakisäätteiset tehtävät (vähimmäistilannetieto). HUS-yhtymän käynnistyminen sekä yhteistoiminta- ja hyvinvointialueiden organisaatiomuutokset aiheuttavat laajat tietojärjestelmämuutokset sekä niihin liittyvät yhteistestaukset eri organisaatioiden kanssa.

Laadunhallinta ja jatkuva parantaminen

Laadunhallinnan osa-alueella toteutetaan vuosittaiset sisäiset ja ulkoiset auditoinnit Laadunhallinnan vuosikellon mukaisesti ottamalla huomioon eri standardeihin (mm. ISO9001, ISO13485 ja ISO27001) perustuvat laadunhallintajärjestelmien sertifiointivaatimukset ja niihin liittyvät säädökset (mm. lääkinnällisten laitteiden asetus MDR, EU:n yleinen tietosuoja-asetus GDPR, tiedonhallintalaki ja digipalvelulaki) sekä kehitetään HAIPRO ilmoitusten hallinnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan prosesseja. Laadunhallintajärjestelmän olennaisena edellytyksenä on toiminnan ja prosessien jatkuva kehittäminen.

Potilashoidon järjestelmäpalvelut

Apotti-järjestelmän käyttöönottovaihe HUSissa päättyi syyskuussa 2022 Kuvantamisen viimeisten yksiköiden otettua järjestelmän käyttöön. Talousarviokaudella 2023 keskiössä on toiminnan ja järjestelmän vakiinnuttaminen jatkuvaan palveluun. Järjestelmän jatkokehitystä tehdään hallitusti yhteistyössä kliinisten toimintayksiköiden edustajien kanssa. Tavoitteena on järjestelmän

käytettävyyden parantaminen. Potilastietojen katselua 360-potilaskatselimen avulla laajennetaan liittämällä siihen uusia tietosisältöjä poistuvista potilastietojärjestelmistä sekä nykyisin käytössä olevista potilastietojärjestelmistä.

XDS potilasasiakirjojen sähköistä arkistointipalvelua kehitetään vuonna 2023 lainsäädännöllisten sekä Sote-ICT-muutoksien vuoksi. Vuonna 2023 tavoitteena on mahdollistaa kuvien ja videoiden tallennus XDS-arkistoon. Toiminta painottuu vuonna 2023 muilta osin järjestelmien ylläpitoon, toiminnallisuuksien käyttöönottoja ja laajennuksia ei tehdä, pois lukien lakisäätteiset ja potilasturvallisuuteen vaikuttavat toimenpiteet.

Analytiikka ja tietotuotannon palvelut

HUSin tuotteistuksen, hinnoittelun ja laskutuksen järjestelmäkokonaisuus, Atlas otettiin käyttöön vuonna 2022. Käyttöönottovaiheen jälkeen toiminnallisuuksien kehittäminen painottuu HUSin tuotteistuksen ja hinnoittelun muutoksista johtuviin tehtäviin sekä käytettävyyden, teknisen alustan suorituskyvyn ja kustannustehokkuuden varmistamiseen. Lisäksi järjestelmän kehittämisessä huomioidaan tilintarkastuksen edellyttämät varmennustoimet sekä tietoturvaan ja -suojaan liittyviin vaatimukset. Säästötoimenpiteet aiheuttavat riskejä myös asiakas- ja organisaatiolaskutuksen luotettavuuteen, oikea-aikaisuuteen sekä kustannusvaikuttavuuden arvioinnin tarvitsemaan tuotteistuksen tietopohjaan.

HUSin toiminnan kannalta hyödyllisten ja kustannuksia säästävien tekoälysovellusten ylläpidossa ja pienkehityksessä keskeisessä roolissa on perustoiminnan vakiinnuttaminen vuonna 2023. Tietoallas- ja tietotuotantopalveluiden vuoden 2023 keskeiset kehittämiskohteet liittyvät Apotti-tietoallas-tietovarasto-integraatioon sekä uuden kansallisen vähimmäistietosisältöasetuksen käsitelmien mukaisen tietovaraston toteutukseen. Nykyinen Infokanta-tietovarasto tullaan ajamaan alas vuoden 2023 aikana. Tiedon laadun osalta vuoden 2023 keskeisenä toimenpiteenä on ISO 8000-8 standardin implementointi tietotuotantoon.

Tutkimuksen tietopalveluiden kysyntä sekä tarve Acamedic-tietoturvallisen datankäyttöympäristölle odotettavasti kasvaa edelleen vuoden 2022 tasosta. Tavoitteena on hallinnointityön vähentäminen kustannustehokkaasti järjestelmien välisillä integraatioilla.

Sähköiset asiointipalvelut

Uudenmaan hyvinvointialueiden laajuista Haavi-tartuntatautien seurannan ja jäljityksen ohjelmistoa ylläpidetään ja jatkokehitetään. Koronarokotusaika.fi ja Koronanäytteenotto-palvelua ylläpidetään Uudenmaan hyvinvointialueille epidemiatilanteen mukaisesti. HUSin tulosityksiköiden tilaamia chatbot- ja chat-palveluja ylläpidetään ja kehitetään, toisaalta säästötoimien vuoksi uusien

chatbottien tuottamista rajoitetaan. eTerveyspalveluiden tietojohdamisen ja vaikuttavuuden seurannan teknisiä toteutuksia kehitetään sekä PowerBi-raportteja talousarvion sallimissa rajoissa.

Syksyllä 2022 kilpailutettu HUSin laajuinen asiakaspalauteohjelmisto otetaan käyttöön. Asiakaspalautteiden keräämistä tekstiviesteillä voidaan joutua rajoittamaan säästötoimista johtuen. HUSin laajuista potilas- ja hoito-ohjeiden Ohjepankkia ylläpidetään. Syksyllä 2022 tuotettu eTerveyspalveluiden tunnistautumiskäyttö otetaan käyttöön epidemiapalveluissa, Terveyskylässä sekä eKonsultaatiopalveluissa. Omapolku-mobiilisovelluksen ylläpitoa ja kehittämistä jatketaan asiakaslähtöisen ja saavutettavan palvelun takaamiseksi. Digihoitopolkujen kustannushyötyjen ja vaikuttavuuden seurantatyökaluja vahvistetaan sekä tuetaan HUSin klinisiä tulosyksiköitä digipolkujen käytön laajentamisessa. Vähäisellä käytöllä olevien digipolkujen tukea ja ylläpitoa karsitaan. HUSin tulosyksiköille tuotetaan Digitilannekuva-raportti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Teknologia ja tuotantopalvelut

Tietoverkon elinkaarihallintapalvelulla pidetään verkon aktiivilaitteita (reitittimet, kytkimet, tukiasemat, palomuurit) ajan tasalla. Vuoden 2023 painopiste on Meilahden alueella, mutta Tietohallinnon supistettu investointiohjelma asettaa haasteensa vanhentuvien tietoliikenneverkkojen päivittämiselle esimerkiksi Porvoon ja Jorvin osalta. Onnettomuustutkimuskeskuksen (OTKES) suosituksen vuodelta 2018 laitteiden ajantasaisuus pyritään kuitenkin varmistaa.

Laitteomaisuuden hallinnan työkalun käyttöönottoprojekti jatkuu. Työkalun avulla voidaan parantaa tuottavuutta sekä toisaalta näkyvyyttä työasemien elinkaaresta ja terveydentilasta. Työkalu mahdollistaa jatkossa koneoppimista hyödyntäen päätöksenteon laitekohtaisista ohjelmistopäivityksistä tai laitevaihdoista. Tietoturva parannetaan mobiililaitteiden henkilökohtaisen ja työprofiilin erottamisella sekä uudella analyttisellä virustorjuntaohjelmistolla.

Windows 11 -käyttöjärjestelmän päivityksiä tehdään yhteensopivuustestien valmistumisten mukaisesti, ja uudet työasemat toimitetaan mahdollisuuksien mukaan uudella käyttöjärjestelmällä. Työasemien proaktiivisia vaihtoja toteutetaan vuonna 2023 neljän tai viiden vuoden ikäisille laitteille. Suurivolyymisten IT-laitteiden hankintoja ennakoidaan ennustamalla tulevien kuukausien kysyntää, jotta voidaan turvata toimitukset ja varautua globaalin komponenttipulan aiheuttamiin saatavuuden haasteisiin. Sovellusten virtualisointia laajennetaan sitä tarvitseville klinisille yksiköille. Hoitoalueen työasemia uusitaan vuonna 2022 tehtyjen asiakashaastatteluiden pohjalta. Tulostimien optimoinnissa tavoitellaan ensisijaisesti HUSille kokonaisedullisempia keskitettyjä turvatulostusratkaisuja.

Perinteistä videoneuvottelutekniikkaa käyttäville yksiköille tarjotaan kustannustehokkaampia tapoja hyödyntää uudempia Teams Room -tekniikoita. Helppokäyttöistä Bring Your On Device (BYOD) -tekniikkaa tarjotaan pääasiallisena neuvotteluhuonetekniikkana. Mobiiliopastuksen laajentamista Meilahden kampukselle joudutaan viivästyttämään säästötavoitteiden vuoksi.

Tietojenkäsittelykapasiteetin ja tietojen tallennusratkaisujen osalta jatketaan hyperskaalautuvien palvelualustojen hallittua käyttämistä silloin, kun ne ovat toiminnallisesti, teknisesti ja taloudellisesti kannattavia vaihtoehtoja. Palvelujen siirtämistä omasta konesalista pilvipalveluihin selvitetään ja siirretään silloin, kun se toiminnallisesti ja taloudellisesti on järkevää.

Siltasairaalan toiminta alkaa vuoden 2023 alussa. Tietohallinto koordinoi Siltasairaalan tietoteknisten ratkaisujen suunnittelua, hankintaa sekä käyttöönottoa. ICT-projektin laajuus sisältää tietoliikenteen ja verkot, päätelaitteet, hoitajakutsujärjestelmän, kuvansiirtojärjestelmät, AV- ja esitystekniikan, Apotti-potilastietojärjestelmän käyttöönoton sekä muita järjestelmiä. Asiakaspalvelut-yksikkö varautuu HUSin organisaatiomuutosten sekä Siltasairaalan käyttöönoton myötä normaalia suurempaan käyttäjien tukitarpeeseen.

3 HUS-YHTYMÄN STRATEGIA

3 HUS-yhtymän strategia

3.1 HUSin strategia

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen uudistus on Suomen historian suurin hallinnollinen ja palvelurakenteellinen muutos. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 alkaen toimintansa aloittaville hyvinvointialueille. Uusimaa poikkeaa jatkossa muusta maasta ja ns. Uudenmaan erillisratkaisussa yhden hyvinvointialueen sijaan Uudellemaalle muodostetaan neljä hyvinvointialuetta. Lisäksi Helsingin kaupunki vastaa omista sotepe-palveluistaan. HUS vastaa edelleen erikoissairaanhoidon ja vaativan erikoissairaanhoidon järjestämisestä. HUSin omistajapohja muuttuu kunnilta hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille ja HUS kuntayhtymän toiminta päättyy ja tilalle perustetaan HUS-yhtymä. Jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoitus tulee valtiolta hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille.

Nykyinen HUS strategia on laadittu vuosille 2020-2024, mutta HUS kuntayhtymän muuttuessa HUS yhtymäksi on strategian päivitys aloitettu. Työolobarometri 2021, mukaan vastaajista 93 % tuntee HUSin arvot, jotka on tarkoitus strategiapäivityksessä säilyttää sellaisenaan mission kanssa.

3.2 Strategiset muutosvoimat

Strategisten muutosvoimien tarkastelu on oleellinen osa tulevaisuuden pohdintaa ja ovat usein useista ilmiöistä koostuvia kehityssuuntia, joilla on laajat muutoksen kaaret. Yhteiskuntaamme vaikuttaa viisi keskeisintä muutosvoimaa, jotka ovat:

1. *Ekologisella jälleenrakentamisella on kiire.* Miten vastaamme ilmastonmuutokseen, luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen, resurssien vaihtelevaan saatavuuteen ja jäteongelmaan. Muita kehityskulkuja pitää tarkastella suhteessa tähän.
2. *Väestö ikääntyy ja monimuotoistuu.* Väestö muuttuu ikääntymisen lisäksi taustoiltaan, mahdollisuuksiltaan ja tavoiltaan yhä monimuotoisemmaksi.
3. *Verkostomainen valta voimistuu.* Valtasuhteissa siirrytään moninapaisesta maailmasta monisolmuiseen maailmaan. Tulevaisuudessa merkitystä on yhä enemmän verkostoilla ja vuorovaikutuksella.
4. *Teknologia sulautuu kaikkeen,* osaksi yhteiskuntaa ja arkea. Teknologia tarjoaa toisaalta uusia ratkaisuja, vaikka energiantuotantoon, mutta samalla se myös kasvattaa energiantarvetta. Jännitteeksi nouseekin, milloin teknologia auttaa ja milloin se haittaa ekologista jälleenrakennusta.

5. *Taloujärjestelmä etsii suuntaansa.* Eriarvoisuus monine ulottuvuuksineen on keskeinen tulevaisuuden haaste niin globaalisti kuin Suomessakin. Globaalisti talous kasvaa, mutta länsimaissa kasvu on vähäistä. Ikääntyvä väestö ja maapallon ekologisen kantokyvyn rajat asettavat talouskasvulle aiempaa tiukemmat reunaehdot. Samalla hyvinvoinnin ja aidon kehityksen mittareiden rooli korostuu.

3.3 HUSin arvot

Edelläkävijyys

Edelläkävijyys on keskeinen meitä määrittävä ominaisuus. Maan suurimpana terveydenhuollon tuottajana ja tutkimusorganisaationa meillä on mahdollisuus ja jopa velvollisuus olla edelläkävijä. Vain tutkiva ja toimintaansa jatkuvasti kehittävä organisaatio voi turvata hoidon korkean laadun ja kustannusvaikuttavuuden. Helsingin yliopisto on HUSin keskeinen kumppani näiden päämäärien toteuttamisessa.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että turvaamme kaikkien potilasryhmien yhdenvertaisen hoitoon pääsyn. Se erottaa meidät yksityisen sektorin toimijoista: kaikki saavat HUSissa hoidon lääketieteelliseen tarpeeseen perustuen. Yhdenvertaisuus ilmenee muutoinkin HUSin suhteissa kaikkiin toimijoihin: kohtelemme henkilöstöä ja sidosryhmiä yhdenvertaisesti ja varmistamme yhdenvertaisen palvelutuotannon alueellisesti ja kielellisesti.

Kohtaaminen

Kohtaaminen on HUSin toiminnan perusta. Terveys- ja sairaanhoidon ydin on potilaan ja asiakkaan kohtaamisessa ja aidossa läsnäolossa. Hyvällä kohtaamisella on monta ominaispiirrettä: hyvä kohtaaminen on muun muassa kunnioittavaa, yksilöllistä ja arvostavaa. Kliinisen laadun lisäksi palvelun kokonaislaatu syntyy kohtaamisesta ja vuorovaikutuksesta. Arvostava kohtaaminen on myös työyhteisömme kanssakäymistä määrittävä ominaisuus. Kohtaamme opiskelijat samalla ystävällisyydellä ja kunnioituksella kuin asiakkaat ja työtoverimme.

3.4 Strategiset päämäärät

Strategian päivitysprosessi on parhaillaan käynnissä ja alustavan toimintaympäristöanalyysin perusteella strategisina painopisteinä tulevat mitä todennäköisimmin olemaan asiakaskokemus, henkilöstökokemus, yhdyspintayhteistyö ja jatkuva parantaminen ja uudistuminen. Asiakaskokemus on erittäin tärkeä, koska HUS on olemassa käyttäjäasiakkaitaan eli potilaita varten. Henkilöstökokemus on myös erittäin tärkeä painopiste, koska koko HUSin toiminta

perustuu osaavien ammattilaisten työhön ja yhteistyöhön. Yhdyspintayhteistyö sisältää omistajayhteistyön ja muun, laajan yhdyspintaverkoston. Jatkuva parantaminen ja uudistuminen kuvastaa ja on pohjana yliopistollisuudelle, yliopistolliselle sairaanhoitopiirille eli TKKIO-toiminnalle (tutkimus, kehitys, koulutus, innovaatio ja opetus).

3.5 Strategiset tavoitteet 2023

Strategiset tavoitteet asetetaan yhdessä johdon, hallituksen sekä henkilöstön kanssa, kun päivitetyllä strategialla on asetettu selkeä tahtotila, eli visio sekä strategiset päämäärät eli strategiset painopisteet ja ne on vahvistettu.

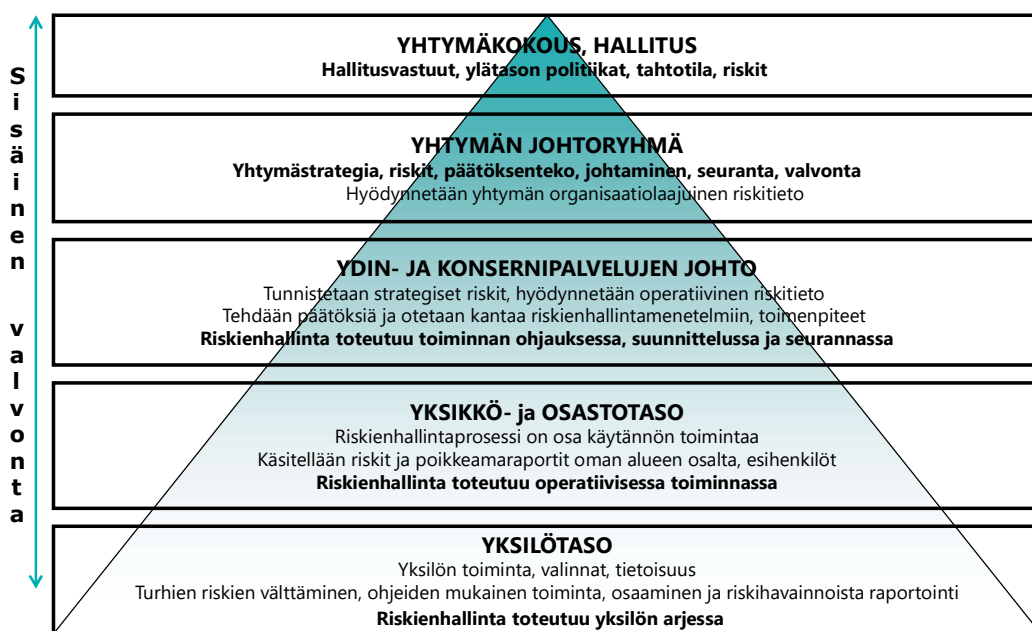
3.5.1 Henkilöstölinjaus

HUSin strategian päivitysprosessi on parhaillaan käynnissä ja alustavan toimintaympäristöanalyysin perusteella henkilöstökokemus nousee vahvasti yhdeksi strategiseksi painopisteeksi vuodelle 2023. Myös johtamisen kaikkien osa-alueiden, toiminnan, talouden ja henkilöstön johtaminen, merkitys on kasvanut ja näihin tullaan panostamaan tulevanakin vuonna.

Osana HUSin kokonaisvalmistelua ja hanketta ”Johtaminen, organisaatio ja osaaminen” kesällä 2022 käynnistyi ”Henkilöstökokemus ja työhyvinvointi” projekti, jonka tavoitteena oli nykytila-analyysin tekeminen toimenpiteiden perustaksi. Tutkimus- ja kyselytiedon kokoavan kattavan analysoinnin pohjalta tunnistettiin missä ovat henkilöstökokemukseen ja työhyvinvointiin liittyvät keskeiset vahvuudet, haasteet ja kipukohdat, mitä pitää edelleen ylläpitää tai vahvistaa ja mihin pitää jatkossa puuttua. Näitä toimenpiteitä ryhdytään toteuttamaan vuonna 2023.

Vuoden 2022 aikana tehtiin myös henkilöstötilanteen analyysiä. Analyysissä selvitettiin HUSin henkilöstöresursseja ja onko henkilöstöpulaa, millä alueilla ja mistä se johtuu. Vuoden loppuun mennessä saadaan tietojohtamisen piiriin kirjanpito, taloussuunnittelu, henkilöstö, jonot ja lähetteet sekä mahdollisesti myös ajanvarausdata. Saadun datan perusteella tunnistetaan kipukohdat ja pyritään hakemaan ratkaisuja henkilöstötilanteeseen.

4 KONSERNIOHJAUS, SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

4 Konserniohjaus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta

4.1 Konserniohjaus

HUS-yhtymä tytäryhteisöineen muodostaa HUS-konsernin. HUS-yhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus, yhtymähallituksen konsernijaosto, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan määräämät hyvinvointiyhtymän johtoryhmän jäsenet. Konserniohje sisältää toimintaperiaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan yhtymäkonsernia yhtymäkokouksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

HUS-yhtymä perustettiin 28.4.2022 ja samaan aikaan HUSin hallitus hyväksyi organisaatiouudistuksen periaatteet. HUS-yhtymän johtaminen perustuu yksijohtajajärjestelmään. Kunkin organisaatiotason johtajalla ja esihenkilöllä on toiminnallinen, henkilöstö- ja taloudellinen kokonaisvastuu. HUS-yhtymän ylin päättävä elin on yhtymäkokous. Yhtymäkokous hyväksyi ensimmäisessä kokouksessaan 7.7.2022 hallintosäännön, jolla ohjataan keskitetysti HUS-yhtymän hallinnon ja toiminnan järjestämistä sekä päätöksenteko- ja hallintomenettelyä. Yhtymäkokous valitsi yhtymähallituksen sekä nimesi sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikaudeksi 2022-2025. HUS-kuntayhtymän toiminta päättyy vuoden 2022 lopussa.

Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa ja vastaa laissa säädetyistä sekä perussopimuksessa määräytyistä tehtävistä. Yhtymähallitus vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta yhtymäkokoukselle. Yhtymähallitus organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan sekä vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta. Yhtymähallitus raportoi yhtymäkokoukselle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittämisestä sekä antaa arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.

Yhtymähallituksen konsernijaosto seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä yhtymähallitukselle. Konsernijaosto käsittelee tytäryhtiöiden seurantaraportit ja osaltaan huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta ja käsittelee konserniohjaukseen liittyviä tytär- ja osakkuusyhteisöjä koskevia linjauksia sekä nimeää HUS-yhtymän ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitukseen.

Vastuu konsernin operatiivisesta johtamisesta on kuntayhtymän toimitusjohtajalla. HUS-yhtymän toimitusjohtaja johtaa ja kehittää yhtymähallituksen alaisena HUS-yhtymän hallintoa, taloudenhoitoa, viestintää ja muuta toimintaa sekä vastaa osaltaan siitä, että yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Toimitusjohtaja vastaa lisäksi HUS-yhtymän edunvalvonnasta ja yhteiskuntasuhteiden hoidosta sekä kansallisesta ja kansainvälisestä verkostoitumisesta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Konserniohjausta tullaan vuonna 2023 vahvistamaan mm. kehittämällä konsernivalvonnan menetelmiä ja yhtenäistämällä arviointi-, raportointi- ja riskienhallintamenettelyitä.

4.1.1 Konsernirakenteessa tapahtuvien muutosten vaikutus taloussuunnitteluun

Konsernirakenne tarkastellaan taloussuunnittelukauden 2023-2025 aikana. Tarkastelussa keskitytään tunnistamaan yhtiömuodon edut ja haitat ydintoiminnan kokonaisuohjauksessa.

4.2 Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa riskienhallinnan kokonaisuutta kuuluen johtamiseen, esihenkilöiden velvoitteisiin sekä henkilöstön päivittäistoimintaan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana. Toimiva sisäinen valvonta edistää hyvää hallintotapaa, varmistaa toiminnan laillisuutta ja tuloksellisuutta sekä ehkäisee väärinkäytöksiä syntymistä. Lakiin hyvinvointialueesta (611/2021) sisältyy säännöksiä hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtiöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Yhtymähallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat ja valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.

Toimitusjohtaja sekä tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan yksiköitä sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Yksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Henkilöstön velvollisuutena on toimia tavoitteiden ja annettujen ohjeiden mukaisesti, ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida havaitsemistaan epäkohdista.

Yhtymähallitus antaa toimintakertomuksessa selonteon siitä, miten sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten em. toimintoja on tarkoitus kehittää. Selonteon kokoamiseksi HUSin eri yksiköissä ja tytäryhteisöissä tehdään säännöllisesti arvioinnit.

Myös sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä, raportoi havainnoistaan ja tekee toimenpide-esityksiä.

Sisäisen valvonnan prosessin toimivuutta ja tarvittavia kehittämistoimenpiteitä käsitellään AUDIT-ryhmässä, jonka toimintaan osallistuu ulkoisen tarkastuksen yksikkö, tilintarkastus, sisäinen tarkastustoimi, HUSin hallintojohtaja ja yhtymän riskienhallintatoimi. HUS huomioi selontekojen tulokset, sisäisen tarkastuksen raportit ja AUDIT-ryhmän suositukset vuoden 2023 toimintasuunnitelmissaan.

4.3 Riskienhallinta

Varautumisen ja riskienhallinnan tarkoitus on turvata toiminnalliset perusedellytykset, jotta HUS voi toimia tehokkaasti ja tuottavasti sekä antaa laadukasta, turvallista ja vaikuttavaa hoitoa potilaille perustehtävänsä ja tavoitteidensa mukaisesti. Riskienhallinnan järjestämisvastuu on yhtymäkokouksella, yhtymähallituksella ja toimitusjohtajalla. Hallintosäännössä ja keskeisissä HUS-konsernin ohjeissa on esitetty tarkemmin riskienhallinnan järjestäminen sekä määräykset toimivallasta ja tehtävienjaosta. HUSin johto vastaa riskienhallinnasta ja jokainen HUSin henkilökuntaan kuuluva vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta annettujen ohjeiden ja oman tehtäväkuvansa mukaisesti. Varautumisesta ja riskienhallinnasta linjataan HUS Valmiusohjeessa, Lääkinnän valmiussuunnitelmassa sekä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan periaatteet – asiakirjassa.

Riskit liittyvät kaikkeen toimintaan, osa niistä on HUSin sisäisiä ja osa ulkoapäin tulevia. HUS-yhtymän tavoitteena on varmistaa strategisen riskienhallinnan vahva kytkentä talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä seurantaan. Riskienhallinnassa painopiste on merkittävässä riskeissä. Keskeiset riskit tunnistetaan sekä arvioidaan organisaation kaikilla tasoilla ja toiminnoissa säännöllisenä prosessina. Riskiarviointien perusteella tehdään päätökset riskienhallintatoimenpiteistä sekä suunnitelmat niiden toteuttamiseksi.

Tulosalueet ja -yksiköt tunnistavat ja seuraavat riskejä sähköisesti HUS-riskit -järjestelmässä. HUSin johto saa toiminnan ja talouden seurannan ja raportoinnin yhteydessä käsiteltäväkseen keskeiset tunnusluvut, seurannassa käytettävät mittarit sekä riskienhallinnan arviot. HUS-yhtymän riskienhallintatoimi tukee ja ohjaa organisaatiolaajuisen riskienhallintaprosessin toteuttamista sekä valmistelee johdon käsitteeseen yhtymätasoiset riskikoosteet.

Vuoden 2022 aikana HUSin johto on ottanut kantaa strategiaan ja tavoitteisiin, konsernin riskiprofiiliin ja merkittäviin strategisiin riskeihin sekä niiden edellyttämiin toimenpiteisiin. Strategisiksi tunnistettuja riskejä ja niiden riskienhallintatoimenpiteitä on käsitelty yksityiskohtaisesti tulosalueilla ja -yksiköissä. Ennakoivat riskianalyysit ja niiden pohjalta tehty HUS-tasoinen kooste talousarviokautta 2023 koskien on tehty syyskuussa 2022. Riskianalyysien tuloksiin vaikuttavat useat eri taustatekijät mm.

ajallinen konteksti, joten riskiprofiili heijastelee vahvasti syyskuussa vallinnutta tilannetta. Talousarviokauden ennakoivaa riskitietoa päivitetään vuoden 2023 osavuositarkastuksissa ja riskitilanne päätetään vuoden 2023 tilipäätöksen yhteydessä tehtävään laajempaan koko vuoden kattavaan analyysiin.

Kuva 1. Strategiset riskit/Riskiprofiili

Riskin todennäköisyys	Erittäin todennäköinen			R_1::R_2::R_3	
	Melko todennäköinen			R_4::R_5::R_7	
	Mahdollinen		R_10::R_11	R_6::R_8::R_9	
	Epätodennäköinen				
	Riskin seuraukset	vähäiset seuraukset	Haitalliset seuraukset	Vakavat seuraukset	Kriittiset seuraukset

Riskienhallinnan tila		
Riittävä	Kohtalainen	Riittämätön
Riskin nykyinen hallinta koetaan riittäväksi tai on tehty se, mikä voidaan	Riskin nykyinen hallinta toimii osittain	Riskin nykyinen hallinta on riittämätöntä tai ei toimi/riskisiä olisi mahdollista hallita paremmin

R Arvioitavat riskit		
R_1 Osaavan henkilöstön saatavuus ja riittävyys	R_2 Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät riskit	R_3 Ulkoisen toimintaympäristön vaikutusriskit
R_4 Organisaatiorakenteisiin ja johtamiseen liittyvät riskit	R_5 Toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja häiriötilannehallinta	R_6 HUSin vetovoimaisuus ja julkisuuskuva (brändi- ja imagoriskit)
R_7 Digitaalisiin palveluihin ja IT-toimintoihin liittyvät riskit, ml. kyberturvallisuus	R_8 Potilashoidolliset ja laadulliset riskit	R_9 Investointien ja hankkeiden riskit
R_10 Sisäisen valvonnan prosessin riskit	R_11 Hankintoihin ja kumppanuusverkostoon liittyvät riskit	

Strategiset riskit, jotka edellyttävät joko seurantaa tai hallintatoimenpiteitä ja joilla on merkittäviä kytkövaikutuksia, liittyvät seuraaviin osa-alueisiin:

- Osaavan henkilöstön saatavuus ja riittävyys
- Talouteen ja tuottavuuteen liittyvät riskit
- Ulkoisen toimintaympäristön vaikutusriskit
- Organisaatiorakenteisiin ja johtamiseen liittyvät riskit
- Toiminnan jatkuvuus, huoltovarmuus ja häiriötilannehallinta (esim. suuronnettomuudet)
- HUSin vetovoimaisuus ja julkisuuskuva (brändi- ja imagoriskit)
- Digitaalisiin palveluihin ja IT-toimintoihin liittyvät riskit, ml. kyberturvallisuus
- Potilashoidolliset riskit,
- Investointien ja hankkeiden riskit

Lisäksi sisäisen valvonnan prosessin toimivuuteen sekä hankintoihin ja kumppanuusverkostoon liittyy riskejä, joiden riskienhallinnan tila edellyttää erityisesti seurantaa.

Riskienhallintatoimenpiteet, vastuut sekä aikataulut kirjataan vuoden 2023 osalta työohjelmiin ja toimintasuunnitelmiin. Tulosalue- ja yksikkötaso vastaavat paikallisista riskienhallintatoimenpiteistä ja konsernin johto puolestaan HUS-tasoisista toimenpiteistä.

4.3.1 Vastuullisuus

HUSin strategia 2020 – 2024 painottaa vahvasti vastuullisuutta sekä kestäväen kehityksen noudattamista kaikessa toiminnassa. Vastuullisuusohjelmassa vastuullisuudella tarkoitetaan niitä lakien ja säädösten noudattamisen lisäksi tehtäviä toimia, joilla 1. edistetään läpinäkyvää ja vastuullista taloudenpitoa 2. edistetään työhyvinvointia, työelämän perusoikeuksien toteutumista ja yhteiskunnallista vastuunkantoa ja 3. kannetaan vastuuta ympäristöstä.

Vastuullisuusohjelman keskeisenä tehtävänä on koota yhteen vastuullisuustyötä ja tehdä sitä näkyväksi. Vastuullisuus ilmenee suhtautumisena ja tekoina suhteessa keskeisiin sidosryhmiin: potilaisiin, henkilöstöön ja omistajiin. Systemaattiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menetelmät edistävät olennaisesti HUSin vastuullisuutta organisaatiotoimijana. Sisäisen valvonnan avulla pyritään ennaltaehkäisemään väärinkäytösriskkejä, edistämään lakien, ohjeiden ja hyvän hallintotavan toteutumista. Riskienhallintaan liittyy vastuullisuuden näkökulmasta:

- Henkilöstö (ml. tasavertaisuus, työolot, palkkaus, johtaminen, perehdytys- ja rekrytointiohjelmat)
- Potilasturvallisuus, tuotteiden ja palveluiden laatu, turvallisuus (ml. vastuullinen toimittajavalinta, kumppaniverkostojen riskienhallinta ja sopimuksellinen varautuminen, asiakaskokemus),
- Tietoturvallisuus ja yksityisyyden suoja, erityisesti henkilötietojen vuotaminen tai henkilötietoihin kohdistuva tietojen kalastelu tai murrot,
- Ympäristökysymykset; sekä oman toiminnan suorat vaikutukset että välilliset vaikutukset (mm. hankintasopimusten kautta) kohdistuen ympäristöön ja liittyen esim. energiankulutukseen, jätteisiin, päästöihin ja kemikaaleihin.
- Viestintämenettelyt

HUS toteuttaa vastuullisuutta sekä vuosittaisen tavoiteasetannan kautta, että erillisillä ohjelmilla ja päätöksillä. Vuoden 2023 aikana jatketaan muun muassa työtä kohti strategista tavoitetta olla hiilineutraali toimija vuoteen 2030 mennessä toteuttamalla tiekarttaa. Ilmastotyötä tuetaan ilmastokartan mukaisin energiatehokkuutta parantavien toimenpitein. Jatkuviin ympäristöparannuksiin pyritään myös muun muassa pienentämällä sekajätteen määrää, tehostamalla kierrätystä ja vähentämällä

hävikkiä. Henkilöstön osaamista ja motivaatiota vastuullisuusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi vahvistetaan koulutuksen ja viestinnän keinoin.

5 SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET

5 Sitovat taloudelliset tavoitteet

5.1 HUS-yhtymän sitovat taloudelliset tavoitteet

HUS-yhtymäkokouksessa hyväksytään yhtymätasoiset yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet.

Sitovien tavoitteiden yhteenveto

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *) ****)	1 886 986	2 065 121	1 946 537	2 101 389	8,0 %	1,8 %	11,4 %
Tilikauden tulos	15 022	0	-136 144	0			
Investoinnit **)	249 963	287 710	275 225	259 870	-5,6 %	-9,7 %	4,0 %
Rahoitus/pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden lopussa	733 980	905 742	865 742	1 036 188	19,7 %	14,4 %	41,2 %

*) TP 2021 ja ENN 2022 eivät sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

**) TAE 2023 alkaen kaikki rahoitusmuodot (Valtionneuvoston "Opas hyvinvointialuiden investointisuunnitelman laadintaan" mukaisesti) Sitovuustaso TP 2021-ENN 2022 HUS-kuntayhtymän taseeseen aktivoidut investoinnit.

***) Vuoden 2022 osalta tilikauden alijäämä tullaan tasaamaan jäsenmaksuosuuden kautta, jolloin maksuosuuden kokonaisuomääräksi ennakoidaan 1 988 milj. euroa. Tähän verrattuna maksuosuuden ennakoidaan kasvavan 14,7 milj. euroa, 0,7 % (TAE 2023 vs. TP ENN 2022).

Jäsenlaskutuksen kehys

Taloussuunnitteluvuoden 2023 sitovaksi tavoitteeksi asetetaan HUS-yhtymäkokouksen hyväksymä kehys. Kehys kattaa erikoissairaanhoidon, kapitaatioperusteisten erien sekä perusterveydenhuoltotasaisen päivystystoiminnan laskutuksen.

Tilikauden tulos

Taloussuunnitteluvuoden 2023 – 2025 tavoitteeksi asetetaan tasapainoinen talous, jolloin vuosikate = poistot.

Investoinnit

Investointien sitovat tavoitteet ovat vuositasen tavoitteita, vaikka ohjelma laaditaan nelivuotiskaudelle 2023 – 2026. Investointiosan sitovana tavoitteena on ydin- ja konsernipalveluiden investointien yhteismäärä sisältäen kaikki rahoitusmuodot. Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat HUS-yhtymäkokoukseen nähden sitovia hankekohtaisen enimmäiskustannuksen osalta.

Rahoitus

HUS-yhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetetaan pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden lopussa.

Jäsenlaskutuksen kehys

Kehys	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Kehys yhteensä	1 886 986	2 065 121	1 946 537	2 101 389	8,0 %	1,8 %	11,4 %
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 852 187	2 003 007	8,1 %	1,5 %	11,2 %
Ensihoito	43 120	44 348	45 510	50 284	10,5 %	13,4 %	16,6 %
Myrkytystietokeskus	493	538	538	536	-0,4 %	-0,4 %	8,6 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 273	1 335	1 312	1 291	-1,6 %	-3,3 %	1,4 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusope	1 100	1 100	1 100	1 134	3,1 %	3,1 %	3,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	446	539	557	510	-8,4 %	-5,3 %	14,4 %
Terveyskeskuspäivystys	40 032	43 695	45 333	44 627	-1,6 %	2,1 %	11,5 %

*) Vuoden 2022 osalta tilikauden alijäämä tullaan tasaamaan jäsenmaksuosuuden kautta, jolloin maksuosuuden kokonaismääräksi ennakoidaan 1 988 milj. euroa. Tähän verrattuna maksuosuuden ennakoidaan kasvavan 14,7 milj. euroa, 0,7 % (TAE 2023 vs. TP ENN 2022).

Tilikauden tulos

Talousarviovuoden 2023 ja taloussuunnitelmakauden 2023-2025 tulostavoite on nollatulos, jolloin vuosikate = poistot.

Investoinnit

Investointisuunnitelma vuosille 2023-2026 perustuu HUSin nykyisiin ja tiedossa oleviin sairaanhoitopiiriin strategiaa edistäviin investointeihin, nykyiseen väestöpohjaan, sen muutosennusteisiin sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan sekä tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin. Vuodelle 2023 asetettu investointien raamitaso on n. 15 % pienempi meneillään olevan vuoden tasoon suhteutettuna, jonka vuoksi investointisuunnitelman hankkeita on merkittävästi priorisoitu.

Investointiosan sitovana tavoitteena on HUS-yhtymän ja sen tulosalueiden investointien yhteismäärä (kaikki rahoitusmuodot). Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat yhtymäkokoukseen nähden sitovia hankekohtaisen enimmäiskustannuksen osalta. Alla olevissa taulukoissa on esitetty ydin- ja konsernipalvelujen investointien yhteismäärä taloussuunnittelukaudella sekä kustannusarvioltaan yli 10 milj. euron hankkeet hankekohtaisesti. Investoinnit on esitetty tarkemmin Investointiosaa käsittelevässä luvussa 6.8.

TA 2023 – SITOVAT TALOUDELLISET TAVOITTEET

HUS-yhtymä						Yhteensä
Hanke/Hankeryhmä	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	2023-2026
HUS-yhtymä						
Osakkeet ja osuudet	4 700	4 700	5 644	5 000	5 000	20 344
Tilakeskus: rakennusinvestoinnit	192 870	178 150	183 195	203 965	176 550	741 860
Tulosalueiden laiteinvestoinnit						
Rakennushankkeiden laite- ja kalustevarustelu	42 715	18 200	5 000	12 200	17 500	52 900
Aivokeskus	**	350	450	450	400	1 650
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	**	1 400	2 200	1 950	2 400	7 950
Konservatiiviset palvelut	**	2 830	2 460	3 000	1 000	9 290
Operatiiviset palvelut	**	8 000	5 040	3 800	3 550	20 390
Akuutti, leikkausosasto- ja tehohoitokeskus	**	5 600	4 550	5 250	3 500	18 900
Diagnostiikkakeskus, yhteensä	17 610	16 240	11 140	13 950	11 400	52 730
taseinvestoinnit	2 560	2 500	2 250	2 600	2 400	9 750
vaihtoehtoiset rahoitusuodot (leasing, laiteyhtiöt)	15 050	13 740	8 890	11 350	9 000	42 980
Konsernipalvelut						
Konsernihallinto	**	400	0	0	0	400
Apteekki	750	1 200	1 100	100	1 500	3 900
Runkopalvelut	**	800	1 050	850	850	3 550
Tietohallinto: tietohallintoinvestoinnit	31 630	22 000	33 360	27 200	26 240	108 800
HUS-yhtymän investoinnit yhteensä	290 275	259 870	255 189	277 715	249 890	1 042 664

** Organisaatiomuutos voimaan 1.1.2023, rakennushankkeiden laite- ja kalustevarustelu sekä sairaanhoidollisten yksiköiden laiteinvestoinnit esitellään ENN 2022 osalta vain yhdellä rivillä.

Hanke	Toteutunut aikaisemmin	TA 2022*	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	Myöhemmin	Yhteensä
Meilahden toimenpidesiiven peruskorjaus		50	100	1 000	13 650	13 200	75 500	103 500
Siltasairaala	264 950	39 500	1 050					305 500
Apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennushanke	300	950	5 500	14 000	10 000	24 230	155 020	210 000
Tammisairaala	24 450	33 100	62 500	29 050				149 100
Puistosairaalan peruskorjaus, vaihe 2						300	34 700	35 000
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 1	8 200	5 900	50					14 150
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 2		200	1 400	5 500	5 100			12 200
Syöpätautien klinikan torniosan peruskorjaus					300	4 000	15 700	20 000
Jorvin sairaala, K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjaus	28 000	21 000	5 300					54 300
Jorvin sairaala, uusi vuodeosastorakennus	3 450	16 000	35 500	70 000	87 000	47 550		259 500
Peijaksen sairaalan uusi pysäköintilaitos				200	10 000	6 800		17 000
Peijaksen sairaalan leikkausosaston laajennus ja peruskorjaus		150	1 000	10 000	21 400	19 000	21 450	73 000
Peijaksen sairaalan uusi vuodeosastorakennus				200	1 200	1 000	147 600	150 000
Naistenklinikan A-osan peruskorjaus	2 250	8 000	16 000	9 250				35 500
Naistenklinikan B-osan peruskorjaus					100	1 200	31 700	33 000
Palvelukeskuksen peruskorjaus, vaihe 1		250	0	1 500	6 750	2 500		11 000
Lohjan sairaalan yhteispäivystyksen uudisrakennus				300	3 000	8 700		12 000
Hyvinkään sairaalan os. 3 ja 4 ja A-osan julkisivun peruskorjaus	13 100	13 700	5 700					32 500
Syöpäkeskuksen lineaarikiihdyttimet 7-9	7 200	6 400	5 300					18 900
Silmä-korvasairaalan suojeluosan peruskorjaus				300	5 700	10 000	40 000	56 000

*hallituksen 19.9.2022 mukaisesti

Rahoitus

Kuntayhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetetaan pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden 2023 lopussa. Peruspääomalle ei makseta korkoa vuonna 2023.

5.2 Tytäryhtiöille asetettavat sitovat tavoitteet

HUS-yhtymän yhtymäkokous asettaa toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita HUSin tytäryhtiöille pois lukien asunto-osakeyhtiöt. HUSin omistajaohjauksesta vastaavat henkilöt pitävät em. yhtiöiden johdon kanssa omistajaohjaukseen liittyviä seurantakokouksia kaksi kertaa vuodessa, joissa arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Lisäksi konsernijaosto seuraa tytäryhtiöiden tilikauden tuloksen ja omavaraisuuden kehittymistä säännöllisesti. Sidosyksikköasemassa toimivien tytäryhtiöiden tavoitteissa huomioidaan HUSin tulosalueiden toiminnalliset vaatimukset tytäryhtiöiden tuottamille palveluille. Tytäryhtiöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on esitetty alla olevassa taulukossa:

Tytäryhtiö	Tulostavoite	Muu tavoite
HUS-Kiinteistöt Oy	nolla euroa	≥ 2 % tuottavuus Hankkeiden vuotuisen maksuohjelman ja toteuman pitävyys
Orton Oy	positiivinen	Oman pääoman tuotto positiivinen
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	positiivinen	≥ 2 % tuottavuus
HYKS-instituutti Oy	nolla euroa	Tutkimusten määrä ≥ 2022

6 TALOUSARVIOEHDOTUS

6 Talousarvioehdotus

6.1 Taloussuunnitelman 2023–2025 taustaa ja tunnuslukuja

Yhteenveto (1.000 euroa)		TP 2021	TA 2022 *)	ENN 2022 **)	TA 2023	TS 2024	TS 2025
		2 945 136	2 920 974	2 886 638	2 957 960	3 051 196	3 145 596
Toimintatuotot	Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 752 566	2 826 532	2 934 259	3 024 784
	Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	87 955	91 056
	Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	15 550	15 966
	Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	13 432	13 791
		2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	2 910 154	2 992 133
Toimintakulut	Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 379	1 550 764	1 599 657	1 651 899
	Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	626 002	636 179
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	546 112	554 457
	Avustukset	921	965	989	948	964	975
	Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	137 420	148 622
TOIMINTAKATE		135 394	118 148	117 388	125 976	141 042	153 462
Rahoitustuotot ja -kulut		-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-16 106	-21 906
VUOSIKATE		125 188	104 438	104 937	119 833	124 936	131 556
Poistot ja arvonalentumiset		110 166	104 438	104 937	119 833	124 936	131 556
TILIKAUDEN TULOS		15 022	0	0	0	0	0
		249 963	287 710	275 225	246 130	246 299	266 365
Investointimenot yhteensä (brutto)	Aineettomat hyödykkeet	25 801	34 630	31 630	22 000	33 360	27 200
	Maa- ja vesialueet						
	Rakennukset ja rakennelmat	184 078	202 610	192 870	178 150	183 195	203 965
	Koneet ja kalusto	35 570	46 470	46 025	41 280	24 100	30 200
	Muut aineelliset hyödykkeet						
		4 514	4 000	4 700	4 700	5 644	5 000
Osakkeet ja osuudet							
Rahoitusosuudet investointimenoihin		1 254			230		
Investointihyödykkeiden luovutustulot (brutto)		23 430					
Tulorahoituksen korjaukset		1 326					
Toiminnan ja investointien rahavirta		-98 765	-183 272	-170 288	-126 067	-121 363	-134 809
Lainakanta 31.12.		733 980	905 742	865 742	1 036 188	1 151 370	1 290 817
Henkilötyövuodet		22 367,6	23 279,9	21 558,3	22 336,2	23 040,4	23 792,9

*) Talousarvio on esitetty viimeisimmän valtuuston hyväksymän ja hallituksen päivittämän investointiohjelman perusteella

**) Ennuste on esitetty 7+5/2022 ennusteen perusteella siten, että siihen on lisätty 136,1 milj. euron ennakkoidun alijäämän kattaminen

Taloussuunnittelukauden laskentaperusteet

Yllä olevassa taulukossa on esitetty vuoden 2023 talousarvio sekä taloussuunnitelmavuodet 2024-2025.

HUS-yhtymän rahoitus perustuu suurelta osin valtion yleiskatteelliseen rahoitukseen, jonka HUS saa Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kautta sekä asiakasmaksuihin. Rahoitusmallissa sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus pohjaa korotetaan vuosittain arvioidulla palvelutarpeen ja kustannustason kasvulla. Palvelutarpeen arvioitu kasvu huomioidaan täysimääräisesti uudistuksen voimaantulo vuoden 2023 ja sitä seuraavan vuoden 2024 rahoituksen tasossa. Sen jälkeen palvelutarpeen kasvu huomioidaan 80-prosenttisesti.

Toimintakulujen muutokset on suunniteltu taloussuunnitelmakaudelle hyvinvointialueindeksi kehityksen mukaisesti, jotka on esitetty alla olevassa taulukossa:

Komponentit	2023 *)	2024	2025	2026
Ansiotasoindeksi	2,51	3,00	3,00	3,00
Kuluttajahintaindeksi	2,10	1,80	1,90	2,00
Hyvinvointialueyönantajan sosiaaliturv amaksu	3,43	2,58	3,04	4,72
HYVINVOINTIALUEINDEKSI	2,41	2,60	2,67	2,87

*) 2023 tiedot on esitetty HUS-yhtymän kustannusrakenteella

Suunnitelman mukaiset poistot ja nettorahoituskulut pohjautuvat lisälainanottovaltuuden mukaiseen investointitasoon. Uusien lainojen keskkoroksi taloussuunnittelukaudelle on arvioitu noin 3,2 %. Suunnittelukautena korkokuluja kasvattaa korkotason arvioitu nousu ja investointien rahoittamiseksi tarvittavan pitkäaikaisen lainakannan kasvu. Peruspääomalle ei esitetä maksettavaksi korkoa.

Laskelmiin sisältyy 2023-2026 valmistuvat neljä merkittävää kiinteistöinvestointia: Siltasairaala, Tammissairaala, Naistenklinikan A-osan peruskorjaus sekä Jorvin sairaalan uusi osastorakennus sekä on huomioitu näiden kiinteistöjen myötä vapautuvien tilojen kustannusvaikutus. Lisäksi laskelmissa on huomioitu HUSin lääketieteellisen johdon arvio HUSin VM:n tarveindeksin ylittävästä palvelutarpeen kasvusta taloussuunnitelmakaudella 0,4-11,1 milj. euroa. Palvelutarpeen ylitys aiheutuu koululaisten ja nuorten aikuisten ikäluokissa psykiatrian viime vuosien kysynnän kasvusta, jonka arvioidaan jatkuvan myös lähivuosina. Silmätaudit, syöpätaudit sekä ylipainoon liittyvät sairaudet kasvattavat palvelujen kysyntää keski-ikäisten ikäluokista lähtien. Vanhemmissa ikäluokissa kasvupainetta tuo etenkin sydän- ja verisuonitautien hoito ja kirurgisia toimenpiteitä vaativat hoidot.

Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kautta HUSille myöntämä laskutuskehys (2101,4 milj. euroa) talousarviovuodelle 2023 on noin 73 milj. euroa alle HUSin esittämän tason. Tämä heijastuu myös taloussuunnitelmavuosiin ja myös niiden osalta on laadittu sopeuttamisohjelma vuodelle 2024 on 19,5 milj. euroa ja vuodelle 2025 51,6 milj. euroa. Sopeuttamisohjelmasta on kerrottu tarkemmin liitteessä 13.

Talousarviovuoden 2024 ja taloussuunnitelmakausien 2024-2025 tilikauden tulostavoite on kaikkina vuosina nollatulos.

KÄYTTÖSUUNNITELMAOSA

6.2 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

6.2.1 Tuotteistus, hinnoittelu ja laskutuskäytännöt

HUS-yhtymän perussopimuksen mukaan yhtymän palveluista ja niiden hinnoitteluperiaatteista määrätään yhtymäkokouksen hyväksymässä talousarviossa. Yhtymähallitus vahvistaa sairaanhoidollisten palveluiden hinnat talousarviossa määrättyjen perusteiden mukaisesti.

Tuotteistuksen tavoitteena on luoda järkeviä, kustannuksiltaan homogeenisia hoitokokonaisuuksia. Tuotteistusta käytetään hyvinvointialueiden palvelusuunnittelussa sekä yhtymän yksiköiden toiminnan suunnittelussa ja seurannassa. Hyvinvointialueiden ja muiden maksajien palvelujen käyttö raportoidaan tuotekohtaisesti.

HUS-yhtymän hoitopalveluiden tuotteistus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin sekä sähköisiin etäasiointipalveluihin, muihin palveluihin ja kapitaatilaskutukseen perustuviin palveluihin. Lisäksi suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita voidaan myydä erillisinä tai paketoituina palveluina.

Hoito- ja tukipalvelut hinnoitellaan yksiköittäin kustannusvastaavasti ja palveluhinnat vastaavat palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. NordDRG- ja avohoitokäyntituotteet (ml. sähköiset etäasiointipalvelut, tk-päivystyskäynnit ja klinisen hammaslääketieteen opetusklinikan käynnit) hinnoitellaan tuotteeseen sisältyvien välisuoritteiden suoritehintojen mukaisesti (suoriteperusteinen laskutus). Tuotteisiin kohdistuvia ja niiden kustannuksissa huomioitavat välisuoritteet ovat: hoitopäivävälisuoritteet, käyntivälisuoritteet, diagnostiset tutkimukset, leikkaustoimenpiteet, muut hoitotoimenpiteet, tehominuutit- ja TISS-pisteet, potilaskohtaisesti tilatut lääkkeet, kalliit lääkkeet, potilaskohtaisesti kirjatut tarvikkeet ja verituotteet sekä kiireellisyyslisä. Hoitopäivätuotteille annetaan kiinteä tuotehintaa.

Hoitopalveluiden tuotteistuksessa, kustannuslaskennassa ja hinnoittelussa noudatetaan samoja periaatteita yhtymän kaikissa sairaaloissa ja yksiköissä. Hoidon kokonaiskustannukset vaihtelevat hoidon vaativuustasosta ja potilaiden erilaisuudesta sekä kustannusrakenteen- ja toimintatapaeroista johtuen. HUS-yhtymän hoitopalveluiden tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet on esitetty *liitteessä 1*.

Talousarviovuoden 2023 välisuoritteiden hinnoittelu pohjautuu välisuoritteiden toteutuneisiin kustannuksiin vuonna 2021 ja niitä korjataan talousarviovalmistelun yhteydessä arvioidulla kustannustason muutoksella vuosina 2021–2023 sekä vuosien 2022–2023 toiminnallisilla muutoksilla. Mikäli yksikön toiminnassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia ja kuluvan vuoden välisuoritehinnat vastaavat kuluvan vuoden kustannuksia, voidaan välisuoritehinnoittelun lähtökohtana käyttää myös vuoden 2022 välisuoritehintoja, joita korjataan vastaavin periaattein kuin vuoden 2021 jälkilaskennan yksikkökustannuksia. Toiminnalle asetettu tuottavuustavoite (1 %) huomioidaan

käyntien, hoitopäivien, leikkaustoimenpiteiden ja muiden hoitotoimenpiteiden välisuoritehinnoissa sekä hoitopäivätuotehinnoissa.

Tulosalueet vastaavat sairaanhoidollisten hoitopalveluiden hinnoittelusta ja tuotekohtaisen tuotantosuosittelun laadinnasta talousarvion tuloraamin asettamat rajoitukset ja tavoitteet huomioiden (ml. tuottavuustavoitteet).

HUS-yhtymän jäsenhyvinvointialueilta laskutetaan talousarviossa vahvistettu tulokehys. Kehys sisältää varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (ns. jäsenmaksuosuus) lisäksi kapitaatioperusteisesti veloittavat palvelut sekä yhteispäivystysten erilaiset tk-tuotteet. Tammikuussa ja kesäkuussa laskutetaan 2/12 osaa koko vuoden vahvistetusta kehuksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Mikäli kehystä ja siihen sisältyvää tuotekohtaista palvelusuunnitelmaa muutetaan kesken vuoden, muutetaan myös kuukausittain perittävää maksua siten, että kalenterivuoden aikana tulee perityksi kehysten mukainen summa. HUS-yhtymän jäsenten palveluiden toteutunutta käyttöä ja kustannuksia seurataan kuukausittain tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteiden mukaisesti ja välisuoritehinnoissa vahvistettujen hintojen perusteella. Jäsenten kehysten mukainen laskutus tasataan tilikauden päättyessä. Tasauksessa HUS-yhtymä hyvittää jäseniä, joiden toteutunut palveluiden käyttö on pienempi kuin talousarviossa suunniteltu ja perii kehysten täydennystä jäseniltä, joiden toteutunut palvelukäyttö on suurempi kuin talousarviossa suunniteltu. Tasaus ei vaikuta jäseniltä perittävän kehysten kokonaissummaan.

Muita hyvinvointialueita sekä muita maksajia laskutetaan tuotteistettujen palveluiden toteutuneen käytön mukaisesti kuukausittain. Potilasvakuutus veloitetaan HUS-yhtymän jäseniltä kapitaatioperusteisesti osana kehystä. Potilasvakuutuksen kustannuksia ei ole huomioitu HUSin hinnastohinnoissa ja niiden osuus huomioidaan muiden maksajien laskutuksessa laskutuskertoimella.

6.2.2 Laskutuskehys Helsingille ja Uudenmaan hyvinvointialueille

Valtion yleiskatteellinen rahoitus

Valtion rahoitus sosiaali- ja terveystalouteen sekä pelastustoimeen on yleiskatteellista. Siitä rahoitetaan Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevat palvelut sekä HUS:n järjestämisvastuulla olevat ja järjestämispöytäkirjan perusteella tuottamat palvelut. Yleiskatteellinen rahoitus koostuu laskennallisesta rahoituksesta sekä siirtymätasauksesta.

Valtion yleiskatteellinen rahoituksen pohja hyvinvointialueille määräytyy lopullisesti vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Valtion rahoitus vuodelle 2023 määräytyy vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarviotietojen keskiarvon suhteellisena osuutena valtakunnallisesta vuoden 2022 talousarviotiedoista.

Mahdollinen talousarviotietojen 2022 ja tilinpäätöksen 2022 välinen ero huomioidaan kertakorvauksena hyvinvointialueiden rahoituksessa vuonna 2024.

Valtion yleiskatteellinen rahoituksen pohjaa korotetaan vuosittain kustannustason nousulla ja arvioidulla palvelutarpeen kasvulla (väestönmuutos). Kustannustason nousua ilmentää hyvinvointialueiden kustannustason indeksi. Hyvinvointialueindeksi koostuu ansiotasoindeksistä (painoarvo 60 %), kuluttajahintaindeksistä (painoarvo 30 %) sekä hyvinvointialueyöntäjän sosiaaliturvamaksusta (painoarvo 10 %). Kustannustasossa huomioidaan myös mahdolliset tehtävämuutokset.

Palvelutarpeen muutoksen arviointi perustuu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL:n) kehittämän ja ylläpitämän analyysimallin (some-malli) kasvuennusteeseen. Palvelutarpeen muutokseen tehdään määräraikainen 0,2 prosenttiyksikön korotus vuosille 2023-2029, jolla on tarkoitus kattaa hyvinvointialueille aiheutuvia muutuskustannuksia. Vuodesta 2025 lähtien palvelutarpeen arvioidusta kasvusta huomioidaan 80 prosenttia.

Tuorein arvio (20.9.2022) hyvinvointialueiden kustannustason indeksistä vuodelle 2023 on koko Suomen tasolla 3,52 %, mutta hyvinvointialueet eivät hyväksyneet kevään jälkeen tulleita korotuksia kehyksen laskentaan, vaan laskelmat pohjautuvat keväällä julkaistuun indeksiin 2,48 % ja valtakunnalliseen keskimääräiseen palvelutarpeen muutokseen 1,04 %. HUSin kustannusrakenteella ja hyvinvointialueindeksin korotusprosentilla laskettuna kustannustason muutos on 2,41 % ja Uudenmaan kuntien ikäryhmittäisellä väestönmuutoksella laskettuna palvelutarpeen muutos on 1,13 %. Palkkojen ja palkkioiden hyvinvointialueindeksin mukainen kasvu on 2,51 %, henkilösivukulujen 3,43 % sekä muiden toimintakuluerien 2,10 %.

Viimeisimmät valtion hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat julkaistiin syyskuussa valtion kehysriihen jälkeen. Valtiovarainministeriöstä saadun tiedon mukaan ansiotasoindeksi on keskimääräinen, eikä siinä huomioida sote-sektorin palkkaratkaisua. Valtion rahoituksen lisäykset sotepe-sektorille eivät kohdistu erikoissairaanhoidon, joten valtion yleiskatteellisessa rahoituksessa vuodelle 2023 ei ole osoitettu määrärahoja erikoissairaanhoidon tehtävämuutoksiin, eikä se sisällä yliopistosairaalalisää opetukseen ja tutkimukseen.

Jäsenkohtaisissa lopullisissa maksuosuuksissa huomioidaan lisäksi toiminnalliset muutokset sekä työnjaolliset muutokset, jotka sovitaan jäsenkohtaisesti. Kesken vuotta tapahtuvien muutosten osalta laaditaan talousarviomuutos.

Talousarvion laadinnan periaatteet on määritelty HUS-yhtymän perussopimuksessa siten, että HUS-yhtymän taloussuunnittelu perustuu talousarviokehykseen, josta päättää HUS-yhtymän yhtymäkokous. Talousarviokehys lasketaan jäsenmaksuosuuksien,

kapitaatioperusteisten erien ja yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynneistä ja -hoitopäivistä maksettavien korvauksen perusteella.

HUSin ja jäsenten yhteisessä talousarvioraamivalmistelussa keskusteltiin jäsenmaksuosuuksien sekä muiden raamiin sisällytettävien erien laskennan pohjaksi asetettavasta luvusta. Vuodet 2020 ja 2021 ovat olleet poikkeuksellisia sosiaali- ja terveystalouden kustannusten toteumassa aiheutuen koronapandemiasta. Valtion rahoitus vuodelle 2023 määräytyy kuitenkin vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarviotietojen keskiarvon perusteella. Vuoden 2023 rahoitusta korjataan vasta vuoden 2024 aikana, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot ovat käytettävissä.

Valtion rahoituksen laskentaperiaatteet ja rahoituksen taso huomioiden Helsinki, Uudenmaan hyvinvointialueet ja HUS ovat valmistelleet mallin HUS-yhtymän kehityksen laskentaan. Laskennassa on käytetty samoja parametrejä kuin valtion yleiskatteellisen rahoituksen laskennassa. Kustannustason muutos on laskettu keväällä julkaistun hyvinvointialueindeksin perusteella, eikä syyskuussa julkaistuja muutoksia ole huomioitu.

Jäsenmaksuosuuden kustannustason muutos lasketaan tiliryhmittäin, jotta erilaisiin kustannuksiin voidaan kohdistaa hyvinvointialueindeksin parametreistä oikea indeksi. Palvelutarpeen muutos lasketaan väestönkasvun ja ikäryhmien vuoden 2021 toteutuneiden yksikkökustannuksien perusteella, jotka korotettu vuoden 2023 kustannustasoon hyvinvointialueindeksillä.

Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden HUS:lle kohdentava määräraha koostuu nk. jäsenmaksuosuudesta, kapitaatioperusteisista eristä sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynneistä ja -hoitopäivistä. Yllä kuvatuilla laskentaperiaatteilla lasketaan jäsenmaksuosuuden kasvu, joka ei sisällä erillistä määrärahaa poistojen ja nettorahoituskulujen kasvulle. Kehykseen sisältyviä kapitaatioperusteisia erinä ovat (ensihoito, Myrkytystietokeskus, Lääkärihelikopteritoiminta sekä hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus). Lisäksi jäsenmaksosuuteen sisältyy kapitaatioperusteisista eristä potilasvakuutus ja päivystysapu.

Siirtymätasauksen asteittainen väheneminen sekä palvelutarpeen huomioiminen vuodesta 2025 eteenpäin 80 prosenttisesti merkitsee tuottavuuden parantamistarvetta Helsingille sekä Uudenmaan hyvinvointialueille että HUS:n järjestämissä ja tuottamissa palveluissa. Tämän vuoksi HUS:lle asetetaan 1 % tuottavuusvaade.

Kehyksen euromääräinen tarkastelu

HUSin talousarvion kehys on laskettu seuraavasti:

- Lähtölukuna on HUSin laskutus TP 2021 ja TA 2021 sisältäen alla olevat erät

- Erikoissairaanhoidon laskutus = jäsenmaksuosuus (sisältäen kapitaatioperusteisista eristä potilasvakuutuksen ja päivystysavun)
- Kapitaatioperusteiset erät
 - Ensihoito
 - Myrkytystietokeskus
 - Lääkärihelikopteritoiminta
 - Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus
- Yhteispäivystysten perusterveydenhuollon tasoiset palvelut
 - Terveyskeskuspäivystys
 - Terveyskeskushoitopäivä
 -

Edellä mainittu laskutuksen keskiarvo suhteutetaan (%) Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettujen siirtyvien sote-kustannuksien TP 2021 ja TA 2022 keskiarvoon (20,4 mrd. euroa). Näin saaduilla laskutuksen osuusprosentteilla kerrotaan Valtiovarainministeriön rahoituslaskelmien siirtyvät sote-kustannukset 2022 tasossa (20,7 mrd. euroa). Edellä mainituilla periaatteilla laskien HUSin pohjaluvuksi saadaan 2 019 milj. euroa. Laskelmissa ei ole huomioitu VM:n syksyllä julkaisemia TP 2021 lukujen tarkennuksia.

Summaa korotetaan kustannustason muutoksella (47,7 milj. euroa), sekä Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kuntakohtaisilla ikäryhmäkohtaisilla väestönkasvun vaikutuksilla (22,3 milj. eurolla), yhteensä 70,0 milj. euroa.

- Toimintakulujen kasvu perustuu hyvinvointialueiden hintaindekseihin
 - Palkat ja palkkiot 2,51 % (ansiotasoindeksi)
 - Henkilösivukulut 3,43 % (hyvinvointialueyönantajan sosiaaliturvamaksu)
 - Palvelujen ostot, Aineet tarvikkeet ja tavarat, Avustukset ja Muut toimintakulut 2,1 % (kuluttajahintaindeksi)
- Väestönkasvun vaikutus on laskettu kuntakohtainen ikäryhmittäinen väestönmuutos x euroa/asukas 2023 (euroa/asukas 2022 * HUSin kustannusrakenteen mukainen kustannustason muutos edellä kuvatuilla indekseillä laskettuna 2,41 %)
- HUSin yhtymähallitus päätti 17.10.2022 pitämässään kokouksessa korottaa jäsenmaksuosuutta 9 milj. eurolla, joka vastaa 1/3 Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden syksyllä 2022 saamasta 27 milj. euron lisärahoituksesta

Laskelmaan on sisällytetty 1 % tuottavuustavoite = -1 % x pohjaluku 2 019 milj. euroa = -20,2 milj. euroa. Tuottavuustavoite vaaditaan jatkossa myös kapitaatioperusteisista eristä.

Edellä mainittuja eriä korotetaan kapitaatioperusteisen erien sekä terveyskeskuspäivystyksen ja -hoitopäivien TAE 2023 vs. TA 2022 muutoksella, yhteensä 8,6 milj. euroa.

Kehys pitää sisällään Siltasairaalan toiminnallisen muutoksen, 14,5 milj. euroa. Siltasairaalan toiminnallisesta muutoksesta kohdistuu tilavuokriin 5,5 milj. euroa, palveluiden ostoihin 4,5 milj. euroa ja henkilöstökuluihin 4,5 milj. euroa. Laskelmassa on huomioitu Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyvien Myrskylän ja Pukkilan vaikutus.

HUS-yhtymäkokous hyväksyi 7.7.2022 pitämässään kokouksessa edellä mainituilla periaatteilla lasketun kehyksen 2 092 milj. euroa. Summaa korotettiin 10.10.2022 pidetyssä ylimääräisessä yhtymähallituksen kokouksessa 9 milj. eurolla ja lopulliseksi kehykseksi vahvistui 2 101 milj. euroa. HUSin esitys vuoden 2023 rahoitukseksi oli 2 174 milj. euroa, eli noin 73 milj. euroa suurempi. Esitetty kehys edellyttää HUSilta mittavaa talouden tasapainottamisohjelmaa, mikä on esitetty tämän asiakirjan liitteessä 13.

6.2.3 Erikoissairaanhoidon palvelut Helsingille ja Uudenmaan hyvinvointialueille

Jäsenmaksuosuuslaskutus sisältää varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, sähköiset etäasiointipalvelut, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, potilashotelli sekä tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede). Lisäksi potilasvakuutus ja päivystysapu veloitetaan kapitaatioperusteisesti osana jäsenmaksuosuutta. HUS-yhtymän jäsenille tuotettavat yhteispäivystysten perusterveydenhuollon tasoiset palvelut (tk-tuotteet) ja muut kapitaatioperusteisesti veloitettavat palvelut sisältyvät talousarviossa vahvistettuun tulokehykseen, mutta ne eivät ole osa jäsenmaksuosuutta.

Vuoden 2023 talousarvioesityksessä HUS-yhtymän jäsenten yhteenlaskettu jäsenmaksuosuus on 2 003 007 (1 000) euroa, missä on kasvua vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna 8,1 % ja 11,2 % tilinpäätökseen 2021. Vertailukelpoinen kasvu vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna on 0,7 %, kun huomioidaan vuoden 2022 tilikauden alijäämän kattaminen maksuosuuden kautta. Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto hyvinvointialuekohtaisista maksuosuuksista:

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

Jäsenmaksuosuus (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	107 458	113 371	116 245	123 940	6,6 %	9,3 %	15,3 %
Askola	5 291	6 021	5 766	6 103	5,8 %	1,4 %	15,4 %
Lapinjärvi	3 129	3 400	2 985	3 464	16,1 %	1,9 %	10,7 %
Loviisa	15 993	17 968	17 660	18 159	2,8 %	1,1 %	13,5 %
Myrskylä	0	0	0	2 501	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Pukki	0	0	0	2 143	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Porvoo	59 007	62 517	63 012	65 543	4,0 %	4,8 %	11,1 %
Siipoo	24 039	23 464	26 822	26 026	-3,0 %	10,9 %	8,3 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	233 219	252 825	256 870	257 161	0,1 %	1,7 %	10,3 %
Hyvinkää	61 098	65 423	65 142	66 613	2,3 %	1,8 %	9,0 %
Järvenpää	52 984	57 088	59 600	58 733	-1,5 %	2,9 %	10,8 %
Mäntsälä	23 343	27 355	26 115	26 756	2,5 %	-2,2 %	14,6 %
Nurmijärvi	47 972	51 472	52 884	52 665	-0,4 %	2,3 %	9,8 %
Pornainen	5 347	5 599	5 351	5 786	8,1 %	3,3 %	8,2 %
Tuusula	42 475	45 887	47 778	46 608	-2,4 %	1,6 %	9,7 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	507 675	555 308	565 939	560 580	-0,9 %	0,9 %	10,4 %
Espoo	288 881	308 321	319 211	315 423	-1,2 %	2,3 %	9,2 %
Hanko	11 349	13 238	11 489	12 832	11,7 %	-3,1 %	13,1 %
Inkoo	6 900	7 979	7 489	7 908	5,6 %	-0,9 %	14,6 %
Karkkila	10 896	12 504	12 261	12 110	-1,2 %	-3,2 %	11,1 %
Kauniainen	10 391	10 689	11 455	11 123	-2,9 %	4,1 %	7,1 %
Kirkkonummi	40 110	44 605	47 268	44 650	-5,5 %	0,1 %	11,3 %
Lohja	58 740	68 732	68 295	67 130	-1,7 %	-2,3 %	14,3 %
Raasepori	39 259	43 853	41 725	44 160	5,8 %	0,7 %	12,5 %
Suuntio	6 822	8 059	7 790	7 960	2,2 %	-1,2 %	16,7 %
Vihri	34 326	37 328	38 956	37 285	-4,3 %	-0,1 %	8,6 %
Vantaa-Keravan hyvinvointialue	293 124	315 170	322 709	323 992	0,4 %	2,8 %	10,5 %
Vantaa	250 745	270 682	273 164	277 574	1,6 %	2,5 %	10,7 %
Kerava	42 379	44 488	49 545	46 418	-6,3 %	4,3 %	9,5 %
Helsinki	659 046	736 892	726 527	737 334	1,5 %	0,1 %	11,9 %
Yhteensä	1 800 522	1 973 565	1 988 291	2 003 007	0,7 %	1,5 %	11,2 %

ENN 2022 sisältää ennusteen mukaisen alijäämän (136,1 milj. euroa) lisäveloitusten kunnittain

Jäsenmaksuosuuksiin sisältyvän sairaanhoidollisen palvelutuotannon tuotekohtaisen palvelusuunnitelman laadinta on HUS-yhtymän tulosalueiden vastuulla. Tuotekohtainen suunnitelma perustuu tulosalue/linjakohtaisesti määritettyihin potilasryhmiin ja näiden potilasryhmien käyttämiin palvelutuotteisiin sekä niistä aiheutuviin kustannuksiin. Suunnitelman laadinnassa on huomioitu asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, muutokset toiminnassa sekä kehyksen asettamat rajoitukset. Palvelusuunnitelmaan sisältyvät tuotemäärät on suunniteltu siten, että ne ovat tuotettavissa suunnitteluvuoden aikana käytettävissä olevilla resursseilla. Hyvinvointialuekohtaiset maksuosuudet ja niihin sisältyvät palvelut on esitetty *liitteessä* 9.

HUS-yhtymän jäsenille suunniteltu HUSin oman palvelutuotannon laskutus nousee 9,0 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna (ei ole huomioitu vuoden 2022 tilikauden alijäämän kattamisen vaikutusta) ja 1,3 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Kasvua selittää koronapandemiasta (2020-2022) ja kuluvan vuoden työtaistelutoimista johtuva elektiivisen toiminnan supistuminen ja siitä aiheutuva palvelukysynnän siirtyminen vuodelle 2023. Talousarviossa 2022 oli varauduttu koronasta aiheutuvan hoitovelan purkuun, mutta epidemian pitkittymisen takia, hoitajalakon sekä hoitajien ylityö- ja vuoronvaihtokieltojen vuoksi palvelutuotannon ennustetaan jäävän huomattavasti suunniteltua pienemmäksi. Hoitojonojen saattaminen lakisääteiselle tasolle tulee vaatimaan lisä- ja ylityöitä sekä tilaratkaisuja, joiden seurauksena palveluiden keskikustannukset nousevat. Palveluiden keskikustannuksia nostavat myös työmarkkinaratkaisu sekä Siltasairaalan käyttöönotto ja Ukrainan sodan aiheuttama tuotantokustannuksien nousu. HUSin oman palvelutuotannon vertailukelpoinen volyymi kasvaa 0,5 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna ja laskee 3,2 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna.

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

Tuotteet (jäsenmaksuosuus)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
lkm							
Hoitopäivätuotteet	184 374	204 070	204 664	200 595	-2,0 %	-1,7 %	8,8 %
NordDRG-tuotteet	700 994	731 757	677 958	694 040	2,4 %	-5,2 %	-1,0 %
Drg-ryhmät	144 233	153 956	129 954	140 112	7,8 %	-9,0 %	-2,9 %
Drg-O-ryhmät	184 449	173 452	182 147	176 559	-3,1 %	1,8 %	-4,3 %
Tähtystykset	31 268	30 444	30 448	30 775	1,1 %	1,1 %	-1,6 %
Pientoimenpiteet	67 702	90 304	78 747	76 871	-2,4 %	-14,9 %	13,5 %
900-ryhmä	271 426	282 857	254 902	268 656	5,4 %	-5,0 %	-1,0 %
Kustannusperusteinen jakso	1 916	744	1 760	1 067	-39,4 %	43,4 %	-44,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 877 832	1 902 862	1 892 995	1 874 942	-1,0 %	-1,5 %	-0,2 %
eKäynnit	67 301	142 872	79 397	80 759	1,7 %	-43,5 %	20,0 %
Potilashoitellavopalvelut	4 357	4 010	4 179	4 109	-1,7 %	2,5 %	-5,7 %
Palvelupakit	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyyymi					0,5 %	-3,2 %	-0,4 %

Tuotteet (jäsenmaksuosuus)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
1 000 euroa							
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	1 800 522	1 973 565	1 852 187	2 003 007	8,1 %	1,5 %	11,2 %
Oma palvelutuotanto	1 704 993	1 817 928	1 689 186	1 841 351	9,0 %	1,3 %	8,0 %
Hoitopäivätuotteet	104 316	120 070	112 894	111 178	-1,5 %	-7,4 %	6,6 %
NordDRG-tuotteet	1 105 763	1 174 552	1 065 944	1 178 487	10,6 %	0,3 %	6,6 %
Drg-ryhmät	738 292	788 409	690 881	785 075	13,6 %	-0,4 %	6,3 %
Drg-O-ryhmät	141 247	145 402	145 348	152 508	4,9 %	4,9 %	8,0 %
Tähtystykset	15 615	16 089	15 743	16 298	3,5 %	1,3 %	4,4 %
Pientoimenpiteet	36 188	50 254	41 632	44 592	7,1 %	-11,3 %	23,2 %
900-ryhmä	157 628	170 452	155 061	171 059	10,3 %	0,4 %	8,5 %
Kustannusperusteinen jakso	16 794	3 946	17 280	8 956	-48,2 %	127,0 %	-46,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	476 135	481 695	487 642	525 704	7,8 %	9,1 %	10,4 %
eKäynnit	16 580	39 430	20 422	23 835	16,7 %	-39,6 %	43,8 %
Potilashoitellavopalvelut	2 199	2 181	2 238	2 120	-5,3 %	-2,8 %	-3,6 %
Palvelupakit	0	0	11	28	152,8 %	0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	135 168	115 207	133 787	141 373	5,7 %	22,7 %	4,6 %
Ostopalvelut	56 605	52 875	59 352	60 909	2,6 %	15,2 %	7,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	50 691	33 282	41 273	45 691	10,7 %	37,3 %	-9,9 %
Palveluseitit	9 655	8 028	15 133	16 036	6,0 %	99,7 %	66,1 %
Potilashoitellat	27	21	29	37	30,0 %	76,8 %	38,5 %
Projektituotteet	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tarvintatutkimukset	18 190	21 000	18 000	18 700	3,9 %	-11,0 %	2,8 %
Kapitaalioperusteisesti laskutettavat erät	17 235	20 431	20 431	20 283	-0,7 %	-0,7 %	17,7 %
Päivystysapu	2 617	2 431	2 431	2 983	22,7 %	22,7 %	14,0 %
Potilaskuutus	14 619	18 000	18 000	17 300	-3,9 %	-3,9 %	18,3 %
Hammaskätkäneiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-56 865	20 000	8 761	0	-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %

HUS-yhtymän jäsenten maksuosuuslaskutuksesta 58,8 % muodostuu NordDRG tuotteista. NordDRG-tuotteiden suunniteltu laskutus on yhteensä 1 178,5 milj. euroa ja se kasvaa 10,6 % vuoden 2022 ennusteeseen ja 0,3 % talousarvioon nähden. NordDRG tuotteiden lukumäärän on suunniteltu kasvavan 2,4 % vuoden 2022 ennusteeseen ja laskevan 5,2 % talousarvioon verrattuna. Raskaan elektiivisen toiminnan supistumisesta aiheutuva palvelukysynnän siirtymä heijastuu erityisesti NordDRG-tuotteiden laskutukseen.

Käyntituotteiden osuus maksuosuuslaskutuksesta on 26,2 %. Käyntituotteiden suunniteltu laskutus on yhteensä 525,7 milj. euroa, mikä on 7,8 % enemmän kuin vuoden 2022 ennusteessa. Käyntien lukumäärän on suunniteltu laskevan 1,0 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. HUSin strategian mukaisesti fyysisiä vastaanottokäyntejä pyritään korvaamaan etävastaanotoilla aina, kun se on potilaan ja hoidon näkökulmasta mahdollista. Sähköisten palveluiden lukumäärän suunnitellaan kasvavan 1,7 % vuoden ennusteeseen nähden. Psykiatriassa käytössä olevan tuotteistuksen takia vain osa psykiatrian etävastaanotoista tuotteistuu sähköisiksi palveluiksi ja merkittävä osa etänä pidetyistä vastaanotoista sisältyy avohoitokäynnit -tuoteryhmään.

Hoitopäivätuotteina laskutetaan psykiatrian vuodeosastohoito, kuntoutushoitajat ja hengityshalvauspotilaiden hoito. Hoitopäivien suunniteltu jäsenkuntalaskutus on 111,2 milj. euroa, mikä on 1,5 % pienempi kuin vuoden 2022 ennuste. Hoitopäivätuotteiden lukumäärän on suunniteltu laskevan 2,0 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna.

6.2.4 Jäsenmaksuosuuden lisäksi kehykseen sisältyvät erät

HUS-yhtymän kehys muodostuu jäsenmaksuosuudesta (varsinainen erikoissairaanhoidon palvelutuotanto), kapitaatioperusteisesti veloittavista eristä sekä perusterveydenhuoltotasoisesta päivystystoiminnasta. Jäsenmaksuosuus ja asukaslukuperusteiset erät tasataan tilinpäätöksen yhteydessä erikseen hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin välillä perussopimuksessa määrättyin periaattein. Kaikki jäsenet eivät käytä kaikkia palveluita. Helsingin sekä muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden tulee raportoida tiedot Valtiokonttorille palveluluokakohtaisesti.

Potilasvakuutus (sisältyy kehyksen jäsenmaksosuuteen)

HUSin potilasvakuutuksen kustannukset laskutetaan hyvinvointialueilta asukaslukuperusteisesti. Potilasvakuutuksella katetaan kaikki potilaan hoidosta mahdollisesti aiheutuvat potilasvahinkolain mukaan korvattavat henkilövahingot, jotka tapahtuvat erikoissairaanhoidossa tai Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden perusterveydenhuollossa ja sosiaalityössä. Potilasvakuutuksesta korvataan myös kuntien vammaispalvelulain nojalla tekemät takaisinsaantivaatimukset. Vuoden 2023 kapitaatioveloitus määritetään potilasvakuutuksen suunniteltujen kustannusten 17,3 milj. euroa (2022 18 milj. euroa) ja 1.1.2022 mukaisen asukasluvun perusteella. Vuonna 2023 asukaslukuperusteinen maksu on 10,09 euroa/asukas (10,59 euroa/asukas vuonna 2022). Veloitus tasataan tilinpäätöksen yhteydessä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Helsingiltä ja Uudenmaan hyvinvointialueilta asukaslukuperusteisesti laskutettava erä lisätään muiden maksajien laskutukseen laskutuskertoimella. Hyvinvointialuekohtainen arvio kunnittain perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 2*.

Päivystysapu (sisältyy kehyksen jäsenmaksosuuteen)

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti syyskuussa 2017 kansallisen Päivystysapu -hankkeen, jonka tarkoituksena on saada 116117-palvelunumero käyttöön valtakunnallisesti vuoteen 2020 mennessä. Vuoden 2019 alusta HUS on tuottanut päivystysavun palvelut Helsinkiä lukuun ottamatta kaikille Uudenmaan alueen kunnille. Vuoden 2023 alusta palvelu tuotetaan myös HUSiin uusina kuntina Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle liittyville Myrskylälle ja Pukkilalle. HUSin Päivystysapu 116117 – palvelun kustannukset 3,0 milj. euroa (2022 2,4 milj. euroa) veloitetaan palvelun piirissä olevilta hyvinvointialueilta asukaslukuperusteisesti osana kehystä. Vuonna 2023 asukaslukuperusteisesti veloittava maksu on 2,82 euroa/asukas (2,33 euroa/asukas vuonna 2022). Veloitus tasataan tilinpäätöksen yhteydessä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Hyvinvointialue ja kuntakohtainen arvio perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 3*.

Ensihoito

Ensihoitopalvelun järjestämismääräykset siirtyvät hyvinvointialueille. Helsingissä ja Uudellamaalla vastuu ensihoidon järjestämisestä on HUSilla. HUSissa ensihoito järjestetään HUSin palvelutasopäätöksen mukaisesti seitsemänä toiminnallisena kokonaisuutena siten, että pääkaupunkiseutu jakaantuu kolmeen alueeseen: Helsingin, Jorvin (Espoon, Kirkkonummi ja Kauniainen) ja Peijaksen (Vantaa ja Kerava) alue. Helsingin kaupungin alueella pelastuslaitos on ollut ainoa ensihoitopalvelun sopimuspalveluntuottaja, Jorvin alueella toimii Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ja Peijaksen alueella Keski-Uudenmaan pelastuslaitos.

HUS-yhtymässä ensihoidosta vastaa Akuutti-tulosyksikön ensihoidon linja, joka tuottaa omana palveluna ensihoitolääkäripäivystyksen sekä ensihoidon vastuulääkäri- ja asiantuntijapalvelun. Yksikkö maksaa lisäksi osuuden HUSin ensihoidon tietojärjestelmäkuluista sekä laitevuokrat.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ensihoitopalvelut tuottaa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ensihoitopalvelut järjestetään osin yhteistoimintana Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa ja osin omana Hyvinkään lähisairaalan tuotantona. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ensihoidon palvelut ostetaan Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Porvoon lähisairaalamme omaa henkilökuntaa ovat ensihoidosta vastaava lääkäri, ensihoitopäällikkö sekä vastaavat ensihoitajat.

Vuoden 2023 kapitaatioveloitus määritetään järjestämisalueen ensihoidon suunniteltujen kustannusten 50,3 milj. euroa (2022 44,3 milj. euroa) ja 1.1.2022 mukaisen asukasluvun perusteella. Veloitus tasataan tilinpäätöksen yhteydessä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Ensihoidon kustannuksista 40 euroa per asukas ylittävä osuus jyvitetään Helsingille ja muille Uudenmaan hyvinvointialueille maksettavaksi asukasluvun suhteessa. Ensihoidon hyvinvointialuekohtaiset kunnittain eritellyt maksut on esitetty talousarvioasiakirjan *liitteessä 4*.

Lääkärihelikopteri

HUS vastaa alueensa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä ensihoidosta. Uudenmaan hyvinvointialueet Helsinkiä lukuun ottamatta osallistuvat toiminnan rahoittamiseen asukaslukuperusteisesti. Helsingiltä sekä muiden hyvinvointialueiden alueelle suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu. Akuutti-tulosyksikön ensihoidon linja vastaa lääkärihelikopteritoimintaan liittyvän ensihoidon lääkärihenkilökunnan toimintakuluista 1,37 milj. euroa (2022 1,43 milj. euroa). Vastuu itse pelastushelikopteritoiminnasta on siirtynyt valtionyhtiö FinnHemsille. Vuonna 2023 asukaslukuperusteinen maksu on 1,22 euroa/asukas (1,28 euroa/asukas vuonna 2022) ja suoriteperusteinen hälytysveloitus 1 307 euroa/hälytys (1 310 euroa/hälytys vuonna

2022). Veloitus tasataan tilinpäätöksen yhteydessä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Hyvinvointialuekohtaiset kunnittain eriteltyt arviot perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 5*.

Myrkytystietokeskus

HUS-yhtymän vastuulla olevat Myrkytystietokeskuksen ja sen yhteydessä toimivan teratologisen tietopalvelun kulut arviolta laskutetaan vuonna 2023 1.1.2022 asukasluvun mukaisessa suhteessa Helsingiltä, Uudenmaan hyvinvointialueilta sekä muilta hyvinvointialueilta. Myrkytystietokeskus ja teratologinen tietopalvelu ovat Akuuttitulosyksikön ensihoidon linjan toimintaa. Arvio vuoden 2023 palvelun kokonaiskustannuksista on 1,73 milj. euroa (1,75 milj. euroa vuonna 2022), josta Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden osuus on 535 527 euroa (537 896 euroa vuonna 2022). Veloitus on 0,31 euroa/asukas (0,32 euroa/asukas 2022). Veloitus tasataan tilinpäätöksen yhteydessä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaavaksi. Hyvinvointialuekohtaiset kunnittain eriteltyt arviot perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 6*.

Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus

Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus on integroitu hallinnollisesti ja toiminnallisesti Pää- ja kaulakeskuksen suu- ja leukasairauksien linjaan. Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetukseen on talousarviossa varattu 1,13 milj. euroa (1,10 milj. euroa 2022). Perittävä maksu vuonna 2023 on 0,66 euroa/asukas (0,65 euroa/asukas vuonna 2022). Hyvinvointialuekohtaiset kunnittain eriteltyt tiedot perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 7*.

Perusterveydenhuoltotasoinen päivystystoiminta

HUSin yhteispäivystysten perusterveydenhuoltotasosta päivystystoimintaa seurataan TK (Terveyskeskuspäivystys) ja TH (Terveyskeskushoitopäivä) -tuotteilla. Vuoden 2023 veloitukset on arvioitu hyvinvointialueittain ja kunnittain aiempaan palvelukäyttöön perustuen. Veloitukset tasataan jäsenten välillä perussopimuksen mukaisesti Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kesken toteutuneita kustannuksia vastaaviksi tilinpäätöksen yhteydessä. Palveluiden käyttö vaihtelee voimakkaasti hyvinvointialueittain heijastellen kunnan oman kiirevastaanotto toiminnan tasoa. 2023 arvioidut TK-tuotteen veloitukset ovat 44,6 milj. euroa ja TH-tuotteen 0,51 milj. euroa. Hyvinvointialuekohtaiset kunnittain eriteltyt tiedot kehyksessä perittävästä maksusta esitetään *liitteessä 8*.

6.2.5 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto kaikille maksajille

Jäsenmaksuosuuteen sisältyvän palvelutuotannon lisäksi HUS-yhtymän talousarvioon sisältyy yleislääketieteen hammaslääketieteen opetusklinikan käyntituotteet sekä Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa erikseen sovitut sopimusperusteiset palvelut. Niiden lisäksi HUS tuottaa merkittävän määrän erikoissairaanhoidon palveluita muille hyvinvointialueille ja asiakkaille.

Vuonna 2023 HUSin oman palvelutuotannon laskutus kaikille maksajille nousee 9,4 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna ja vuoden 2022 talousarvioon 1,4 %. Oman palvelutuotannon vertailukelpoinen volyyymi kasvaa 0,7 % vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna ja laskee 3,5 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Koronapandemia ja työmarkkinataistelutoimet supistivat erityisesti raskasta elektiivistä palvelutuotantoa ja siirsivät palvelukysyntää. Raskaan palvelutuotannon kysynnän siirtymä näkyi palveluiden keskikustannusten nousuna ja laskutuksen voimakkaana kasvuna verrattuna tuotantovolyyymien kehitykseen.

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivät	195 358	215 303	213 322	208 163	-2,4 %	-3,3 %	6,6 %
NordDRG-tuotteet	745 295	780 985	719 758	738 698	2,6 %	-5,4 %	-0,9 %
Drg-ryhmät	156 457	167 084	140 438	151 582	7,9 %	-9,3 %	-3,1 %
Drg-O-ryhmät	191 666	181 110	188 826	183 596	-2,8 %	1,4 %	-4,2 %
Tähystykset	31 986	31 201	31 057	31 446	1,3 %	0,8 %	-1,7 %
Pientoimenpiteet	71 364	95 045	82 171	80 293	-2,3 %	-15,5 %	12,5 %
900-ryhmä	291 619	305 587	275 264	290 564	5,6 %	-4,9 %	-0,4 %
Kustannusperusteinen jakso	2 203	958	2 001	1 218	-39,1 %	27,1 %	-44,7 %
Käynnit käyntityyppiin mukaan	1 961 925	1 984 449	1 976 294	1 957 525	-0,9 %	-1,4 %	-0,2 %
eKäynnit	80 492	161 681	98 756	100 674	1,9 %	-37,7 %	25,1 %
Potilashotelliavopalvelut	4 603	4 261	4 456	4 341	-2,6 %	1,9 %	-5,7 %
Palvelupaketit	0	27	0	0	0,0 %	-100,0 %	0,0 %
Siirtovivehoitopäivät	4 928	0	6 809	0	-100,0 %	0,0 %	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	931	1 224	1 072	1 073	0,1 %	-12,4 %	15,2 %
Terveyskeskuspäivystys	232 219	252 838	230 758	216 686	-6,1 %	-14,3 %	-6,7 %
Seulonnat (TK)	0	0	582	0	-100,0 %	0,0 %	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	11 270	0	6 315	11 230	77,8 %	0,0 %	-0,4 %
Muu suoritemyynni	809	0	0	0	0,0 %	0,0 %	-100,0 %
Vertailukelpoinen volyyymi					0,7 %	-3,5 %	-0,5 %

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	2 109 951	2 297 558	2 152 573	2 337 709	8,4 %	1,7 %	10,8 %
Oma palvelutuotanto	1 965 063	2 090 266	1 937 310	2 119 150	9,4 %	1,4 %	7,8 %
Hoitopäivät	111 416	128 010	118 152	117 328	-0,7 %	-8,3 %	5,3 %
NordDRG-tuotteet	1 284 218	1 360 077	1 222 206	1 366 917	11,8 %	0,5 %	6,4 %
Drg-ryhmät	885 686	946 966	814 842	939 735	15,3 %	-0,8 %	6,1 %
Drg-O-ryhmät	151 019	155 772	155 917	166 390	6,7 %	6,8 %	10,2 %
Tähystykset	16 045	16 617	16 166	16 788	3,8 %	1,0 %	4,6 %
Pientoimenpiteet	38 989	53 541	44 369	48 056	8,3 %	-10,2 %	23,3 %
900-ryhmä	167 801	181 814	166 197	184 038	10,7 %	1,2 %	9,7 %
Kustannusperusteinen jakso	24 679	5 366	24 714	11 910	-51,8 %	121,9 %	-51,7 %
Käynnit käyntityyppiin mukaan	498 808	504 543	510 522	551 193	8,0 %	9,2 %	10,5 %
eKäynnit	20 422	45 317	25 980	30 899	18,9 %	-31,8 %	51,3 %
Potilashotelliavopalvelut	2 324	2 319	2 383	2 239	-6,0 %	-3,4 %	-3,6 %
Palvelupaketit	0	0	11	28	152,8 %	0,0 %	0,0 %
Siirtovivehoitopäivät	2 957	631	6 637	7	-99,9 %	-98,9 %	-99,8 %
Terveyskeskushoitopäivä	447	542	562	511	-9,2 %	-5,7 %	14,3 %
Terveyskeskuspäivystys	43 517	47 787	49 619	48 978	-1,3 %	2,5 %	12,5 %
Seulonnat (TK)	0	0	268	0	-100,0 %	0,0 %	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	919	1 040	969	1 050	8,4 %	1,0 %	14,2 %
Muu suoritemyynni	35	0	0	0	0,0 %	0,0 %	-100,0 %
Muu palvelutuotanto	137 506	118 234	136 442	143 750	5,4 %	21,6 %	4,5 %
Ostopalvelut	57 439	54 077	60 484	61 803	2,2 %	14,3 %	7,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	50 698	33 290	41 358	45 768	10,7 %	37,5 %	-9,7 %
Palveluseteli	9 741	8 396	15 246	16 196	6,2 %	92,9 %	66,3 %
Potilashotelli	1 096	1 029	1 067	1 071	0,4 %	4,1 %	-2,2 %
Projektituotteet	342	442	287	212	-25,9 %	-51,9 %	-38,0 %
Taruntatautilääkkeet	18 190	21 000	18 000	18 700	3,9 %	-11,0 %	2,8 %
Kapitaalioperusteisesti laskutettavat erät	64 444	69 058	70 193	74 809	6,6 %	8,3 %	16,1 %
Päivystysapu	2 617	2 431	2 431	2 983	22,7 %	22,7 %	14,0 %
Ensihoito	43 120	44 348	45 510	50 284	10,5 %	13,4 %	16,6 %
Myrkytystietokeskus	1 615	1 752	1 752	1 733	-1,1 %	-1,1 %	7,3 %
Lääkärihoitotoiminta	1 374	1 427	1 400	1 375	-1,8 %	-3,7 %	0,0 %
Potilasvakuutus	14 619	18 000	18 000	17 300	-3,9 %	-3,9 %	18,3 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 100	1 100	1 134	3,1 %	3,1 %	3,1 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-57 062	20 000	8 628	0	-100,0 %	-100,0 %	-100,0 %

Palvelutuotannon laskutuksen muille kuin HUS-yhtymän jäsenille on suunniteltu olevan 231,6 milj. euroa. Vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna kasvua on 17,3 %. Alla olevassa taulukossa on eritelty palvelulaskutus maksajittain.

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	2 109 951	2 297 558	2 152 573	2 337 709	8,6 %	1,7 %	10,8 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	1 892 819	2 068 099	1 955 057	2 106 113	7,7 %	1,8 %	11,3 %
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 852 187	2 003 007	8,1 %	1,5 %	11,2 %
Ensihoito	43 120	44 348	45 510	50 284	10,5 %	13,4 %	16,6 %
Myrkytystietokeskus	493	538	538	536	-0,4 %	-0,4 %	8,6 %
Lääkärinvalvontatoiminta	1 273	1 335	1 312	1 291	-1,6 %	-3,3 %	1,4 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 100	1 100	1 134	3,1 %	3,1 %	3,1 %
Terveyskeskuspäivystys	40 924	43 695	45 333	44 627	-1,6 %	2,1 %	9,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	446	539	557	510	-8,4 %	-5,3 %	14,4 %
JÄSENILÄSKUTUKSEN KEHYS	1 887 878	2 065 121	1 946 538	2 101 389	8,0 %	1,8 %	11,3 %
Klininen hammashoito (TK)	919	1 040	968	1 050	8,4 %	1,0 %	14,2 %
Muu myynti jäsenille	4 022	1 938	7 551	3 674	-51,3 %	89,6 %	-8,7 %
YHTEISTYÖALUEET	86 487	93 245	78 070	91 815	17,6 %	-1,5 %	6,2 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	35 654	36 336	32 333	37 477	15,9 %	3,1 %	5,1 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	32 282	34 801	27 877	32 747	17,5 %	-5,9 %	1,4 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	18 551	22 108	17 860	21 592	20,9 %	-2,3 %	16,4 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	95 473	98 974	89 552	106 374	18,8 %	7,5 %	11,4 %
MUUT	35 172	37 240	29 883	33 405	11,8 %	-10,3 %	-5,0 %

HUS-yhtymälle siirtyy liikkeenluovutuksena vaativat kehitysvammalääketieteen palvelut Eteva-kuntayhtymältä vuoden 2023 alusta alkaen. Siirtyvät yksiköt tuottavat avo- ja vuodeosastohoidon palveluita ja näiden palveluiden laskutuksen on arvioitu olevan n. 12,3 milj. euroa vuonna 2023. Arvioitu laskutus on talousarviossa sisällytetty muihin palvelutuottoihin eikä sitä ole huomioitu tämän kappaleen taulukoissa liikkeenluovutuksen valmistelun ollessa vielä kesken.

6.2.6 Asiakasmaksut ja niiden huojennuskäytännöt

Asiakasmaksuasetuksessa säädetään palvelujen enimmäismaksut, mutta niiden suuruudesta ja perimisestä päättäminen kuuluvat hyvinvointialueiden harkintavaltaan. HUS-yhtymän asiakasmaksuja tarkistetaan asiakasmaksuasetuksen perusteella tehtävien indeksitarkistusten mukaisesti, ellei hallitus erikseen toisin päättä. Asetuksen mukaisia asiakasmaksuja tarkistetaan joka toinen vuosi ja maksuja muutettiin 1.1.2022 alkaen. Vuodelle 2023 ei ole tulossa muutoksia asetuksen mukaisiin enimmäismaksuihin.

Asiakasmaksulaki uudistui 1.7.2021. Lain mukaan uusia asiakasmaksuttomia palveluja ovat alle 18-vuotiaiden poliklinikkakäynnit sekä päihdeitä käyttävien raskaana olevien äitiyspoliklinikkakäynnit. Lisäksi HUSissa on päätetty, ettei lyhytaikaisesta psykiatrisesta vuodeosastohoidosta peritä asiakasmaksuja vuoden 2023 alusta alkaen.

HUSin somaattisesta vuodeosastohoidosta on peritty asiakasmaksuasetuksen mukaiset maksimimäärät, mutta avohoidosta perittävät asiakasmaksut ovat olleet n. 90 % asetuksen mukaisista maksimimääristä. Sotepe-uudistuksen myötä HUS-yhtymän tulorahoitukseen kohdistuvien paineiden vuoksi maksutuottoja joudutaan kasvattamaan ja somaattisesta avohoidosta peritään asiakasmaksuasetuksen mukaiset maksimimäärät vuoden 2023 alusta alkaen. Muutoksen myötä asiakasmaksutulojen arvioidaan kasvavan n. 4 milj. euroa.

Psykiatrian avohoidon palvelut ovat potilaalle asiakasmaksuasetuksen mukaisesti maksuttomia, mutta käyttämättömistä ja peruuttamattomasta vastaanottoajasta peritään asiakasmaksu.

Laissa säädetään erikseen osa palveluista maksuttomiksi. HUSin hallitus on lisäksi päättänyt, että elinten ja kudosten luovuttajilta ei peritä asiakasmaksuja. Samoin työterveyshuoltosäännössä tarkoitetut työterveyshenkilöstön suorittamat tarkastus-, tutkimus- ja hoitotoimenpiteet sekä sen määräämät laboratorio-, röntgen- ja muut tutkimukset ovat henkilökunnalle maksuttomia. Työterveyshuollon tai muun lääkärin läheteellä tulevilta henkilökuntaan kuuluvilta potilailta ei peritä poliklinikkamaksuja. Myöskään päivystyskäynneistä (ml. yhteispäivystysten perusterveydenhuollon tasoiset käynnit) ei HUSin henkilökunnalta peritä potilasmaksua. Näihin maksuihin ei tule muutosta vuodelle 2023.

Uudessa 1.7.2021 voimaan astuneessa asiakasmaksulaissa korostetaan asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentuloturvaan. HUSin hallitus on päättänyt, että huojennuksia aletaan myöntämään myös tuloista riippumattomiin tasasuuruisiin asiakasmaksuihin 1.1.2023 alkaen. Jatkossa huojennustas ns. tasasuuruisiin maksuihin voisi saada, jos potilas on takuueläkkeen saaja tai potilaalla on käräjäoikeuden velkajärjestelypäätös. Huojennusta ei kuitenkaan myönnetä käyttämättömistä ja peruuttamattomasta vastaanottoajasta perittävään asiakasmaksuun eikä potilaille, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jotka vastaavat itse täysimääräisesti hoitonsa kustannuksista. Huojennusmenettelyn kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 1,3 milj. euroa (asiakastulojen menetykset n. 1,2 milj. euroa ja huojennusprosessin lisäkustannukset taloushallinnon palvelukeskuksessa ovat noin 0,1 milj. euroa vuodessa).

6.3 Hoidon saatavuus ja hoitoon pääsy

6.3.1 Potilaiden hoitoonpääsyyn liittyvät tavoitteet ja seuranta

HUSissa potilaiden hoitoon pääsyä seurataan ja raportoidaan kahden eri tavoitteen näkökulmasta. Ehdottoman minimin asettaa terveydenhuoltolaki, jonka mukaan erikoissairaanhoidon hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut, tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa ja tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta aloitettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu (§ 52). Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa tarvittavat tutkimukset on toteutettava kuuden viikon kuluessa ja tarpeelliseksi todettu hoito järjestettävä alle 23-vuotiaille kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu (§ 53). Kiireelliseen hoitoon tulee päästä sairauden kiireellisyyden määrittämässä ajassa.

Vuonna 2022 kaikilla yliopistosairaanhoitopiireillä on ollut vaikeuksia vastata erikoissairaanhoidon kysyntään. Vuonna 2023 tavoitteena on saada vuoden 2020

koronapandemian aikana alkanut ja sittemmin pahentunut hoitovelkakierre katkeamaan ja tilanne tasaantumaan.

HUSin strategisissa tavoitteissa on asetettu terveydenhuoltolakiin verrattuna tiukemmat tavoitteet. Vuonna 2022 seurattiin kuinka suuri osuus polikliinistä hoitoa odottavista potilaista pääsi vastaanotolle alle 31 vuorokaudessa. Kaikkien toimialojen tavoite oli 80 % ja Syöpäkeskuksen 95 %. Vuodeosastohoitoa odottavien potilaiden osalta seurattiin kuinka suuri osuus potilaista pääsi hoitoon alle 91 vuorokaudessa. Tässä tavoitteena oli kaikkien toimialojen osalta 80 %. Yllä kuvattu seuranta jatkuu vuonna 2023.

6.3.2 Hoitoonpääsy tietojen avoimuus ja viranomaisraportointi

Potilaiden hoitoonpääsyn seuranta ja raportointia kehitetään HUSissa systemaattisesti. Vuoden 2022 keväällä HUSissa toteutettiin hanke, jossa hoitoonpääsyraportointia hoidon tarpeen arvioinnin näkökulmasta yhdenmukaistettiin terveydenhuoltolain ja sitä tukevien ohjeistusten mukaiseksi.

HUS aloitti kuukausittaisen jono- ja odotusaikatietojen raportoinnin verkkosivuillaan suomeksi ja ruotsiksi vuonna 2020 ja raportointia jatketaan ja kehitetään mahdollisuuksien mukaan potilaslähtöisemmäksi. Keskimääräisten erikoisalakohthaisten odotusaikatietojen kuukausittain raportointi on käynnistetty ja raportointia jatketaan vuonna 2023. Tiedot julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Raportoinnin avulla potilaat saavat paremmin tietoa hoitoa liittyvistä tavanomaisista odotusajoista.

Erikoissairaanhoidon osalta hoitoonpääsyn seurantatiedot on koottu erilliseen tiedonkeruuseen pohjautuen ja toimitettu kuukausittain Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Tiedot sisältävät poikkileikkauspäivän mukaisen tilanteen terveydenhuoltolain mukaisesti mm. läheteiden käsittelystä, hoidon tarpeen arviointia ja hoitoa odottavista potilaista erikoisaloittain. Vuonna 2023 testataan jonotietojen lähettämistä osana Hilmo-tietotoimituksia.

HUS on käynnistänyt yliopistosairaanhoidopiirien hoitoonpääsytilanteen seuraamisen osana sisäistä raportointia vuonna 2021. Vuonna 2023 vertailutiedon käyttöä laajennetaan lainsäädännön (sote-järjestämislaki § 29) mukaisesti.

6.3.3 Hoitotyön tuki ja hoitoonpääsy

Vuonna 2022 toteutettiin muutoshanke, joka on lisännyt hoidon tarpeen arvioinnin käyttöä omana osana potilaan hoitoonpääsyä erityisesti potilashallinnon näkökulmasta. Vuonna 2023 tuetaan muutoksen perusteiden ja lähtökohtien ymmärrettävyyttä tuottamalla laadukkaita materiaaleja hoitotyössä toimivien ammattilaisten käyttöön.

Läheteiden käsittelyyn ja tietojärjestelmään kirjaamiseen on kiinnitetty paljon huomiota. Osana normaalia työtä potilastietojärjestelmään kirjattavien aikaleima-

erikoisala ja diagnoositietoja tuodaan laajemmin mukaan tiedolla johtamiseen ja raportointiin, mikä lisää ammattilaisten mahdollisuuksia seurata oma työyksikkönsä työtä. Vuonna 2022 käynnistetyn tietokoordinaattoriverkoston toimintaa jatketaan. Verkostossa on jaettu tietoa ja tuettu yksiköiden kykyä seurata hoitopääsytilannetta.

Lähetteen käsittelyn helpottamiseksi HUSiin on vuonna 2017 perustettu 43 lääketieteen erikoisaloihin perustuvaa lähetekeskusta. Loppuvuoden 2019 aikana HUSiin perustettiin pysyvä lähetekeskustyöryhmä, jonka tarkoituksena on jatkossa kehittää lähetekeskusten toimintaa edelleen. Lähetekeskustyöryhmän toimintaa kehitetään aktiivisesti.

6.3.4 Raportoinnin kehittäminen

Vuonna 2022–2023 raportoinnin kehittäminen kytkeytyy sote-uudistukseen. Hoitopääsyä koskevat tunnusluvut tulevat hyvin todennäköisesti olemaan osa nk. vähimmäistietosisältöasetusta. Vuosi 2023 tulee myös tarkoittamaan yhteistyön kasvua Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa, kun kansallisen lainsäädännön vaikutuksia raportointiin ja tiedolla johtamiseen ryhdytään toteuttamaan. Potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönoton jälkeen hoitopääsyraportointia on uudistettu laajasti. Raportoinnin kehittämistä jatketaan aktiivisesti HUSin tiedonhuoltomallin ja hyvien käytäntöjen mukaisesti yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Vuonna 2023 sidosryhmätyöskentelyn painopiste on hyvinvointialueissa ja tiedonjaon käytäntöjen suunnittelussa.

6.3.5 Hoitopääsy

Edellä kuvattu jonottamisen syy -koodien oikeellinen käyttö ja raportoinnin kehittäminen kuvaa palvelutuotannon seuranta nykyisin paremmin. Hoidon tarpeen arviota odottavien potilaiden määrä on lisääntynyt varsinkin erikoisaloilla, joissa kuvantamistutkimukset ovat merkittävässä roolissa diagnostisessa prosessissa. Kuvantamistutkimusten kysyntä kasvaa lähes 10 % vuosittain. Työvoiman saatavuushaasteiden vuoksi on diagnostisten tutkimusta saatavuudessa ollut viiveitä, mikä hidastanut polikliiniseen hoitoon pääsyä joillakin aloilla.

Kevään 2022 aikana alkaneet hoitoalan työtaistelutoimet ja poikkeuksellisen haastava työvoimapula on hankaloittanut merkittävästi sairaanhoidollista palvelutuotantoa. Tästä johtuen kesän ja syksyn aikana on ollut ennätyksellinen määrä sairaansijojä suljettuna. Henkilöstöpula on hankaloittanut koko terveydenhuollon hoitoketjua erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja hoivapalveluiden välillä. Tämän seurauksena erityisesti vuodeosastoilla ja päivystyksissä on toiminta välillä pahoin ruuhkautunut. Vuodeosastokapasiteetin vähentyminen ja ruuhkautuminen on aiheuttanut hoitoon pääsyn viiveitä erityisesti kiireettömän hoidon osalta monissa yksiköissä kuten tukielin- ja plastiikkakirurgiassa.

Polikliininen ja päiväkirurginen palvelutoiminta on toiminut v 2022 aikana varsin hyvin ja aiemmin haasteellista palvelutuotantoa on kyetty paikoin jopa parantamaan ja lyhentämään hoitojonoja kuten Pää- ja kaulakeskuksessa. Vuoden 2023 tavoitteena on sairaanhoidon palvelutuotannon vakiinnuttaminen nimenomaan vuodeosastohoidon osalta ja parantamaan hoitoon pääsyä. Hoitohenkilöstön saatavuus on kuitenkin merkittävä riskitekijä edelleen v 2023.

6.4 Laatu ja potilasturvallisuus

Laatu- ja potilasturvallisuustyön (Laapo) tavoitteena on tukea laadun ja potilasturvallisuuden systemaattista järjestämistä ja jatkuvaa kehittämistä HUSissa sekä pyrkiä edistämään toiminnan riskikohtien tunnistamista sekä ohjaamaan ja kannustamaan jokaista työntekijää toimimaan hyväksyttävien käytäntöjen ja periaatteiden mukaisesti sekä ottamaan huomioon HUSin strategian arvot. Laapon pidemmän aikavälin tavoitteisiin sisältyy terveyshyödyn ja vaikuttavuuden lisääminen, laatukulttuurin parantaminen, kansallinen yhteistyö, kansainvälistyminen ja laatu- ja potilasturvallisuustutkimuksen lisääminen.

Laapo-yksikkö on tuottanut vuosittain HUSin tärkeimmän dokumentin tästä aiheesta, Laatu ja potilasturvallisuussuunnitelman. Jatkossa se muuttuu omavalvontaohjelmaksi, joka on hieman laajemmin eri kokonaisuuksia sisältävä dokumentti. Kansallinen potilasturvallisuusstrategia tulee myös jatkossa vaikuttamaan HUSin sisäiseen potilasturvallisuustyöhön.

Laatu- ja potilasturvallisuustyön 16 toiminnallista mittaria on nyt sisällytetty HUSin strategiaan ja operatiivisiin mittareihin. Lisäksi on muistettava, että tärkeää lääketieteellistä mittarointia (hoitotulosmittarit) on kaikissa kliinisissä laaturekistereissämme. Yksikköjen valkotauluilla on yksikkötasoinen laatumittarointi. Neljäntenä ja uusimpana mittarointikohteena tulee olemaan SOTE-mittarointi eli erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välisen yhteistyön laadun mittaaminen.

HUSissa on meneillään ohjepankkihanke. Ohjepankki eli ohjeiden dokumentinhallintajärjestelmä on otettu käyttöön siten, että osa valtavasta hoito- ja potilasohjemäärästä on syötetty pankkiin. Tämän ohjeryhmän jälkeen pankkiin syötetään menettelytapaohjeet. Potilasturvallisuuden kannalta hankkeen merkitys on huomattava.

6.5 Hoitotyö

Hoitotyötä eli potilaan hoitoa, opetusta, tutkimusta ja hoitotyön johtamista toteutetaan HUSissa organisaation kaikilla tasoilla HUSin strategian ja HUS hoitotyön strategian mukaisesti. Hoitotyön strategia on johdettu Magneettisairaala-mallista, jonka kriteerit täyttävälle sairaaloille American Nurses Credentialing Center (ANCC) myöntää virallisen Magneettisairaala-tunnustuksen erinomaisesta hoitotyöstä. Magneettisairaalamallin

mukaisella hoitotyön toiminnalla tavoitellaan potilaiden erinomaisia hoidon tuloksia, hoitohenkilöstön työtyytyväisyyttä sekä organisaation hyviä taloudellisia tuloksia. Hoitotyön strategisille tavoitteille on määritelty tavoitetasot, mittarit, hoitotyön vastuutahot ja/tai toimijat sekä aikataulut. Hoitotyön strategian mukainen toiminta konkretisoituu osallistumisen rakenteissa ja jokaisen hoitotyön johtajan, hoitotyön klinisen asiantuntijan ja opettajan, esimiehen sekä klinisen hoitajan työssä potilaiden parhaaksi.

Hoitotyön tuloksia seurataan säännöllisesti hoitotyönsensitiivisten laadun indikaattoreiden, potilastyytyväisyyden ja hoitajien työtyytyväisyyden osalta. Tulosten perusteella tulosityksiköt käynnistävät korjaavia toimenpiteitä. Hoitotyön tulosten seurannan tukena olevaa raportointia kehitetään edelleen osana Apottia. Apotin avulla voidaan yksikkötasosta lähtien seurata riskimittareiden käytön kattavuutta, ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä sekä painehaavojen ja kaatumisten esiintymistä. HUS on mukana tuottamassa kansallista vertailutietoa potilaiden haittaa aiheuttaneista kaatumisista ja putoamisista sekä hoidon aikana ilmaantuneista painehaavoista. Hoitotyön johto osallistuu kaatumisten ehkäisyn toimintamallin jalkauttamiseen hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa Hyvä kierre- projektissa.

Hoitotyön potilaspalautetta kerätään vuosineljänneksittäin kansallisesti kehitetyn kyselyn avulla, jonka sisältö ja kysymykset on hyväksytetty Magneettisairaala-akkreditoinnin myöntävällä ANCC:llä. Kansallista vertailua varten palautekysely toteutetaan myös muissa yliopistosairaaloissa ja useissa keskussairaaloissa. Kansallinen vertailudata koostetaan HUSin hoitotyön johdossa ja raportoidaan PowerBI ohjelman avulla. Magneettisairaala-mallissa edellytetään seurattavan myös hoitajien työtyytyväisyyttä. Hoitohenkilökunnalle suunnattu kysely toteutetaan Nurse Engagement Survey'llä (NES+) vuosittain. Vuodesta 2018 alkaen kysely on toteutettu myös muissa yliopistosairaaloissa ja vuodesta 2020 lähtien on useita keskussairaaloita liittynyt mukaan kyselyyn osana HUSin koordinoimaa hoitotyön kansallista vertaiskehittämisverkoston toimintaa.

Hoitotyön käytäntöjen yhtenäistämistä tuetaan koko HUSin hoitotyössä yhtymähallinnon hoitotyön johdon taholta hoidon vertailtavan laadun osalta, joita ovat potilaiden kaatumisten ja putoamisten ehkäisy, painehaavojen ehkäisy, kivunhoito ja ravitsemushoito. Lisäksi hoitotyön HUS-tasoisessa toteuttamisessa on monia jatkuvaa ylläpitoa vaativia kokonaisuuksia esim. hoitoisuusluokitus, lääkehoidon toteuttamisessa tarvittavan osaamisen varmistaminen ja opiskelijaohjaus, joista nimetyt asiantuntijaryhmät vastaavat.

HUSin asiakas/potilasosallisuustoimintaan sisältyviä kokemusasiantuntija-, asiakasraatitoimintaa ja niihin liittyviä valmennuksia koordinoidaan, kehitetään ja arvioidaan hoitotyön johdosta yhteistyössä tulosalueiden ja –yksiköiden kanssa. Osallisuustoimintaan liittyen lisätään ja kehitetään edelleen yhteistyötä

hyvinvointialueiden kanssa. HUSin asiakas/potilasosallisuustoimintaan viedään eteenpäin ja kehitetään strategian toimeenpanoa hyvinvointialue- ja toimintayksikkötasolla erityisesti strategisen kärjen: yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa ja siihen liittyvien tavoitteiden osalta. HUSin osallisuustoimintamallin pohjalta käynnistyi myös HUSin tutkimusraadit lääke-, hoito- ja terveystieteellisessä tutkimustoiminnassa vuonna 2020. Tutkimusraaditoiminta on vakiinnutettu osaksi HUSin tutkimustoimintaa ja sitä kehitetään yhteistyössä HUS Tutkimusjohdon, Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen (NRC) ja tulosityksiköiden kanssa. Nykyisin tutkimusten rahoittajat ja julkaisijat edellyttävät, että tutkijat hyödyntävät tutkimusraatilaisten kokemusta ja osaamista.

6.6 Opetus, tutkimus ja innovaatiotoiminta

HUS on kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävä lääke- ja terveystieteen opetuksen ja tutkimuksen keskus. HUS toimii saumattomassa yhteistyössä Helsingin yliopiston ja muiden korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Kehittämistoiminnan tavoitteena on pitää HUSin toimintaprosessit palvelujen sujumuuden ja kustannustehokkuuden kannalta parhaina mahdollisina. Vuonna 2023 toiminta SOTE-uudistuksen myötä hakee kumppanuuksia Uudenmaan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin kanssa.

6.6.1 Opetus

HUS opettaa terveysalan ammattilaisia tiiviissä yhteistyössä Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kanssa. Vuosittain HUSissa suorittaa eri pituisia ja eri toimintaympäristöissä klinisiä harjoittelujaksojaan yli 2 500 HY:n lääketieteellisen tiedekunnan opiskelijaa. Lisäksi HUSissa harjoittelee yli 5 000 sosiaali- ja terveysalan eri ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijaa. HUSista valmistuu n. 40 % maamme erikoislääkäreistä.

6.6.1.1 Opetuksen tavoitteet

Opetuksen päätavoitteina vuonna 2023 ovat osaamisperustaisen ammatillisen jatkokoulutuksen implementaatio ja sähköisen seuranta- ja arviointijärjestelmän (ELSA) käyttöönotto kaikilla erikoisaloilla, koulutuslääkäritoiminnan jalkauttaminen sekä koulutusväylien rakentamisen aloittaminen. Laaja-alaista asiantuntijuutta ja jatkuvaa oppimista korostavan osaamisperustaisen erikoislääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen perimmäisenä tavoitteena on varmistaa potilaiden turvallinen, laadukas ja ajanmukainen hoito. Tutkimuspohjaisen opetuksen avulla ylläpidämme HUSin mainetta maan johtavana koulutuskeskuksena.

6.6.1.2 Opetuksen rahoitus

Valtio korvaa HUSille kustannuksia, jotka aiheutuvat lääkäreiden ja hammaslääkäreiden perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Koulutuskorvauksen laskennallisina perusteina

käytetään tutkintomääriä, opintonsa aloittaneiden perustutkinto-opiskelijoiden määriä ja annettuja koulutuskuukausia. Ennuste HUSin saamaksi valtion korvaukseksi 2023 lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta ja siihen liittyvästä harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin on 17,4 milj. euroa (2022: 16,7 milj. euroa). Koulutuskuukausista tehtävän laskutuksen perusteella koulutuskuukausikorvauksen suuruudeksi arvioidaan vuonna 2023 yhteensä 1,4 milj. euroa (2022: 1,4 milj. euroa). Vuodesta 2020 koulutuskuukausina voidaan laskuttaa myös rajatun lääkkeenmääräämisen edellyttämän koulutuksen korvausta (Terveydenhuoltolaki 60a§). Valtion korvauksen nykytaso ei pysty kattamaan opetussairaalan velvoitteeksi asetetun opetustoiminnan kuluja kattavasti.

Hammaslääketieteen opetuksen toimintabudjetti vuodelle 2023 on alustavasti 4,5 milj. euroa (2022: 4,5 milj. euroa). Tästä 2,4 milj. euroa (2022: 2,4 milj. euroa) arvioidaan katettavan HUSin valtiolta saamasta hammaslääketieteen opetuskorvauksesta 1,1 milj. euroa (2022: 1,1 milj. euroa) Suusairauksien opetus- ja hoitoyksikön oman toiminnan tuottona ja 1,1 milj. euroa hyvinvointialueilta perittyinä hintoina (2022: 1,1 milj. euroa). Alla olevassa taulukossa on esitetty valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen ja HUSin oman tutkimusmäärärahan myönnön kehitys 2021–2023 milj. euroina:

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen ja HUSin oman tutkimusmäärärahan myönnön kehitys vuosina 2021-2023

	milj euroa	TP 2021	TA 2022	TAE 2023*	Muutos (milj. €) TAE 2023 - TA 2022	Muutos % TAE 2023/ TA 2022
HUS-kuntayhtymä	Valtion korvaus koulutuksesta, STM	18,2	16,7	17,5	0,8	4,8 %
	Valtion tutkimusmääräraha	7,5	7,4	9,2	1,8	24,3 %
	Yhteensä	25,7	24,1	26,7	2,6	10,8 %
Muut HUSin sairaanhoitoalueet	Valtion korvaus koulutuksesta (koulutuskuukausikorvaus)	1,4	1,4	1,4	0,0	0,0 %
	Valtion tutkimus- ja koulutusmääräraha HUS yhteensä	27,1	25,5	28,1	2,6	10,2 %
Jäsenkunnat	Korvaus hammaslääketieteen opetuksen järjestämisestä	1,1	1,1	1,1	0,0	0,0 %
	HUSin oma tutkimusmääräraha	16,0	17,0	17,0	0,0	0,0 %
		17,1	18,1	18,1	0,0	0,0 %
	Koulutuskorvaus ja tutkimusmääräraha HUS yhteensä	44,2	43,6	46,2	2,6	6,0 %

*) Talousarvion ennakkotiedot. Täydennetty talousarvio lopulliseen rahoitusmyöntöön perustuen tehdään keväällä 2023.

6.6.2 Tutkimus

HUSin tutkimustoiminnan tärkeimpinä tavoitteina on tulevaisuudessakin tuottaa kansainvälisesti arvioiden korkealaatuista tutkimusta lääke- ja hoitotieteiden eri aloilta, ja soveltaa siitä saatavia tuloksia potilashoitoon. Tämä edellyttää merkittävää taloudellista panostusta, toimintaedellytyksiä, kansainvälisiä verkostoja, kyvykkyyttä hankkia ulkopuolista tutkimusrahoitusta sekä tulevaisuuden tutkijoiden kouluttamista ja urapolkuja. Eri ammattiryhmien välistä yhteistyötä tehostetaan ja toimintaa ammattimaista lääke- ja laitetutkimusta tekevän HYKS Instituutti Oy:n kanssa tehostetaan entisestään. HUSin tutkimuspalvelujen prosessien kehittämistä jatketaan

kiinteässä yhteistyössä HUSin toimialojen tutkimuksen ja opetuksen vastuuhenkilöiden, heidän verkostonsa sekä yhtymähallinnon ammattilaisten ja Helsingin yliopiston kanssa. SOTE-uudistuksen myötä erityinen painopiste tulee olemaan yhteistyöyhtymäpintojen luomisessa hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa. Tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta tuodaan esiin säännöllisesti yhteistoiminnassa eri sidosryhmien kanssa.

6.6.2.1 Tutkijan sähköiset työkalut ja tutkimuspalveluiden kehittäminen

Yhtymähallinto tukee uusien sähköisten palveluiden jalkauttamista tutkimuksessa ja opetuksessa. Tutkimus- ja tietolupatiedon hyväksikäyttöä kehitetään integroimalla Tutkijan työpöytä muihin palveluprosesseihin, erityisesti tutkimusaineistojen ja tietoturvallisten käyttöympäristöjen hallintaan. Tutkijan työpöytä viimeistellään tutkimusta koskevien tunnuslukujen ajantasaiseksi raportoimiseksi ja sopimushallinnan systematisoimiseksi. Tieteellisen tutkimuksen ja muun aineistojen toisiokäytön palveluprosesseja kehitetään edelleen MS Dynamics 365 sovelluksen viimeistelyllä ja integroimalla BC|RQUEST tiiviisti tutkimuskohorttien määrittelyn ja tutkimusideoiden kehittelyn prosesseihin. RedCapin käytön tuki vakiinnutetaan. Apotin tutkimusmoduulia parannetaan. Opetuksen osalta tuetaan sähköisiä oppimisympäristöjä, valtakunnallisen Elsan käyttöönottoa erikoislääkäriskoulutuksessa ja ylläpidetään toistaiseksi laskutuksen tukijärjestelmä Erhaa. Jatketaan tutkijan sähköisten palveluprosessien järjestämistä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi laajentamalla järjestelmäintegraatioita. Tutkimuslupaprosessin sujuvoittamisprosessi jatkuu LEAN-työssä tunnistetuissa pullonkauloissa. Keskitetyn tutkimuslupavalmistelu palvelupolkua kehitetään.

6.6.2.2 Tutkimustilat

HUSin tutkimusjohdon vuokraamia tutkimustiloja sijaitsee mm. Biomedicum 1-rakennuksen 4. kerroksessa (n. 3900 m²) ja Biomedicum 2-rakennuksessa. Tilankäytön tehostamista jatketaan tilaselvityksen (mm. käyttöaktiivisuuden mittaus) perusteella. Tutkimusjohdon toiminnat asemoidaan osin BMH1, 4.kerrokseen remontoituihin toimistotiloihin ja näiden läheisyyteen.

6.6.2.3 Biopankki – uusia merkittäviä tutkimushankkeita Helsingin Biopankin kautta

Helsingin Biopankki saa omistajiltaan (HUS, HY, PHHKY, Eksote, Kymsote) vuosittaisen perusrahan ja lisäksi kerää asiakas- ja tutkimusprojektituloja projekteille tehdyn työn mukaisesti. Perusraha kattaa alle puolet nykyisen toiminnan kustannuksista. Vuonna 2023 Helsingin Biopankki hankkii, osallistuu ja toimittaa aineistoja uusiin merkittäviin kansallisiin ja kansainvälisiin biolääketieteellisiin tutkimusprojekteihin. Suurin biopankkiprojekti on FinnGen, johon Helsingin Biopankin koordinoimana kerätään suomalaisissa biopankeissa suostumukset ja näytteet yli 500 000 suomalaiselta. Vuosi 2023 on FinnGen-näytekeräysvaiheen viimeinen vuosi, joten FinnGen-projektin biopankeille tuottamat tulot näytekeräyksestä vähenevät

merkittävästi. Helsingin Biopankki osallistuu EU-rahoitteisiin tutkimusprojekteihin BigPicture ja Intervene sekä Suomen Akatemian lippulaivaprojektiin iCAN toimittamalla asiantuntijapalveluita, näytteitä ja tietoja. Helsingin Biopankki koordinoi myös STM:n rahoittamaa kansallista projektia, jossa kehitetään prosessi tutkimuksesta palautuvan terveystiedon siirtämiseksi kliiniseen käyttöön: pilottiprojektissa identifoidaan näytteenluovuttajista korkean geneettisen syöpäriskin omaavat henkilöt ja kehitetään toimintamalli heidän saattamiseksi terveydenhuollon piiriin. Helsingin Biopankin aineistojen ja asiantuntijapalveluiden kysyntä on kasvanut nousujohteisesti viime vuosina, joten tarvittavan työntekijämäärän suhteen odotetaan myös maltillista kasvua.

6.6.2.4 Eettiset toimikunnat

HUSissa toimii valtuustokaudella 2022–2025 yksi, monialainen alueellinen eettinen toimikunta, joka käsittelee kaikkien alojen lääketieteellisiä tutkimuksia. Toimikunta kokoontuu noin kolme kertaa kuukaudessa kokoukseen vaihtelevalla, lakisääteisellä kokoonpanolla. Vuoden 2022 alusta uusien kliinisten lääketutkimusten eettiset arviot siirtyivät pois alueellisilta eettisiltä toimikunnilta kansalliseen eettiseen toimikuntaan, mikä tulee vähentämään HUSin eettisen toimikunnan lausuntomaksuista saamia tuottoja. Käynnissä olevien kliinisten lääketutkimusten muutoskäsittelyt pysyvät alueellisissa eettisissä toimikunnissa 31.1.2025 saakka. HUSin eettisen toimikunnan jäsenille ja varajäsenille maksetaan kokouspalkkio.

Eettinen toimikunta on sopeuttanut toimintaansa muuttamalla eläkkeelle jäävän toimikuntasihteerin toimen laajemmin tutkijoita palvelevaksi, myös tutkimuslupia valmistelevalle toimikunnalle. Toimikuntasihteerit panostavat jatkossa voimakkaasti tutkijoiden neuvontaan jo ennen hakemuksen jättämistä toimikunnan käsittelyyn ja olemalla tutkijoihin henkilökohtaisesti yhteydessä. Kokousten lukumäärää vähennetään vuonna 2023, mikä tulee pienentämään toimikuntatyöskentelyn aiheuttamia kustannuksia.

Se osuus eettisen toimikunnan kustannuksista, jota ei pystytä kattamaan toimikuntien lausuntomaksuista, katetaan HUSin tutkimusmäärärahasta.

6.6.2.5 FICAN

FICAN South toimii osana kansallista syöpäkeskusta (FICAN) koordinoivan yksikön ja neljän muun alueellisen syöpäkeskuksen (West, Mid, East ja North) kanssa.

Perustamissopimuksen mukaan FICAN Southin tavoitteena ja tehtävänä on toimia Etelä-Suomen alueella syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen sekä syöpätutkimuksen ja opetuksen kehittämisen alueellista toimintaa integroivana yksikkönä. FICAN South vastaa palvelujärjestelmän ja yliopistojen yhteistyön edistämisestä konkreettisin keinoin syöpätutkimuksen osalta. Lisäksi FICAN South huolehtii siitä, että lähitulevaisuudessa lisääntyvät ja monimutkaistuvat hoidot eivät aiheuta kohtuutonta kustannusten nousua.

Vuoden 2023 toiminnan painopisteitä ovat FICAN Southin viestinnän vahvistaminen linjassa koordinoivan keskuksen kanssa, hoitosuositusten laatimisen tukeminen, syöpäpotilaiden tukeminen, ja translationaalisen syöpätutkimuksen lisääminen mm. tehostamalla diagnostisten ja biopankkinäytteiden keräysprosessia. Lisäksi yhtenä tärkeimmistä tavoitteista on kliinisten syöpälääketutkimusten lisääminen ja tukeminen, koska tällä taataan potilaille uusimmat hoidot sekä positiivinen kustannusvaikutus HUS-yhtymälle, ja mahdollistetaan tutkijoiden translationaalisen tutkimuksen syventäminen.

6.6.2.6 iCAN

Helsingin yliopiston ja HUSin käynnistämä iCAN digitaalisen yksilöllistetyn syöpälääketieteen osaamiskeskus (iCAN Digital Precision Cancer Medicine platform) on yksi Suomen Akatemian kymmenestä tutkimuksen lippulaivasta. iCANin keskiössä on yksilöllistetty syöpälääketiede, joka lähestyy syöpää geneettisellä ja molekulaarisella tasolla. Tavoitteena on tutkimuksen läpimurtojen avulla kehittää yksilöllisen hoidon edellytyksiä, edesauttaa hoitojen käyttöönottoa ja parantaa potilaiden elämänlaatua. iCAN toteutetaan tutkimuksen, terveydenhuollon, yritysten ja potilaiden muodostamassa innovatiivisessa osaamiskeskityksessä. Mittava ja pitkäjänteinen kahdeksan vuoden rahoitus sekä emo-organisaatioiden vahva sitoutuminen tukevat tiiviin yhteistyön kehittämistä eri toimijoiden kesken ja mahdollistaa systemaattisen toiminnan kehittämisen ja laajentamisen. Vuoden 2023 aikana iCAN-hanke jatkaa syöpänäytteiden biopankkikeräystä ja molekyyliprofilointia. Jo aloitettuja toimia hankkeen laajentamiseksi kansalliseksi ohjelmaksi osana HUSin koordinoimaa kansallista syöpäkeskusta jatketaan yhteistyössä alueellisten syöpäkeskusten kanssa.

6.6.2.7 Pääkaupunkiseudun neurokeskus Helsinki Brain & Mind

Helsinki Brain & Mind verkosto (<https://helsinkibrainandmind.fi>) edustaa Kansallista neurokeskusta pääkaupunkiseudulla. Verkoston tavoitteena on edistää erityisesti HUSin, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston välistä yhteistyötä neurotieteen tutkimuksessa, opetuksessa sekä infrastruktuurien kehittämisessä ja hyödyntämisessä. Verkoston toimintaa rahoitetaan Kansallisen neurokeskuksen sopimukseen perustuvalla rahoituksella sekä erilaisilla kehittämishankkeilla. Helsinki Brain & Mind rakentaa toimintamalleja tutkimus- ja potilasdatan tehokkaampaan hyödyntämiseen, edistää tutkimuslähtöisiä keksintöjä ja niiden hyödyntämistä sekä yritys yhteistyötä.

Vuoden 2022 aikana toteutettu juridinen selvitys koskien terveysdatan ja erityisesti pään alueen kuvantamisdatan hyödyntämismahdollisuuksia jatkuu vuoden 2023 aikana pilottiprojekteilla, joissa kehitetään tekoälyyn pohjautuvia menetelmiä aivokuvantamisaineistojen analysointiin diagnostiikan ja hoidon tueksi. Vuoden 2022 aikana unidataa on pilottiluonteisesti siirretty HUS tietoaalalle ja vuoden 2023 aikana toteutetaan tähän liittyvä tutkimuspilotti. HUS Lastensairaalan kanssa jatketaan tarvelähtöistä digitaalisten ratkaisujen yhteiskehittämisen mallin testausta sekä viedään tunnistettuja tarpeita mahdollisuuksien mukaan eteenpäin.

6.6.2.8 HYKS-instituutti Oy

HYKS-instituutti jatkaa tutkimuksen tukipalveluiden infrastruktuurin parantamiseen tähtäävää toimintojensa kehittämistä yhteistyössä omistajansa HUSin kanssa. Viime vuosina tehtyä panostusta tutkimushankkeiden taloudellisen seurannan ja raportoinnin kehittämiseen jatketaan vuonna 2023. Tehtävällä kehitystyöllä pyritään edelleen yksinkertaistamaan ja virtaviivaistamaan tutkimuspalveluprosessia sekä kliinisten tutkimusten talouden hallinnointia sekä tehostamaan HYKS-instituutin ja HUSin yhteistyötä ja tutkimustoimintaa.

HYKS-instituutin vuonna 2021 käynnistyneen tutkimuspalvelutoiminnan kasvu pysähtyi ja kääntyi laskuun vuoden 2022 helmikuussa alkaneen Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen ja hoitajien pitkittyneen työtaistelun aiheuttamien epävarmuustekijöiden sekä toimintahäiriöiden vuoksi. Uusia tutkimuksia koskevien vuonna 2022 tehtyjen tutkimussopimusten määrä näyttää jäävän reilusti alle sadan sopimuksen tasolle. Vuoden 2023 uusien tutkimussopimusten lukumäärää on vaikea ennustaa, mutta tavoitteena on saada reilu kasvu vuoden 2022 tutkimusmääriin nähden edellyttäen, että ulkoiset olosuhteet eivät aiheuta kasvulle esteitä. HYKS-instituutti tekee kaikki tarjolle tulevat tutkimussopimukset, joihin löytyy HUSista sopiva tutkija, tarvittava avustava henkilökunta ja potilaat sillä edellytyksellä, että tutkimusta koskevan sopimuksen ehdot ja taloudelliset perusteet ovat kunnossa. Sopimusten lisäksi HYKS-instituutissa on vuonna 2022 tehty lukuisia tutkimuksiin liittyviä lisäsopimuksia eri aiheissa. Vuoden 2022 aikana HYKS-instituutissa on myös toteutettu tietosuojaprojekti koskien sopimuksiin liittyviä kansainvälisiä henkilötietojen siirtoja. Projektissa on täytetty (Transfer Impact Assessment) TIA-lomakkeita ja sovittu tietosuojaa koskevista vakiolausekkeista sopimuskuoppaneiden kanssa. Osa vakiolausekkeista on vielä sopimusneuvotteluissa tai allekirjoitusprosessissa sopimuskuoppaneilla. Vuoden 2023 alkupuoliskolla näitä tietosuojaprojektiin liittyviä lisäsopimuksia viimeistellään ja solmitaan lisää siltä osin, kun niitä ei vuonna 2022 saatu tehdyksi ja valmiiksi.

Vuoden 2022 alusta alkaen HYKS-instituutin palkkalistoilla aikaisemmin olleen tutkimusta avustavan henkilökunnan työnantajaksi vaihtui HUS. Tehdyn liiketoimintasiirron tarkoituksena oli parantaa tämän tutkimukselle tärkeän henkilökunnan asemaa ja yhdenmukaistaa heidän työehtojaan sekä muita etuja muun HUSissa tutkimusta tekevän henkilöstön suhteen. Transformaatioprosessi jatkuu vielä ainakin vuoden 2023 ensimmäisen puoliskon tavoitteena saada tutkimusta avustavan henkilöstön toimintaprosessit HUSissa sujuviksi sekä yksinkertaistaa ja nopeuttaa siirtyneen henkilöstön tutkimushankkeisiin kohdistuvien palkkojen ja palkkioiden laskuttamista HYKS-instituutista.

HYKS-instituutti rahoittaa ja on rahoittanut toimintansa toimeksiantajilta perittävillä palvelumaksuilla. Näin tulee olemaan myös vuonna 2023 ja siitä eteenpäin. Muuttuneen

taloustilanteen ja merkittävän kustannusten nousun vuoksi maksuton tutkimusten monitorointipalvelu palautettiin maksulliseksi 1.10.2022 alkaen.

6.6.2.9 Hoito- ja terveystieteet

Hoitotyön asiantuntija-, johtamis- ja opetustehtävissä toimivilta edellytetään yliopistollista perus- tai jatkotutkintoa. Helsingin yliopistosta on toistaiseksi puuttunut terveystieteiden koulutus, mutta vuonna 2022 sille myönnettiin terveystieteiden maistereiden ja tohtoreiden koulutusvastuu. HUS Hoitotyön johto osallistui terveydenhuollon kehittämisen maisterikoulutuksen valmistelutyöryhmään. Koulutus käynnistyy syksyllä 2023, ja sen opetussuunnitelmaan kuuluu kliinisen hoitotieteen vapaaehtoinen moduuli (25 opintopistettä). Maisterikoulutuksen toteutukseen liittyen HUSilla, erityisesti HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella, on rooli harjoittelupaikkojen järjestämisessä sekä opinnäytetöiden koordinoinnissa.

Helsingin yliopiston tähänastisesta tilanteesta johtuen ja vastatakseen HUSin, tulevien hyvinvointialueiden (ml. Helsingin kaupunki) sekä yhteistoiminta-alueen tarpeisiin HUSilla on sopimus Vaasan yliopiston kanssa vuoteen 2023, jonka mukaisesti Vaasan yliopisto toteuttaa hallintotieteiden maisterin tutkintoon johtavaa, sosiaali- ja terveyshallintotieteen alan kaksivuotista maisteriohjelmaa Helsingissä. Samaan tavoitteeseen tähtää myös Helsingin yliopiston sosiaali- ja terveyden tutkimuksen ja johtamisen maisteriohjelma valtiotieteellisen ja lääketieteellisen tiedekunnan yhteistyönä.

6.6.2.10 HUSin hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus

Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen (Nursing Research Center, NRC) tavoitteena on edistää hoito- ja terveystieteellisen tutkimusnäytön tuottamista ja sen käyttöä potilaan parhaaksi HUSissa. Tutkimuskeskus osaltaan tukee magneettisairaalarastatusta hakevia tulosityksiköitä tutkimustoimintaa kuvaavien kriteerien saavuttamisessa sekä HUSin terveystieteellisen tutkimusohjelman toteutumista. Hallinnollisesti tutkimuskeskus kuuluu hoitotyön johdon alaisuuteen, ja sen toiminta rahoitetaan HUSin tutkimusmäärärahasta.

Tutkimuskeskuksen jatkuvana ja keskeisenä toimintana on tukea HUSin hoito- ja terveystieteellistä tutkimusta väitöskirja- ja post doc -tutkijoille myönnettävien kilpailutettujen tutkijakuukausien kautta. Lisäksi tutkimuskeskus antaa resurssia vastuuyksikkötasoiseen hoitotyön tutkivaan kehittämiseen sekä strategialähtöiseen tieteelliseen tutkimukseen hyödyntämällä keskuksen kahta projektisuunnittelijan vakanssia. Näiden lisäksi jatkuvaa toimintaa on muun muassa vahvistaa hoitohenkilökunnan tutkimus- ja näyttöön perustuvan toiminnan osaamista, tarjota konsultaatioapua tutkimusten ja tutkimuksellisten kehittämishankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa, valmistella HUS-yhtymähallinnon tasolla tehtävien hoito- ja terveystieteellisten tutkimusten ja opinnäytetöiden tutkimusluvut sekä koordinoita

HUSin kliinisten asiantuntijoiden ja opettajien asiantuntijaverkostojen toimintaa. Näyttöön perustuvan toiminnan vahvistamisen osalta HUS on yksi Suomen JBI yhteistyökeskuksen kansallisista yhteistyökumppaneista.

Edellä mainitun jatkuvan toiminnan lisäksi vuoden 2023 painopisteinä ovat: HUSin Hoitotyön strategiaa tukeva tutkimustoiminta, hoitotyön ja opiskelijaohjauksen laadun kansallinen arviointi ja vertaiskehittäminen sekä yhtenäisten ja näyttöön perustuvien toimintatapojen käyttöönoton edistäminen ja auditointi.

6.6.2.11 Tutkimuksen rahoitus

Valtion talousarvioesityksen mukaan vuoden 2023 terveyden tutkimuksen valtakunnallinen määräraha tulee olemaan 30 milj. euroa (2022: 25 milj. euroa). Valtion tutkimusmääräraha on aiemmin jaettu hankehaun perusteella yliopistosairaalan erityisvastuualueen tutkimustoimikunnan (erva) kautta, mutta SOTE-uudistuksen myötä erityisvastuualueet poistuvat. Tämänhetkisen tiedon mukaan prosessi säilyisi pääpiirteissään nykyisen kaltaisena, mutta päätöstason tietoa asiasta ei ole vielä käytettävissä.

Terveydenhuoltolain mukaan valtion tutkimusrahoitus jaetaan hakemusten perusteella hankkeisiin eikä siitä siten voida kattaa tutkimuksen infrastruktuurikustannuksia ja tulosyksiköiden tutkimuksen perusrahoitustarvetta. Jotta HUSissa tehtävän tutkimuksen kannalta välttämättömät rakenteet voitaisiin ylläpitää ja varmistaa kliinisen tutkimuksen jatkuminen, aiemmin HUS on osoittanut talousarvioon omaa tutkimusmäärärahaa tutkimustoimintaa palvelevien resurssien ylläpitoon ja tulosyksiköiden tutkimuksen perusrahoitukseksi. Vuoden 2023 talousarvion valmistelun perusteeksi esitettiin alun perin merkittävästi pienempää summaa (10 milj. euroa) vuoden 2022 tasoon (17 milj. euroa) verrattuna. Tämä päädyttiin kuitenkin 17.10.2022 hallituksessa muuttamaan 2022 tasoa vastaavaksi. Nostetun summan rahoitus on kuitenkin talousarviotekstien laadinnan aikaan vielä epävarma.

milj. euroa	TA 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TAE 2023
HUSin oma tutkimusmääräraha	15,0	15,0	16,0	17,0	17,0

6.6.2.12 Tulosalueiden HUS tutkimusmääräraha

HUSin toimialoille jaettava tutkimusraha yksiköiden tutkimuksen perusrahoitustarpeen kattamiseksi on suunniteltu olevan v. 2023 8,2 milj. euroa (2022: 9,4 milj. euroa), joka jaetaan tulosalueiden kesken. Jakoperusteessa otetaan huomioon yksiköiden tutkijoiden tekemät julkaisut, julkaisujen julkaisufoorumi-luokka (ns. JUFO-pisteet) ja yksikön tutkimuslupien määrä. Toimialat päättävät itse yksikkönsä tutkimusrahan kohdentamisesta tutkimusryhmien käyttöön.

6.6.2.13 Ulkopuolinen tutkimusrahoitus

HUSin tavoitteena on vuonna 2023 jatkaa ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrään kasvattamista mm.:

- Panostamalla hakemusten valmisteluun EU-konsortiohauissa ja Suomen Akatemian rahoituksen hyödyntämisen kautta sekä panostamalla tutkimusrahoituspohjan laajentamiseen hyödyntämällä täysimittaisesti kansalliset ja kansainväliset T&K-rahoitusinstrumentit.
- Vahvistamalla strategista ja konkreettista yhteistyötä merkittävien verkostojen kanssa. Näitä ovat mm. harvinaissairauksien ERN-verkostot ja Euroopan lastensairaaloitten verkosto ECHO.

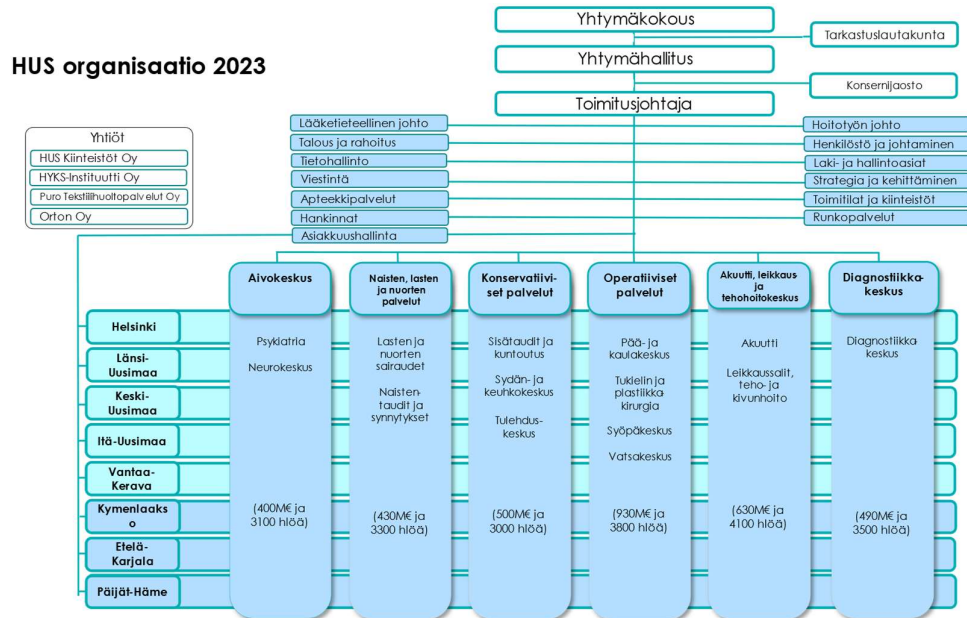
6.7 Tuloslaskelmaosa

Organisaatiomuutokset 1.1.2023 alkaen

HUSin johto valmisteli koko alkuvuoden laajaa organisaatiouudistusta, jonka tavoitteena oli rakentaa kaikilta osin yksi HUS, joka pystyy tekemään vahvaa yhteistyötä uusien jäsen- ja omistajahyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa, mutta myös Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueella (YTA). Tavoitteena oli yksinkertaistaa ja yhdenmukaistaa koko HUSin organisaatiota sekä yhtenäistää ja päivittää terminologiaa siten, että sairaala- ja diagnostiikkapalvelut ovat varsinaisia ydinpalveluita ja tukipalveluita kutsutaan jatkossa konsernipalveluiksi. Ydinpalvelut sisältävät kaikki erikoissairaanhoidon ja perustason palvelut sisältäen myös diagnostiikkapalvelut.

Keskeinen kysymys koko Uudenmaan sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalveluiden (sotepe) erillisratkaisun onnistumisen kannalta on selkeiden prosessien ja toimivan vuorovaikutuksen ja yhteistyön järjestäminen HUSin ja sen jäsenten kesken. HUS osaltaan edistää tätä päämäärää 1.1.2023 voimaan astuvilla organisaatiouudistukseen sisältyvillä asiakkuudenhallinta ja -johtamista koskevilla osioilla.

1.1.2023 voimaan astuva organisaatorakenne pohjautuu ns. ydinpalveluiden tulosluemalliin. Uudenmaan hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia sekä myös YTAa ja valtakunnallisia asiakkuuksia palvelee konsernihallintoon sijoittuva asiakkuushallinnan yksikkö, johon perustetaan eri asiakkuuksille omat tiimit. Alla olevassa kuvassa on kuvattu 1.1.2023 voimaan astuva organisaatorakenne:

Uutena toimintana talousarvioon sisältyy liikkeenluovutuksena Etevästä siirtyvä kehitysvammalääketieteen yksikkö, joka tarjoaa vaativia kehitysvammalääketieteen palveluja Etelä-Suomen alueella sekä valtakunnallisesti. Yksikkö siirtyy 1.1.2023 osaksi

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

Gero, neuro- ja riippuvuuspsykiatrian linjaa. Toiminnan arvioidut toimintatuotot ja -kulut ovat 12,4 milj. euroa ja se on sisällytetty talousarvioon nollatulosvaikutteisesti.

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022
Toimintatuotot yhteensä	2 945 136	2 920 974	2 750 494	2 957 960	0,4 %	1,3 %	7,5 %
Myyntituotot	2 754 758	2 807 302	2 616 423	2 826 532	2,6 %	0,7 %	8,0 %
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 973 565	1 852 187	2 003 007	11,2 %	1,5 %	8,1 %
Muut kehikseen sisältyvät erät				98 382	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kehys				2 101 389	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Muu myynti hyvinvointialueille	406 540	295 252	264 817	179 483	-55,9 %	-39,2 %	-32,2 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	351 572	348 105	307 230	356 375	1,4 %	2,4 %	16,0 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	0	0	0	0	-100,0 %	0,0 %	0,0 %
Muut myyntitulot	168 990	165 145	166 605	162 541	-3,8 %	-1,6 %	-2,4 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	27 136	25 234	25 584	26 742	-1,5 %	6,0 %	4,5 %
Maksutuotot	78 373	88 032	77 775	84 857	8,3 %	-3,6 %	9,1 %
Tuet ja avustukset	98 394	12 994	32 213	21 979	-77,7 %	69,1 %	-31,8 %
Muut toimintatuotot	13 611	12 646	24 083	24 593	80,7 %	94,5 %	2,1 %
Toimintakulut yhteensä	2 809 741	2 802 826	2 769 250	2 831 985	0,8 %	1,0 %	2,3 %
Henkilöstökulut	1 447 149	1 528 963	1 496 379	1 550 764	7,2 %	1,4 %	3,6 %
Palvelujen ostot	705 131	624 902	625 248	610 731	-13,4 %	-2,3 %	-2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	519 471	522 174	541 666	0,9 %	4,3 %	3,7 %
Avustukset	921	965	989	948	2,9 %	-1,7 %	-4,1 %
Muut toimintakulut	119 924	128 524	124 460	127 876	6,6 %	-0,5 %	2,7 %
Toimintakate	135 394	118 148	-18 756	125 976	-7,0 %	6,6 %	-77,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 206	-13 710	-12 451	-6 143	-39,8 %	-55,2 %	-50,7 %
Vuosikate	125 188	104 438	-31 207	119 833	-4,3 %	14,7 %	-484,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	110 166	104 438	104 937	119 833	8,8 %	14,7 %	14,2 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	15 022	0	-136 144	0			
Toimintakulut ja poistot yhteensä	2 919 907	2 907 264	2 874 187	2 951 817	1,1 %	1,5 %	2,7 %
Sitovat nettokulut	1 785 500	1 973 565	1 988 330	2 003 007	12,2 %	1,5 %	0,7 %

Toimintatuotot

HUSin taloutta sitoo Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden rahoittama laskutuksen kiinteä kehys, joka muodostuu jäsenmaksuosuudesta 2 003,0 milj. euroa, kapitaatioperusteisista eristä yhteensä 53,2 milj. euroa sekä perusterveydenhuoltotasoisista terveyskeskushoitopäivä- ja päivystysveloituksista 45,1 milj. euroa, viimeksi mainitut kaksi erää sisältyvät myyntituottoihin sairaanhoidollisesta toiminnasta jäseniltä. Vuoden 2023 talousarvion kehys on yhteensä 2 101,4 milj. euroa.

Myyntituotot

Jäsenmaksuosuuksiin (2 003,0 milj. euroa) sisältyy varsinainen erikoissairaanhoidon palvelutuotanto. Vuoden 2022 osalta tilikauden alijäämä tullaan tasaamaan jäsenmaksuosuuden kautta, jolloin maksuosuuden kokonaisuromääräksi ennakoidaan 1 988 milj. euroa. Tähän verrattuna maksuosuuden ennakoidaan kasvavan 14,7 milj. euroa, 0,7 % (TAE 2023 vs. TP ENN 2022). Oma tuotantona tuotettu osuus laskutetaan tuotteistuksen mukaisesti DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteina. Lisäksi maksuosuuksiin sisältyvät erikoissairaanhoidon ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, apuvälineet, tartuntatautilääkkeet, perinnöllisyyslääketiede ja potilasvakuutus. Jäsenmaksuosuus on HUSin toiminnan kokonaisrahoituksesta noin 67,7 %. Jäsenmaksuosuuden muodostuminen on kerrottu tarkemmin luvussa 6.1.3.

Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta hyvinvointialueilta ja muilta maksajilta (634,2 milj. euroa) tiliryhmään kirjautuu myynti muille hyvinvointialueille, laitoksille ja valtiolle sekä muiden sairaanhoidollisten palveluiden myynti mm. Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden perusterveydenhuollolle (esim. yhteispäivystyksen ja ensihoidon myyntituotot, jotka eivät sisälly maksuosuuteen). Lisäksi tiliryhmään kirjautuvat siirtoviivemaksut. Tavoitteena on, ettei siirtoviivepäiviä synny, mutta osalla hyvinvointialueista tulee olemaan haasteita jatkohoidon järjestämisestä. Edellä mainittujen lisäksi tiliryhmään kirjataan myyntituotot apuvälineistä sekä sairaanhoidollisten tukipalveluiden tuotot (laboratoriopalvelut, veri ja verivalmisteet, patologian palvelut, terapiapalvelut, radiologiset palvelut, kehitysvammalääketiede sekä lääkkeet ja apteekkipalvelut). Muiden sairaanhoidollisten palvelutulojen osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 21,4 %.

Muut myyntitulot (162,5 milj. euroa) tiliryhmä koostuu konsernipalveluyksiköiden tuotoista. Tiliryhmään kirjautuvat lääkintä- ja tietotekniset palvelut, toimitilapalvelut, toimisto- ja asiantuntijapalvelut (tietotekniset asiantuntijapalvelut, koulutustuotot, työterveys- sekä asiakirja- ja toimistopalvelut), laitos- ja välinehuoltohuoltopalvelut sekä ravitsemispalvelut. Muiden myyntitulojen osuus HUSin tuotoista on 5,5 %.

Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus (26,7 milj. euroa) tiliryhmä sisältää valtion tutkimusmäärärahan ja koulutuskorvauksen. Valtion koulutuskorvaus käsittää valtion tuen lääkäreiden ja hammaslääkäreiden perus- ja erikoistumiskoulutukseen. Koulutuskorvauksen laskennallisina perusteina käytetään tutkintomääriä, opintonsa aloittaneiden opiskelijoiden määriä ja annettuja koulutuskuukausia. Tutkimusmäärärahalla puolestaan katetaan tutkimustoiminnan suorita kustannuksia sekä tutkimustoimintaa palvelevien resurssien kustannuksia. Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus muodostaa 0,9 % HUSin tuotoista.

Maksutuotot (84,9 milj. euroa)

HUS-yhtymä voi päättää asiakasmaksujen suuruudesta asiakasmaksulaisissa ja -asetuksessa säädetyissä rajoissa. Asiakasmaksut nousevat vuoden 2023 alusta lain sallimaan maksimiin. Asiakasmaksuista on kerrottu laajemmin luvussa 6.1.6 Asiakasmaksut ja niiden huojennuskäytännöt. Asiakasmaksujen osuus HUSin tuotoista on 2,9 %.

Tuet ja avustukset (22,0 milj. euroa)

Tuet ja avustukset ovat Tekesin, Business Finlandin, EU:n, säätiöiden sekä Suomen Akatemian myöntämiä tutkimus- ja kehittämishankkeiden ulkoisia tutkimusrahoituksen määrärahoja sekä lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen STM:ltä saatuja määrärahoja ja lahjoituksia. Tukiin ja avustuksiin on sisällytetty myös arvioitu

osuus KELAn maksamasta korvauksesta työterveyshuollolle. KELAn korvaus maksetaan aina vasta seuraavana kalenterivuonna, mutta se jaksotetaan arvioperusteisesti. Tukien ja avustusten osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 0,7 %. Tavoitteena on kasvattaa ulkoista tutkimusrahoitusta. Tukiin ja avustuksiin sisältyy 7 milj. euron erä tutkimustoimintaan, josta vielä neuvotellaan STM:n ja hyvinvointialueiden kanssa. HUSin tutkimustoiminnalla on merkittävä vaikutus koko Suomen terveydenhuollon kehittymiselle.

Muut toimintatuotot (24,6 milj. euroa)

Muut toimintatuotot muodostuvat pääosin vuokratuotoista ulkopuolisilta vuokralaisilta sekä henkilökunnan työsuhdeasunnoista. Erään on sisällytetty 11,8 milj. euron tuotto-odotus omaisuuden myynnistä. Muiden toimintatuottojen osuus HUSin kokonaisrahoituksesta on 0,8 %.

Toimintakulut

Henkilöstökulut (1 550,8 milj. euroa)

Henkilöstökulut suunniteltiin talousarvioon siten, että palkkoja ja palkkioita korotetaan 1.6.2023 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,5 % ja järjestelyerällä 0,4 % sekä 0,36 %:lla, joka kattaa palkkaharmonisaation, palkkaliukuman sekä määrävuosisiisät. Yhteenlaskettu palkkojen ja palkkioiden kustannustason muutos on 2,71 %. Henkilösivukuluprosentiksi on arvioitu 20,79 % (2022 20,84 %). Henkilöstökulujen kustannustason vuosimuutos ilman työhyvinvoinnin ja palkitsemisen elementtejä on 2,67 %. Valtiovarainministeriön hyvinvointialueindeksin mukainen henkilöstökulujen korotus HUSin TA 2022 kustannusrakenteella on sama 2,67 %. Todellinen vuosimuutos ei ole vielä tarkasti selvillä, koska yksityisen sektorin palkkaratkaisujen vaikutus vaikuttaa palkankorotusten lopulliseen suuruuteen.

Palveluiden ostot (610,7 milj. euroa)

Palvelujen ostojen ennakoitaan alentuvan edellisestä vuodesta noin 14,5 milj. eurolla, vaikka liikkeenluovutuksella HUS-yhtymään siirtyvästä kehitysvammalääketieteestä syntyy uusia palveluostoja noin 1,7 milj. eurolla. Lasku aiheutuu siitä, että tietojärjestelmäkustannuksista on karsittu merkittävästi. Tietojärjestelmiin tehdään vain aivan välttämättömät päivitykset ja muutostyöt. Taloudellisen tilanteen vuoksi järjestelmäkehityksestä tingitään. Merkittävimmät erät, jotka palveluiden ostoihin sisältyvät ovat mm. sairaanhoidollisten palveluiden ostot muilta hyvinvointialueilta, valtiolta sekä palvelusetelit. HUSin oman palvelutuotannon taso ja hoidon saatavuus vaikuttaa näihin eriin merkittävästi. Talousarviossa oletetaan, että potilaat pystytään hoitamaan HUSissa sekä parantamaan kriittisten erikoisalojen osalta hoidon

saatavuutta. Talousarviosta kohdennettiin 15,0 milj. euroa hoidon saatavuuden parantamiseen eniten pitkistä hoitajajonoista kärsiville erikoisaloille.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (541,7 milj. euroa)

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta talousarvio kasvaa edellisestä vuodesta noin 19,5 milj. eurolla, siinä on varauduttu paluuseen ns. normaalitoiminnan tasolle. Talousarviossa ennakoidaan lisäksi, että koronanäytteenotossa siirrytään edullisempiin suppeampiin tutkimuksiin.

Avustukset (0,9 milj. euroa)

Annettujen avustusten ennakoidaan pysyvän vuoden 2022 tasolla. Erä muodostuu hengityshalvauspotilaiden avustajien palkkioista, tiliryhmään kirjautuvat myös tuet mm. HUSin liikuntaseuroille henkilökunnan harrastetoimintaan.

Muut toimintakulut (127,9 milj. euroa)

Tiliryhmän suurimmat erät ovat ulkoiset toimitilavuokrat, koneiden ja laitteiden vuokrat sekä kiinteistövero. Tiliryhmään kirjautuu myös mahdolliset luottotappiot.

Rahoituserät ja poistot

Vuoden 2023 nettorahoituskulut ovat 6,1 milj. euroa. Korkotuotot ja –kulut vuonna 2023 on suunniteltu yhtymäkokouksen hyväksymään talousarviokehukseen toukokuun 2022 alun korkotasolla, jolloin uusien lainojen keskikoroksi vuonna 2023 arvioitiin noin 1,75 %. Taloussuunnittelukauden 2024–2025 lainojen korkokulut on arvioitu lokakuun 2022 korkotasolla, jolloin uusien lainojen keskikoroksi vuonna 2024 ja 2025 arvioitiin noin 3,20 %. Suunnittelukautena korkokuluja kasvattaa korkotason arvioitu nousu ja investointien rahoittamiseksi tarvittavan pitkäaikaisen lainakannan kasvu. Peruspääomalle ei makseta korkoa.

Tilikauden poistoiksi ja arvonalentumisiksi yhteensä suunnitellaan 119,8 milj. euroa. Poistot nousevat vuoden 2022 ennusteesta noin 14,9 milj. eurolla pääosin Siltasairaalan valmistumisen myötä.

Tilikauden tulos

Tilikaudelle asetetaan nollatulostavoite.

6.8 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(1 000 euroa)	Sitovuus ¹⁾	MÄÄRÄRAHA	TULOARVIO
	B/N	TAE 2023	TAE 2023
TUOSLASKELMAOSA			
HUS-yhtymän kehys ²⁾	N	2 101 389	
INVESTOINTIOSA			
HUS-yhtymän investoinnit (kaikki rahoitusmuodot)	B	259 870	
RAHOITUSOSA			
Pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden lopussa	B		1 036 188
YHTEENSÄ		2 361 259	1 036 188

¹⁾ N = sitovuus nettomääräraha; B = sitovuus bruttomääräraha

²⁾ Määräraha = HUS-yhtymän kehys Helsingin kaupungilta ja Uudenmaan hyvinvointialueilta

INVESTOINTI- JA RAHOITUSOSAT

6.9 Investointiosa ja lainanottovaltuus

Investointien strategiset tavoitteet

Osana talousarviota laaditaan HUS-yhtymän vahvistettavaksi neljän seuraavan vuoden investointiohjelma. Se perustuu HUSin nykyisiin ja tiedossa oleviin sairaanhoitopiirin strategiaa edistäviin investointeihin, nykyiseen väestöpohjaan, sen muutosennusteisiin sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan ja tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin sekä jo meneillään olevien investointien rahoitustarpeisiin. HUS-yhtymän investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus ja HUSia koskee myös velvollisuus laatia investointisuunnitelma ministeriön hyväksyttäväksi.

Ydin- ja konsernipalvelujen toimintaa tuetaan HUS-strategian edistämiseksi myös investointien avulla. Vuosien 2023–2026 investoinneista suuri osa on jo meneillään olevien hankkeiden kuten Siltasairaalan, Tammissairaalan ja Jorvin uuden vuodeosastorakennuksen suurten investointien kustannuksia. Julkisen talouden kasvavien haasteiden vuoksi uusien hankkeiden määrää on jouduttu rajaamaan vahvasti ja tuotantokapasiteettia sekä kustannuksia lisäävät investointiesitykset on arvioitu hyvin tarkasti. Vaikka erikoissairaanhoidon palvelukysyntä kasvaa edelleen, on perusteltua pyrkiä asettamaan HUSin investointimäärät rahoituksellisesti kestäväälle tasolle. Tasainen ja hallittu investointitaso on tärkeää, koska väistämättömätkin investoinnit usein lisäävät HUSin vuosikuluja.

Investointiohjelmaan esitettävät hankkeet priorisoidaan niin, että niillä voidaan edistää HUSin strategian tavoitteita ja varmistaa palvelujen kehittäminen. Toisaalta kannattavuuteen, käyttötarpeen pysyvyyteen tai käyttöasteeseen liittyvää epävarmuutta sisältäviä investointeja pyritään välttämään. Strategiset valinnat voivat merkitä, että myös hyvin perusteltuja hankkeita jätetään toteuttamatta tai siirretään myöhemmin arvioitaviksi.

Investointien yhtenä valintaperusteena on pidetty sitä, että HUS investoi vain omaan toimintaansa ja tiloihinsa. Investoinnit on pyritty suunnittelemaan taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää ja että laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet. Investointeja suunniteltaessa kaikista merkittävistä hankkeista kartoitettiin yhteistyöalueen hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin mahdollisuus yhteiseen investointiin, työnjakoon ja yhteistyöhön. Vuodelle 2023 ei tunnistettu yhteistyöalueen yhteisiä investointeja.

Tilainvestoinneissa joudutaan asettamaan etusijalle useita rakennusten kiireellisiä korjaushankkeita, joilla ei ole suoraa yhteyttä ydintoiminnan kehittämiseen. Muutoin rakennushankkeissa painottuu pitkän aikavälin suunnitelmien (Jorvi, Meilahti, Peijas)

mukainen hankejärjestys ja se, mitä strategisia tavoitteita investointeihin liittyy. Investointien kokonaismäärän hallitsemiseksi osaa nykyiseen vahvistettuun investointiohjelmaan sisältyvistä hankkeista joudutaan siirtämään myöhemmäksi.

Vuosina 2023-2026 rakennusinvestointien painopisteet liittyvät Siltasairaalan käyttöönottoon, Tammisairaalan rakentamiseen sekä Meilahden, Jorvin, Peijaksen ja Hyvinkään sairaaloiden uudistamisohjelmien jatkamiseen. Edellä mainittuihin uusiin tai peruskorjattuihin tiloihin liittyy merkittäviä hoitolaite- ja tietojärjestelmätarpeita, joille on tehty varaukset investointiohjelmaan. Uutena mittavana rakennushankkeena tulevalla investointikaudella alkaa Meilahden kampusalueella apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennushankkeen suunnittelu. Samalla jatketaan kaikkien sairaaloiden tutkimuksia hoitolaitteistojen uusintahankintoja ja varaudutaan toiminnan muutoksiin myös laitehankkeiden ohjelmassa.

Osa tutkimus- ja hoitolaitteista rahoitetaan vaihtoehtoisilla rahoitustavoilla, kuten leasing-järjestelyillä ja laitehankintayhtiön kautta. Investointien kokonaisuuden hallintaan liittyen myös nämä hankkeet käsitellään osana HUSin investointiohjelmaa ja niillä on vaikutus HUS-yhtymän lainanottovaltuuden määrään. Omia investointeja korvaavissa suurissa vuokratilahankkeissa noudatetaan menettelyä, joka sisältää samanlaisen taloudellisten vaikutusten arviointiprosessin kuin omat investoinnit.

Investointisuunnitelman rakenne

Vuosien 2023-2026 uudet ja vuoden 2023 alkaessa keskeneräiset investoinnit muodostavat hankeohjelman, joka esitetään hallintosäännön mukaisesti yhtymähallituksen vahvistettavaksi.

Investointiosan sitovia tavoitteita ovat:

- tulosalueiden investointien yhteismäärä
- kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit hankekohtaisesti.

Yhtymähallitus vahvistaa talousarvion hyväksymisen jälkeen suurten, kustannusarvioltaan vähintään 500 000 euron hankkeiden ohjelman ja voi toimintavuoden kuluessa tarkistaa investointisuunnitelmaa sen kokonaisraamin rajoissa. Kuitenkin kaikki vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat hankekohtaisesti sitovia.

Investointisuunnitelma vuosille 2023-2026

Vuoden 2023 talousarviossa on investointeihin varattu 259,9 milj. euroa, joista omaan taaseeseen tulevien investointien osuus on 246,1 milj. euroa.

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

Investointikaudella 2023–2026 HUS-yhtymän priorisoidut investointitarpeet ovat yhteensä 1 043 milj. euroa. Luvut sisältävät taseinvestointien lisäksi myös leasing-rahoituksella sekä laitehankintayhtiön kautta rahoitettavat hankkeet.

HUS-yhtymä						Yhteensä
Hanke/Hankeryhmä	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	2023-2026
Osakkeiden hankinta	4 700	4 700	5 644	5 000	5 000	20 344
Rakennusinvestoinnit	192 870	178 150	183 195	203 965	176 550	741 860
Laiteinvestoinnit	46 025	41 280	24 100	30 200	33 100	128 680
Tietohallintoinvestoinnit	31 630	22 000	33 360	27 200	26 240	108 800
HUS investoinnit yhteensä	275 225	246 130	246 299	266 365	240 890	999 684
Leasing-rahoitettavat laiteinvestoinnit	7 800	8 300	0	0	0	8 300
Laitehankintayhtiön rahoittamat laiteinvestoinnit	7 250	5 440	8 890	11 350	9 000	34 680
HUS investoinnit yhteensä (kaikki rahoitusmuodot)	290 275	259 870	255 189	277 715	249 890	1 042 664

HUS-yhtymä						Yhteensä
Hanke/Hankeryhmä	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	2023-2026
HUS-yhtymä						
Osakkeet ja osuudet	4 700	4 700	5 644	5 000	5 000	20 344
<u>Tilakeskus: rakennusinvestoinnit</u>	192 870	178 150	183 195	203 965	176 550	741 860
<u>Tulosalueiden laiteinvestoinnit</u>						
Rakennushankkeiden laite- ja kalustevarustelu	42 715	18 200	5 000	12 200	17 500	52 900
Aivokeskus	**	350	450	450	400	1 650
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	**	1 400	2 200	1 950	2 400	7 950
Konservatiiviset palvelut	**	2 830	2 460	3 000	1 000	9 290
Operatiiviset palvelut	**	8 000	5 040	3 800	3 550	20 390
Akuutti, leikkausosasto- ja tehohoitokeskus	**	5 600	4 550	5 250	3 500	18 900
Diagnostiikkakeskus, yhteensä	17 610	16 240	11 140	13 950	11 400	52 730
taseinvestoinnit	2 560	2 500	2 250	2 600	2 400	9 750
vaihtoehtoiset rahoitusmuodot (leasing, laiteyhtiö)	15 050	13 740	8 890	11 350	9 000	42 980
<u>Konsernipalvelut</u>						
Konsernihallinto	**	400	0	0	0	400
Apteekki	750	1 200	1 100	100	1 500	3 900
Runkopalvelut	**	800	1 050	850	850	3 550
<u>Tietohallinto: tietohallintoinvestoinnit</u>	31 630	22 000	33 360	27 200	26 240	108 800
HUS-yhtymän investoinnit yhteensä	290 275	259 870	255 189	277 715	249 890	1 042 664

** Organisaatiomuutos voimaan 1.1.2023, rakennushankkeiden laite- ja kalustevarustelu sekä sairaanhoidollisten yksiköiden laiteinvestoinnit esitetään ENN 2022 osalla vain yhdellä rivillä.

Investointisuunnitelma seuraavalle neljälle vuodelle sisältää yhteensä 20 yhtymäkokouksen 10 milj. euron sitovuusrajan ylittävää investointia (kustannusarviot 1 000 euroina).

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

HUS-yhtymä									
Hanke	Hankkeen aloitus-vuosi	Toteutunut aikai- semmin	TA 2022				Myöhemmin	Yhteensä	
			farkennehtu	TA 2023	TS 2024	TS 2025			TS 2026
Meilahden toimenpidesiiven peruskorjaus									
Meilahden toimenpidesiiven peruskorjaushanke koskee Tornisairaalan matalaa rakennusosaa potilastornin itäpuolella. Hankealueella peruskorjattavat osa-alueet ovat: julkisivut, vesikatto, ilmastointikoneet ja runkokanavistot, talotekniikka (LVISA), henkilöturvajärjestelmä sekä 1. kerroksen kaikki rakennusosat kattava peruskorjaus. Lisäksi tehdään laajoja toiminnallisia tilajärjestelyjä 3. kerroksessa sekä vähäisempiä muutoksia 2. ja P- kerroksessa. Hankeselvitys on laadittu keväällä 2022. Tavoitteena on laatia hankesuunnitelma koko hankkeesta vuonna 2023. Toteutus suunnittelu ja varsinainen rakentaminen toteutetaan vaiheittain vuosina 2023-2030. Meilahden sairaala-alueen pitkän aikavälin toiminta- ja tilasuunnitelma on hyväksytty 18.5.2020.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			50	100	1 000	13 650	13 200	75 500	103 500
Siltasairaala									
Meilahden kampukselle vuonna 2022 valmistuva Siltasairaala korvaa Töölön sairaalan ja pääosan Syöpätautien klinikan nykyisistä tiloista. Rakennus valmistui kesällä 2022 ja muutto uusiin tiloihin on alkuvuodesta 2023. Valtuuston päätös 14.12.2016.									
2014									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		264 950	39 500	1 050					305 500
Apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennushanke									
Meilahden alueen huonokuntoisen keskuskeittiön korvaavan tilan kiireellisessä suunnittelussa ja hankeselvitystyössä on päädytty sijoittamaan keskuskeittiö ja lounasruokala uudisrakennukseen nykyisen keittiö-ruokalan ja yläkerroksissa sijaitsevan hallintokeskuksen paikalle. Keittiön yläpuolisiin kerroksiin suunnitellaan HUS Apteekin Meilahden toiminnolle uudet tilat. Uudisrakennukseen suunnitellaan keskuskeittiön ja lounasravintolan lisäksi maanalaisia pysäköintikerroksia, joille kampusalueella on suuri tarve Siltasairaalan valmistuttua. Hankeselvitys valmistui marraskuussa 2021 ja rakentaminen ajoittunee todennäköisesti vuosien 2023 - 2025. Hankesuunnitelma esitetään yhtymäkokoukselle syysyllä 2022.									
2023									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		300	950	5 500	14 000	10 000	24 230	155 020	210 000
Tammisairaala									
Tammisairaala on Meilahden kampuksen läheisyyteen rakennettava uusi, pääosin silmätautien käyttöön tuleva sairaalarakennus, joka kokoo silmätautien hoidon hajallaan sekä omissa että vuokraohteissa olevat toiminnot yhteen rakennukseen. Hankkeen suunnittelu aloitettiin vuonna 2018 ns. ulkopuolisen rahoituksen hankkeena ja kustannuksista noin 1,4 milj. euroa on rahoitettu vuosikuluna. Tämä osuus otetaan huomioon hankkeen kokonaisbudjetissa, mutta ei alla olevassa investointikustannusten jaottelussa. Kesällä 2019 hanke siirrettiin osaksi kuntayhtymän investiointiohjelmaa. Rakennus valmistuu 2024. Valtuuston päätös 13.6.2019.									
2018									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		24 450	33 100	62 500	29 050				149 100
Puistosairaalan peruskorjaus, vaihe 2									
Entisen Lastenklinikan kiinteistön (nyk. Puistosairaala) 2-vaiheen peruskorjaus käsittää noin 40 % rakennuksesta pohjoispäädyssä. Rakennusosa soveltuu ennen kaikkea poliklinikka- ja toimistokäyttöön, joka täsmentyy hankeselvityksessä. Hanke ajoittuu vuosien 2026-2028.									
2026									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
						300	34 700		35 000
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 1									
Vanhan Syöpätautien klinikan tiloista peruskorjataan erilaisia Syöpäkeskuksen ja sen tukitoimintojen tarpeita varten. Matalan osan peruskorjauksen vaihe 1 sisältää mm. sädehoito-osaston ja isotooppiyksikön tiloja. Rakentaminen ajoittuu vuosien 2020 - 2023. Valtuuston päätös 12.12.2019.									
2018									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		8 200	5 900	50					14 150
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 2									
2023.									
2023									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			200	1 400	5 500	5 100			12 200
Syöpätautien klinikan torniosan peruskorjaus									
Torniosan peruskorjaus ajoittuu rakentamisen osalta vuosien 2025 - 2027. Torniosa soveltuu pääasiassa polikliinisiin ja toimistotyön toimintoihin, joka tarkentuu hankeselvityksessä. Hankesuunnitelma on tarkoitettu saadaksi esitettäväksi vuonna 2025.									
2025									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
					300	4 000	15 700		20 000
Jorvin sairaala, K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjaus									
Jorvin sairaalan pitkän aikavälin toiminta- ja tilasuunnitelman mukaisesti leikkausosaston peruskorjaus ajoittuu vuosien 2019-2022. Hanke sisältää 10 leikkaussalia ja leikkausosaston ala-puolella olevaan kerrokseen sijoitettujen kemian, hematologian ja patologian laboratorion sekä sydäntutkimusosaston tilat. Valtuuston päätös 14.6.2018. Hankkeen luovutus tilaajalle on helmikuussa 2023 ja toiminta tiloissa alkaa porrastetusti huhti-toukokuun 2023 aikana.									
2018									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		28 000	21 000	5 300					54 300
Jorvin sairaala, uusi vuodeosastorakennus									
Jorvin sairaala-alueelle rakennetaan uusi vuodeosastorakennus, joka korvaa vanhan kantasaaralan huonokuntoiset vuodeosastotornit. Rakennukseen siirretään myös Espoon sairaalan välikäisesti sijoitettu synnytystoiminta ja osa sairaalan kuvantamistiloista. Hankesuunnitelma valmistui keväällä 2021. Rakentaminen ajoittuu vuosien 2022 - 2026. Valtuuston päätös 10.6.2021.									
2022									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
		3 450	16 000	35 500	70 000	87 000	47 050		259 000

TA 2023 – TALOUSARVIOEHDOTUS

HUS-yhtymä									
Hanke	Hankkeen aloitus- vuosi	Toteutunut aikai- semmin	TA 2022				Myöhemmin	Yhteensä	
			farkennettu	TA 2023	TS 2024	TS 2025			TS 2026
Peijaksen sairaalan uusi pysäköintilaitos									
Peijaksen sairaala-alueelle suunnitellaan mittavaa uudisrakentamista, mikä edellyttää nykyisen pysäköintialueen vapauttamista rakentamapaikaksi. Vuonna 2023 tarkentuvan suunnitelman mukainen uusi pysäköintilaitos rakennetaan vuosina 2025 - 2026. Hanke tulee ajoittuu Peijaksen sairaalan leikkausosaston laajennushankkeen kanssa. Hankesuunnitelma esitellään yhtymäkokoukselle vuonna 2024.									
2025									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
					200	10 000	6 800		17 000
Peijaksen sairaalan leikkausosaston laajennus ja peruskorjaus									
Peijaksen sairaalan pitkään aikavälin toiminta- ja tilasuunnitelman mukaisesti sairaalan alkuperäiset, riittämättömät leikkausosasto- ja välinehuoltotilat korvataan uusilla ja myöhemmin vanha leikkausosasto peruskorjataan kasvavan kysynnän mukaisen salikapasiteetin turvaamiseksi. Välinehuollon lisätarve liittyy jäsenkunnille tuotettavien palvelujen varmistamiseen. Hankesuunnitelma esitellään yhtymäkokoukselle vuonna 2023. Rakentaminen ajoittuu vuosien 2024 - 2027.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			150	1 000	10 000	21 400	19 000	21 450	73 000
Peijaksen sairaalan uusi vuodeosastorakennus									
Peijaksen sairaalan nykyiset vuodeosastot eivät sovellu peruskorjattaviksi tehokkaan kokoisiksi, nykyajan vaatimusten mukaisiksi potilasosastoiksi. Sairaala-alueelle suunnitellaan uudisrakennusta, johon voidaan sijoittaa nykyiset vuodeosastot tukitiloineen ja mahdollisesti erikseen tehtävien päätösten mukaan myös Vantaan ja Keravan kaupunkien osastoja. Nykyiset osastotilat voidaan myöhemmin peruskorjata avohoidon toimintoja ja mm. psykiatria varten. Uudisrakennushankkeen rakentaminen ajoittuu vuosien 2025 - 2028. Hankesuunnitelma esitellään yhtymäkokoukselle vuonna 2024.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
					200	1 200	1 000	147 600	150 000
Naistenklinikan A-osan peruskorjaus									
Vuonna 1934 valmistuneen Naistenklinikan A-osa peruskorjataan yhtenä hankkeena vuosina 2022 - 2024. Sinne sijoitetaan sekä vuodeosastoja että polikliinisia ja toimenpidetiloja synnyttäjiä ja naistentautien potilaita varten. Hanke mahdollistaa luopumisen osasta poliklinikatoiminnan vuokratiloista. Valtuuston päätös 17.12.2020.									
2020									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			2 250	8 000	16 000	9 250			35 500
Naistenklinikan B-osan peruskorjaus									
Naistenklinikan peruskorjausten hankejärjestys on suunniteltu niin, että toiminta voidaan turvata väistöjen avulla mahdollisimman hyvin. Kiinteistön keskeisimmän B-osan peruskorjaus ajoittuu rakentamisen osalta vuosien 2025 - 2027.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
						100	1 200	31 700	33 000
Palvelukeskuksen peruskorjaus, vaihe 1									
Palvelukeskus on valmistunut vuonna 1917 Meilahden kampuksen ensimmäisenä rakennuksena. Rakennus on ollut pääosin toimistokäytössä Apteekin toimintojen lisäksi, mutta jatkossa se tulee palvelmaan toimistokäytössä. Palvelukeskuksen peruskorjauksella tavoitellaan vuokratuotimistotiloista luopumista ja väistötilana toimimista mm. Hallintokeskuksen rakennuksen purkamiseen liittyen. Hankesuunnitelma esitellään yhtymäkokoukselle vuonna 2023. Rakentamisen aloitus siirtyy vuoteen 2024.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			250	0	1 500	6 750	2 500		11 000
Lohjan sairaalan yhteispäivystyksen uudisrakennus									
Lohjan sairaalaan suunnitellaan uutta päivystystoimintojen lisärakennusta. Lisää tiloja tarvitaan mm. kattamaan Länsi-Uudenmaan alueelta Lohjan sairaalaan siirtyvä erikoissairaanhoidon päivystyspalvelujen kysyntä. Hankesuunnitelma esitellään yhtymäkokoukselle vuonna 2024.									
2024									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
					300	3 000	8 700		12 000
Hyvinkään sairaalan os. 3 ja 4 ja A-osan julkisivun peruskorjaus									
Hyvinkään vanhan ns. kantasairaalan suuret vuodeosastot 3 ja 4 peruskorjataan hankkeessa, joka sisältää myös koko rakennusosan A julkisivujen peruskorjauksen. Valtuuston päätös 13.6.2019.									
2018									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			13 100	13 700	5 700				32 500
Syöpäkeskuksen lineaarikiihdyttimet 7-9									
Siltasairaalan investoinnin yhteydessä rakennetaan erillisenä hankkeena Syöpäkeskuksen kolmen sädehoityksikön uudet filat ja hankintaan niiden laitteistot. Kustannusarvio on 18,9 milj. euroa, josta laitteiden osuus on 11,4 milj. Hanke valmistuu vuonna 2023. Valtuuston päätös 15.6.2017.									
2016									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
			7 200	6 400	5 300				18 900
Silmä- korvasairaalan suojeuosan peruskorjaus									
Silmä- korvasairaalan suojeuosaa tyhjenee Tammisairaalan valmistuttua, jonka jälkeen rakennus vaatii täydellisen peruskorjauksen. Hankeselvitystä aloitetaan laatimaan vuonna loppuvuodesta 2023 ja hankesuunnitelma valmistuu vuonna 2024.									
2025									
Kustannusarvio ja sen jaksotus									
					300	5 700	10 000	40 000	56 000

Lainanottovaltuus

Hyvinvointialueesta annetun lain 15.1 §:n mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. HUS-yhtymä saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän lain 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvosto teki 16.6.2022 päätöksen hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2023. Päätöksen mukaan HUS-yhtymän lainanottovaltuus oli 288,9 milj. euroa. Koska HUS-yhtymällä on välttämättömiä investointitarpeita investointien suunnittelukaudelle, joita ei pysytä kattamaan valtioneuvoston päätöksen mukaisella lainanottovaltuudella, joutui HUS-yhtymä jättämään valtiovarainministeriölle hakemuksen lainanottovaltuuden muuttamisesta.

Välttämättömiä investointeja ja investointeja vastaavia sopimuksia pystytään kattamaan tulorahoituksella yhteensä n. 91,5 milj. euron osuudella sekä n. 0,2 milj. euron rahoitusosuudella (avustuksilla). Sen sijaan rahavaroja tai omaisuuden luovutustuloja ei ole käytettävissä investointien tai investointeja vastaavien sopimusten kattamiseen.

Valtiovarainministeriö asetti 7.9.2022 lainanottovaltuuden muuttamista varten valmisteluryhmän, johon kuuluivat valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön sekä HUS-yhtymän edustajat. Valmisteluryhmän tehtävänä oli arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä HUS-yhtymälle asetettavia ehtoja. Arviointi perustui HUS-yhtymän taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtioneuvosto päätti HUS-yhtymän lainanottovaltuuden muuttamisesta 27.10.2022 päättäen lainanottovaltuuden määräksi 1 319,8 milj. euroa. Lainanottovaltuuden muuttamiselle asetettiin ehtoja, jotka liittyvät investointien välttämättömyyteen, uudisrakennushankkeen käsittelyyn yhtymäkokouksessa sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman laatimiseen.

6.10 Rahoitusosa

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirrasta käy ilmi, kuinka suuri alijäämä on, kun toiminnasta saatavasta vuosikatteesta on vähennetty investoinnit. Rahoituksen rahavirrassa esitetään, miten edellä mainittu alijäämä rahoitetaan. Vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa rahoituksen rahavirralla katettavan summan arvioitiin olevan 168,3 milj. euroa, ennusteessa katettavan summan ennakoidaan toteutuvan 170,3 milj. euronä. Pitkäaikaisia lainoja arvioidaan nostettavan talousarvion mukaisesti enintään 190 milj. euroa vuoden 2022 aikana (ENN2022 150 milj. euroa), jolloin pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan olevan vuoden 2022 lopussa enintään 905,7

milj. euroa (ENN2022 865,7 milj. euroa). Omavaraisuusasteen arvioidaan saavuttavan vähimmäistavoitteen 20 % vuoden 2022 lopussa.

HUS-yhtymän toiminnan ja investointien rahavirta vuodelle 2023 on 126,1 milj. euroa alijäämäinen. Investointimenot ovat 246,1 milj. euroa. Tarvittava rahoitus on suunniteltu toteutettavaksi pitkäaikaisella lainarahoituksella. Pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi enintään 160,0 milj. euroa. Lainojen lyhennyksiksi arvioidaan 29,6 milj. euroa. Vuoden 2023 lopussa pitkäaikaista lainaa yhtymällä arvioidaan olevan enintään 1 036,2 milj. euroa. Tarvittaessa otetaan lyhytaikaista rahoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Antolainauksen suunnitellut muutokset eivät sisällä uusia myönnettäviä antolainoja, ainoastaan antolainojen lyhennyksiä 1,2 milj. euroa. HUS-yhtymän yhtymäkokous päättää omavelkaisen takauksen antamisesta tapauskohtaisesti tytär-, yhteis- ja osakkuusyhteisöjen pankki- tai rahoituslaitoslainoille.

Yhtymän maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa yhtymän rahavaroilla.

Kassanriittävyystavoite vuoden 2023 lopussa on vähintään 15 päivää. Taserakennetta seurataan omavaraisuusasteen avulla. Omavaraisuusasteen tavoitearvo vuoden 2023 lopussa on vähintään 20 %. Rahoitustoiminnan tavoitteena on ylläpitää luotettavaa lyhyen ja pitkän aikavälin rahoitussuunnitelmaa, suojautua rahoitusriskeiltä, varmistaa edullinen, riittävä ja oikea-aikainen rahoitus sekä sijoittaa likvidit varat turvallisesti ja tuottavasti maksuvalmius varmistuen. Yhtymän lainakanta ja sijoitukset pidetään euromääräisinä. Investointeja varten nostettavat lainat ovat pitkäaikaisia, useita lyhennyksiä sisältäviä lainoja ottaen kuitenkin huomioon rahoituksen saatavuus sekä yhtymän vuosittainen rahoitustilanne.

Vuosien 2021–2025 rahoituslaskelma

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2021	TA 2022*	ENN 2022*	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	125 188	119 460	104 937	119 833	124 936	131 556
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	1 326					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-249 963	-287 710	-275 225	-246 130	-246 299	-266 365
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 254			230		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 430					
Toiminnan ja investointien rahavirta	-98 765	-168 250	-170 288	-126 067	-121 363	-134 809
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-1 000					
Antolainasaamisten vähennys	4 953	1 172	1 172	1 172	1 172	1 172
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90 000	190 000	150 000	160 000	150 000	180 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 238	-18 238	-18 238	-29 554	-34 818	-40 553
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0					
Oman pääoman muutokset				1 224		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19 759		-20 000			
Vaikutus maksuvalmiuteen	-42 810	4 684	-57 354	6 775	-5 009	5 810

Rahavarat 31.12.	183 078	187 762	125 724	132 499	127 490	133 300
Rahavarat 1.1.	225 888	183 078	183 078	125 724	132 499	127 490

Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot:						
Kassan riittävyys, pv	12,3	15	15	15		
Omavaraisuusaste, %	27,8	20	20	20		

* Esitetty alkuperäinen TA 2022. Rahoituslaskelman ennusteessa 2022 v vuosikate = poistot, jolloin tulostavoite on nolla.

HENKILÖSTÖSUUNNITTELUOSA

6.11 Henkilöstösuunnitteluosa

6.11.1 Henkilöstösuunnittelun tavoitteet ja taustaa

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että HUSissa työskentelee aina oikea määrä sopivia henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla varmistetaan, että yksiköissä on käytössään sopiva määrä sen tarvitsemaa osaamista sekä ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja kustannuksia. Henkilöstösuunnitelman tekeminen lähtee organisaation strategisten ja toiminnallisten tarpeiden mukaisen määrällisen ja laadullisen henkilöstötarpeen määrittelystä ml. nimikemuutostarpeet. Kun lisäksi selvitetään nykyisen henkilöstön poistuma ja käytettävissä oleva osaaminen tulevinan vuosina, saadaan kuva yksiköiden ja koko HUSin henkilöstön kehittämis- ja rekrytointitarpeista. Vuoden 2023 henkilöstön suunnittelulle on aiheuttanut haasteita turbulentti työmarkkinatilanne sekä haasteet hoitohenkilökunnan ja röntgenhoitajien sekä tiettyjen erikoisalojen lääkäreiden saatavuudessa (mm. psykiatria, päivystys, työterveyshuolto ja kuvantaminen).

6.11.2 Työmatkaseteli sekä liikunta- ja kulttuurietu

Talousarvioesitykseen vuodelle 2023 on sisällytetty työsuhdematkalippuun sekä kulttuuri- ja virkistysmäärärahaan yhteensä 300 euroa/henkilö/vuosi.

6.11.3 Kertapalkitseminen

Talousarvioesitykseen on sisällytetty henkilökunnan nopean palkitsemisen välineen Nopsan rahoitus. Talousarviossa kertapalkitsemiseen on varattu 0,1 % varsinaisista henkilöstökustannuksista. Nopsa-määrärahaa voidaan myöntää erinomaisesta saavutuksesta joko yksilö- tai ryhmäpalkitsemisena.

6.11.4 Muut henkilöstöpanostukset

Talousarvioon on sisällytetty koulutusmäärärahoja vähintään 1 % linjan tai tulosityksikön varsinaisista palkoista. Henkilöstön virkistystoimintaa varten on varattu 36 euroa/palkansaaja.

6.11.5 Henkilöstösuunnittelu

Vuodelle 2023 talousarviossa suunniteltu henkilöstövastuun mukainen henkilöstömäärä (31.12.) on 27 295 henkilöä. Henkilöstömäärä pitää sisällään Etevesta liikkeenluovutuksena siirtyvän vaativan kehitysvammalääketieteen yksikön myötä siirtyvän henkilöstön 184 henkilöä ml. avoimet vakanssit. Henkilöstöennusteessa arvioidaan HUSin palveluksessa vuoden 2022 lopussa olevan 27 078 henkilöä (TA 2022 27 660 henkilöä).

Henkilötyövuosia on vuodelle 2023 suunniteltu 22 336 (TA 2022: 23 280, (ENN 7+5/2022: 21 558). Talousarvioesitykseen sisältyvät henkilötyövuodet kasvavat 3,6 %

(2,8 % ilman Etevaa) vuoden 2022 ”7+5” ennusteesta ja laskevat 0,1 % (0,9 % ilman Etevaa) vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna. Vuoden 2023 työpanos on mitoitettu talousarvioon sisältyvän palvelutuotannon mukaisesti huomioiden 1,0 %:n tuottavuustavoite ja arvioitu henkilöstökulujen kustannustason muutos.

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	26 833	27 660	27 078	27 295	0,8 %	1,7 %
Henkilötyövuodet	22 367,6	23 279,9	21 558,3	22 336,2	3,6 %	-0,1 %
Henkilötyöv uuden hinta (1 000 euroa)	64,7	65,7	68,2	69,4	1,9 %	7,3 %

Tammi-elokuussa 2022 vuokratyövoimaan oli käytetty 24,6 milj. euroa talousarvion ollessa 20,7 milj. euroa. Mikäli loppuvuoden tarve on vastaava, vuokratyövoiman kokonaiskustannukset vuonna 2022 ovat noin 42 milj. euroa. Erää ei suunnitella talousarviossa erikseen, vaan se suunnitellaan osana toimisto- ja asiantuntijapalveluiden ostoja ja eritellään tarkemmin käyttösuunnitelmavaiheessa. Vuokratyövoima on kilpailutettu ja saatavuuden mukaan se pyritään korvaamaan osittain omalla henkilöstöllä. Vuokratyövoima tuo äkillisiin resurssitarpeisiin kaivattua joustoa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet henkilöstöryhmittäin:

Henkilöstömäärä	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitohenkilökunta	14 213	14 731	14 127	14 305	1,3 %	0,6 %
Lääkärit	3 462	3 605	3 566	3 541	-0,7 %	2,3 %
Muu henkilökunta	7 540	7 798	7 805	7 784	-0,3 %	3,2 %
Erityistyöntekijät	1 618	1 527	1 579	1 664	5,4 %	2,8 %
Yhteensä	26 833	27 660	27 078	27 295	0,8 %	1,7 %

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitohenkilökunta	11 286,3	11 881,9	10 597,0	11 170,6	5,4 %	-1,0 %
Lääkärit	3 054,1	3 125,0	2 955,4	3 061,2	3,6 %	0,2 %
Muu henkilökunta	6 804,1	7 058,4	6 811,8	6 843,3	0,5 %	0,6 %
Erityistyöntekijät	1 223,1	1 214,6	1 194,1	1 261,1	5,6 %	3,1 %
Yhteensä	22 367,6	23 279,9	21 558,3	22 336,2	3,6 %	-0,1 %

7 YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

7 Ydinpalvelujen sitovat tavoitteet ja tunnusluvut

HUS-yhtymän hallitus vahvistaa ydinpalvelujen, Ulkoisen tarkastuksen sekä konserni-palvelujen käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksytyä talousarvion. Edellä esitetyn vuoksi HUS-yhtymäkokouksessa hyväksyttävään talousarviokirjaan sisällytetään ko. yksiköistä ainoastaan lyhyt kuvaus yksikön toiminnasta sekä hyvin tiiviisti esitetyt sitovat tavoitteet, tuloslaskelma, henkilöstötunnusluvut ja palvelutuotannon tavoitteet.

Erikoissairaanhoidon ja perustason sairaanhoidollisia- sekä diagnostisia (Diagnostiikkakeskus) palveluita kutsutaan ydinpalveluiksi. Ydinpalvelut on keskitetty kuudelle tulosalueelle: Aivokeskus, Naisten, lasten ja nuorten palvelut, Konservatiiviset palvelut, Operatiiviset palvelut, Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus sekä diagnostiikkakeskus.

Jäsenlaskutuksen ydinpalveluyksikölle asetettu kehys (Diagnostiikkakeskuksen osalta perinnöllisyyslääketiede)

Talousarviovuoden 2023 sitovaksi tavoitteeksi asetetaan HUS-yhtymäkokouksen ydinpalveluyksikölle hyväksymä jäsenlaskutuksen kehys. Kehys kattaa erikoissairaanhoidon, kapitaatioperusteisten erien sekä pth-tasoisen päivystystoiminnan laskutuksen.

Tilikauden tulos

Taloussuunnittelukauden 2023-2025 tavoitteeksi asetetaan tasapainoinen talous.

Taloussuunnittelukauden tavoitteena on nollatulos, jolloin vuosikate = poistot.

Tuottavuus

Tuottavuuden parantamistavoitteella edistetään toiminnan jatkuvaa parantamista. Tavoitteena on pystyä samoilla resursseilla tuottamaan aikaisempaa enemmän. Tuottavuustavoite vuodelle 2023 on 1 % ja sitä mitataan kliinisissä yksiköissä kustannus per potilas mittarilla sekä sitä täydentävillä laatumittareilla, jotka liittyvät hoidon oikea-aikaisuuteen, potilaan näkemykseen ja turvallisuuteen, henkilöstön hyvinvointiin, toiminnan tehokkuuteen, kustannusvaikuttavuuteen, kehittyvään organisaatioon sekä oikeudenmukaisuuteen. Diagnostiikkakeskuksen tuottavuusvaade on sidottu ulkoisiin toimintakuluihin ja se huomioidaan yksikön hinnoissa.

Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (Diagnostiikkakeskus)

Sisäinen laskutus per tulosalue ei saa ylittää TAE 2023 suunnittelua sisäisen laskutuksen enimmäismäärää.

7.1 Aivokeskus

7.1.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *)	307 651	332 320	8,0 %
Tilikauden tulos	2 535	0	
Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas)	N/A	-1,0 %	

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.1.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	362 313	400 233	10,5 %
Myyntituotot	347 682	389 783	12,1 %
Jäsenmaksuosuus	307 618	332 320	8,0 %
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	873	9 608	1001,2 %
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	26 087	33 449	28,2 %
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	7 190	8 838	22,9 %
Muut myyntitulot	2 829	2 914	3,0 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	3 085	2 654	-14,0 %
Maksutuotot	5 970	6 683	12,0 %
Tuet ja avustukset	8 660	3 117	-64,0 %
Muut toimintatuotot	2	650	37601,0 %
Toimintakulut yhteensä	359 475	399 930	11,3 %
Henkilöstökulut	161 375	180 743	12,0 %
Palvelujen ostot	146 323	163 848	12,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	22 370	23 287	4,1 %
Avustukset	17	10	-44,5 %
Muut toimintakulut	29 389	32 042	9,0 %
Toimintakate	2 838	303	-89,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	-4	-71,1 %
Vuosikate	2 826	300	-89,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	291	300	3,1 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	2 535	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	359 766	400 230	11,2 %
Sitovat nettokulut	305 083	332 320	8,9 %

7.1.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	2 933	3 135	6,9 %
Henkilötyövuodet	2 415,6	2 556,3	5,8 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	66,8	70,7	5,8 %

7.1.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivät	178 693	192 439	7,7 %
NordDRG-tuotteet	35 060	33 178	-5,4 %
Drg-ryhmät	10 181	9 924	-2,5 %
Drg-O-ryhmät	6 369	6 787	6,6 %
Tähystykset	3	5	58,2 %
Pientoimenpiteet	1 503	1 384	-7,9 %
900-ryhmä	16 831	14 930	-11,3 %
Kustannusperusteinen jakso	173	149	-13,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	542 745	565 736	4,2 %
eKäynnit	27 218	40 673	49,4 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	802	0	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	68	70	2,6 %
Terveyskeskuspäivystys	368	0	-99,9 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %

TA 2023 – YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	334 356	363 017	8,6 %
Oma palvelutuotanto	315 324	339 635	7,7 %
Hoitopäivätuotteet	92 294	96 671	4,7 %
NordDRG-tuotteet	87 773	93 930	7,0 %
Drg-ryhmät	68 890	72 392	5,1 %
Drg-O-ryhmät	3 869	4 685	21,1 %
Tähystykset	1	1	57,7 %
Pientoimenpiteet	758	902	18,9 %
900-ryhmä	12 893	14 591	13,2 %
Kustannusperusteinen jakso	1 362	1 359	-0,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	127 060	135 256	6,5 %
eKäynnit	7 672	13 777	79,6 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	481	2	-99,6 %
Terveyskeskushoitopäivä	20	0	-100,0 %
Terveyskeskuspäivystys	24	0	-100,0 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynni	0	0	0,0 %
Muu palvelutuotanto	23 423	23 382	-0,2 %
Ostopalvelut	8 634	7 373	-14,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	12 656	11 791	-6,8 %
Palveluseteli	2 125	4 218	98,5 %
Potilashotelli	0	0	0,0 %
Projektituotteet	8	0	-100,0 %
Tartuntatautilääkkeet	0	0	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	0	0	0,0 %
Päivystysapu	0	0	0,0 %
Ensihoito	0	0	0,0 %
Myrkytystietokeskus	0	0	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta	0	0	0,0 %
Potilasvakuutus	0	0	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0,0 %
Tilinpäätöksen taseuserät	-4 392	0	-100,0 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	334 356	363 017	8,6 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	308 305	332 425	7,8 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	307 609	332 320	8,0 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	696	105	-84,9 %
YHTEISTYÖALUEET	15 240	18 294	20,0 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	6 551	7 514	14,7 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	5 541	6 781	22,4 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	3 148	3 999	27,0 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	7 112	9 197	29,3 %
MUUT	3 699	3 100	-16,2 %

7.2 Naisten, lasten ja nuorten palvelut

7.2.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *)	317 965	346 601	9,0 %
Tilikauden tulos	2 283	0	
Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas)	N/A	-1,0 %	

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	410 971	433 414	5,5 %
Myyntituotot	391 580	420 415	7,4 %
Jäsenmaksuosuus	313 963	341 973	8,9 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	4 183	4 672	11,7 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	52 451	53 649	2,3 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	13 677	13 286	-2,9 %
Muut myyntitulot	3 216	2 853	-11,3 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	4 090	3 982	-2,6 %
Maksutuotot	12 341	10 591	-14,2 %
Tuet ja avustukset	7 047	2 408	-65,8 %
Muut toimintatuotot	3	1	-75,8 %
Toimintakulut yhteensä	403 546	430 876	6,8 %
Henkilöstökulut	183 028	195 657	6,9 %
Palvelujen ostot	138 314	156 458	13,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44 672	44 260	-0,9 %
Avustukset	17	15	-11,9 %
Muut toimintakulut	37 515	34 486	-8,1 %
Toimintakate	7 425	2 538	-65,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	-100,0 %
Vuosikate	7 423	2 538	-65,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	5 140	2 538	-50,6 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	2 283	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	408 686	433 414	6,1 %
Sitovat nettokulut	311 680	341 973	9,7 %

7.2.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	3 290	3 334	1,3 %
Henkilötyövuodet	2 592,8	2 514,9	-3,0 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	70,6	77,8	10,2 %

7.2.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivätuotteet	3 617	3 328	-8,0 %
NordDRG-tuotteet	109 804	108 814	-0,9 %
Drg-ryhmät	29 758	28 707	-3,5 %
Drg-O-ryhmät	23 422	23 204	-0,9 %
Tähystykset	3 264	4 484	37,4 %
Pientoimenpiteet	19 709	18 954	-3,8 %
900-ryhmä	33 206	33 273	0,2 %
Kustannusperusteinen jakso	445	193	-56,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	371 610	368 399	-0,9 %
eKäynnit	9 292	13 713	47,6 %
Potilashotelliavopalvelut	4 603	4 341	-5,7 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviihehoitopäivät	0	0	0,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	0	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	33 754	27 301	-19,1 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %

TA 2023 – YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	369 924	400 332	8,2 %
Oma palvelutuotanto	369 484	390 676	5,7 %
Hoitopäivä tuotteet	5 351	5 780	8,0 %
NordDRG-tuotteet	246 946	257 642	4,3 %
Drg-ryhmät	182 232	186 931	2,6 %
Drg-O-ryhmät	26 556	30 957	16,6 %
Töhystykset	2 569	3 774	46,9 %
Pientoimenpiteet	9 549	9 911	3,8 %
900-ryhmä	16 901	21 197	25,4 %
Kustannusperusteinen jakso	9 137	4 871	-46,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	108 470	116 365	7,3 %
eKäynnit	2 313	3 842	66,1 %
Potilashotelliavopalvelut	2 324	2 239	-3,6 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviihehoitopäivät	0	0	0,0 %
Terveyskeskushoitopäiviä	0	0	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	4 080	4 807	17,8 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %
Muu palvelutuotanto	9 938	9 656	-2,8 %
Ostopalvelut	3 912	3 460	-11,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	5 437	5 451	0,3 %
Palveluseteli	516	745	44,4 %
Potilashotelli	0	0	0,0 %
Projektituotteet	73	0	-100,0 %
Tartuntatautilääkkeet	0	0	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	0	0	0,0 %
Päivystysapu	0	0	0,0 %
Ensihoito	0	0	0,0 %
Myrkytystietokeskus	0	0	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta	0	0	0,0 %
Potilasvakuutus	0	0	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0,0 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-9 498	0	-100,0 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKAJITTAIN	369 924	400 332	8,2 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	318 119	346 645	9,0 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	313 964	341 973	8,9 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	4 155	4 672	12,4 %
YHTEISTYÖALUEET	16 137	15 620	-3,2 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	6 064	6 729	11,0 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	7 052	5 566	-21,1 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	3 021	3 325	10,1 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	32 122	35 034	9,1 %
MUUT	3 546	3 034	-14,4 %

7.3 Konservatiiviset palvelut

7.3.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *)	335 713	356 027	6,1 %
Tilikauden tulos	-3 943	0	
Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas)	N/A	-1,0 %	

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	501 353	506 928	1,1 %
Myyntituotot	450 638	486 882	8,0 %
Jäsenmaksuosuus	335 695	356 027	6,1 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	6 725	11 097	65,0 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	37 400	39 015	4,3 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	61 055	73 116	19,8 %
Muut myyntitulot	5 752	4 228	-26,5 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	4 010	3 400	-15,2 %
Maksutuotot	16 945	19 076	12,6 %
Tuet ja avustukset	33 680	935	-97,2 %
Muut toimintatuotot	90	35	-61,1 %
Toimintakulut yhteensä	501 677	503 867	0,4 %
Henkilöstökulut	166 869	167 756	0,5 %
Palvelujen ostot	213 408	217 327	1,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	88 128	85 280	-3,2 %
Avustukset	787	816	3,7 %
Muut toimintakulut	32 486	32 689	0,6 %
Toimintakate	-324	3 061	-1044,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	-100,0 %
Vuosikate	-335	3 061	-1014,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	3 609	3 061	-15,2 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-3 943	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	505 286	506 928	0,3 %
Sitovat nettokulut	339 639	356 027	4,8 %

7.3.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	3 089	2 964	-4,0 %
Henkilötyöv uudet	2 542,1	2 335,5	-8,1 %
Henkilötyöv uuden hinta (1 000 euroa)	65,6	71,8	9,4 %

7.3.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivät tuotteet	13 048	12 396	-5,0 %
NordDRG-tuotteet	106 039	80 301	-24,3 %
Drg-ryhmät	39 034	36 304	-7,0 %
Drg-O-ryhmät	27 449	13 445	-51,0 %
Tähystykset	4 933	1 087	-78,0 %
Pientoimenpiteet	10 250	8 453	-17,5 %
900-ryhmä	23 748	20 447	-13,9 %
Kustannusperusteinen jakso	625	565	-9,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	384 331	336 187	-12,5 %
eKäynnit	10 185	13 910	36,6 %
Potilasohjauksen palvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	1 666	0	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	79	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	10	6	-37,9 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %

TA 2023 – YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	374 335	397 751	6,3 %
Oma palvelutuotanto	361 491	369 753	2,3 %
Hoitopäivätuotteet	13 770	14 877	8,0 %
NordDRG-tuotteet	270 867	278 487	2,8 %
Drg-ryhmät	225 293	240 616	6,8 %
Drg-O-ryhmät	14 923	14 816	-0,7 %
Tähystykset	2 424	621	-74,4 %
Pientoimenpiteet	4 630	4 201	-9,3 %
900-ryhmä	18 407	15 598	-15,3 %
Kustannusperusteinen jakso	5 191	2 636	-49,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	73 950	73 400	-0,7 %
eKäynnit	1 903	2 961	55,6 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	28	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	1 000	0	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	0	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	1	0	-100,0 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %
Muu palvelutuotanto	27 647	27 998	1,3 %
Ostopalvelut	16 492	20 104	21,9 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	8 954	5 847	-34,7 %
Palveluseteli	1 072	963	-10,1 %
Potilashotelli	1 096	1 071	-2,2 %
Projektituotteet	33	12	-62,4 %
Tartuntatautilääkkeet	0	0	0,0 %
Kapitaafioperusteisesti laskutettavat erät	0	0	0,0 %
Päivystysapu	0	0	0,0 %
Ensihoito	0	0	0,0 %
Myrkytystietokeskus	0	0	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta	0	0	0,0 %
Potilasvakuutus	0	0	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0,0 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-14 803	0	-100,0 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	374 335	397 751	6,3 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	336 777	358 737	6,5 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	335 713	356 027	6,1 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	1 064	2 710	154,7 %
YHTEISTYÖALUEET	17 292	18 044	4,4 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	6 675	6 281	-5,9 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	6 079	6 733	10,8 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	4 537	5 030	10,9 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	14 737	16 160	9,7 %
MUUT	5 529	4 810	-13,0 %

7.4 Operatiiviset palvelut

7.4.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *)	667 484	765 630	14,7 %
Tilikauden tulos	7 607	0	
Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas)	N/A	-1,0 %	

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.4.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	848 163	935 022	10,2 %
Myyntituotot	801 748	900 986	12,4 %
Jäsenmaksuosuus	665 357	763 036	14,7 %
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	5 098	4 220	-17,2 %
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	90 434	94 735	4,8 %
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	24 308	18 838	-22,5 %
Muut myyntitulot	9 918	13 462	35,7 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	6 632	6 694	0,9 %
Maksutuotot	29 619	33 177	12,0 %
Tuet ja avustukset	16 755	816	-95,1 %
Muut toimintatuotot	42	44	5,4 %
Toimintakulut yhteensä	832 847	926 220	11,2 %
Henkilöstökulut	215 917	233 698	8,2 %
Palvelujen ostot	426 109	491 801	15,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	148 560	149 080	0,3 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	42 261	51 642	22,2 %
Toimintakate	15 316	8 803	-42,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-14	0	-100,0 %
Vuosikate	15 302	8 803	-42,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	7 695	8 803	14,4 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	7 607	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	840 543	935 022	11,2 %
Sitovat nettokulut	657 751	763 036	16,0 %

7.4.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	3 630	3 759	3,5 %
Henkilötyövuodet	2 920,7	3 024,6	3,6 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	73,9	77,3	4,5 %

7.4.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivätuotteet	0	0	0,0 %
NordDRG-tuotteet	431 917	455 905	5,6 %
Drg-ryhmät	68 416	67 929	-0,7 %
Drg-O-ryhmät	129 258	136 743	5,8 %
Tähystykset	23 322	25 400	8,9 %
Pientoimenpiteet	30 140	41 380	37,3 %
900-ryhmä	179 993	184 142	2,3 %
Kustannusperusteinen jakso	788	311	-60,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	522 568	533 389	2,1 %
eKäynnit	33 462	32 059	-4,2 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	2 413	0	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	1	1	-20,6 %
Terveyskeskuspäivystys	11 755	11 219	-4,6 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	11 270	11 230	-0,4 %
Muu suoritemyynti	809	0	-100,0 %

TA 2023 – YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	760 781	861 991	13,3 %
Oma palvelutuotanto	729 535	802 832	10,0 %
Hoitopäivätuotteet	0	0	0,0 %
NordDRG-tuotteet	595 282	648 292	8,9 %
Drg-ryhmät	378 743	404 928	6,9 %
Drg-O-ryhmät	94 152	109 253	16,0 %
Tähystykset	10 410	11 732	12,7 %
Pientoimenpiteet	15 637	21 997	40,7 %
900-ryhmä	88 147	97 339	10,4 %
Kustannusperusteinen jakso	8 194	3 043	-62,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	121 328	140 647	15,9 %
ekäynnit	8 290	10 089	21,7 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupaketit	0	0	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	1 448	5	-99,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	0	0	-12,7 %
Terveyskeskuspäivystys	2 232	2 749	23,1 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	919	1 050	14,2 %
Muu suoritemyynti	35	0	-100,0 %
Muu palvelutuotanto	53 306	59 159	11,0 %
Ostopalvelut	28 169	30 713	9,0 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	18 886	17 980	-4,8 %
Palveluseteli	6 025	10 267	70,4 %
Potilashotelli	0	0	0,0 %
Projektituotteet	227	200	-11,8 %
Tartuntatautilääkkeet	0	0	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	0	0	0,0 %
Päivystysapu	0	0	0,0 %
Ensihoito	0	0	0,0 %
Myrkytystietokeskus	0	0	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta	0	0	0,0 %
Potilasvakuutus	0	0	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0,0 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-22 059	0	-100,0 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITAIN	760 781	861 990	13,3 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	670 411	767 256	14,4 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	665 358	763 036	14,7 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	5 053	4 220	-16,5 %
YHTEISTYÖALUEET	35 175	37 675	7,1 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	15 289	16 074	5,1 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	12 544	12 772	1,8 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	7 341	8 829	20,3 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	38 120	42 019	10,2 %
MUUT	17 076	15 039	-11,9 %

7.5 Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus

7.5.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys *)	220 070	259 240	17,8 %
Tilikauden tulos	7 971	0	
Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas)	N/A	-1,0 %	

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.5.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	600 403	640 581	6,7 %
Myyntituotot	574 627	625 151	8,8 %
Jäsenmaksuosuus	140 877	169 214	20,1 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	80 528	90 264	12,1 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	11 280	14 119	25,2 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	312 113	294 765	-5,6 %
Muut myyntitulot	27 698	54 845	98,0 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	2 132	1 943	-8,9 %
Maksutuotot	12 651	15 180	20,0 %
Tuet ja avustukset	12 988	220	-98,3 %
Muut toimintatuotot	137	30	-78,1 %
Toimintakulut yhteensä	584 390	631 540	8,1 %
Henkilöstökulut	249 222	252 726	1,4 %
Palvelujen ostot	191 862	232 346	21,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	106 149	102 086	-3,8 %
Avustukset	0	0	-100,0 %
Muut toimintakulut	37 156	44 382	19,4 %
Toimintakate	16 013	9 041	-43,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	-100,0 %
Vuosikate	16 012	9 041	-43,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	8 041	9 041	12,4 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	7 971	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	592 431	640 581	8,1 %
Sitovat nettokulut	132 906	169 214	27,3 %

7.5.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	4 017	4 111	2,4 %
Henkilötyövuodet	3 385,7	3 348,9	-1,1 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	73,6	75,5	2,5 %

7.5.4 Sairaanhoidollinen palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Hoitopäivätuotteet	0	0	0,0 %
NordDRG-tuotteet	62 438	60 464	-3,2 %
Drg-ryhmät	9 068	8 718	-3,9 %
Drg-O-ryhmät	5 159	3 408	-33,9 %
Tähystykset	464	470	1,3 %
Pientoimenpiteet	9 759	10 119	3,7 %
900-ryhmä	37 816	37 748	-0,2 %
Kustannusperusteinen jakso	172	0	-100,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	134 265	147 739	10,0 %
eKäynnit	1	1	10,7 %
Potilashotelliaivopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupakit	0	0	0,0 %
Siirtoviihoitopäivät	47	0	-100,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	862	923	7,1 %
Terveyskeskuspäivystys	186 332	178 159	-4,4 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %

TA 2023 – YDINPALVELUJEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
SAIRAANHOIDOLLINEN PALVELUTUOTANTO	231 275	272 555	17,8 %
Oma palvelutuotanto	183 911	211 326	14,9 %
Hoitopäivätuotteet	0	0	0,0 %
NordDRG-tuotteet	83 310	88 527	6,3 %
Drg-ryhmät	30 528	34 869	14,2 %
Drg-O-ryhmät	11 510	6 669	-42,1 %
Tähystykset	640	660	3,1 %
Pientoimenpiteet	8 411	11 042	31,3 %
900-ryhmä	31 425	35 287	12,3 %
Kustannusperusteinen jakso	795	0	-100,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	62 967	80 860	28,4 %
eKäynnit	0	5	3771,1 %
Potilashotelliavopalvelut	0	0	0,0 %
Palvelupakit	0	0	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	28	0	-100,0 %
Terveystieteiden hoitopäivät	427	510	19,6 %
Terveystieteiden päivystys	37 180	41 423	11,4 %
Seulonnat (TK)	0	0	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)	0	0	0,0 %
Muu suoritemyynti	0	0	0,0 %
Muu palvelutuotanto	4 949	4 855	-1,9 %
Ostopalvelut	230	153	-33,7 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	4 713	4 700	-0,3 %
Palveluseteli	3	3	-21,0 %
Potilashotelli	0	0	0,0 %
Projektituotteet	2	0	-100,0 %
Tartuntatautilääkkeet	0	0	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	48 726	56 375	15,7 %
Päivystysapu	2 617	2 983	14,0 %
Ensihoito	43 120	50 284	16,6 %
Myrkytystietokeskus	1 615	1 733	7,3 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 374	1 375	0,0 %
Potilasvakuutus	0	0	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	0	0	0,0 %
Tilinpäätöksen tasauserät	-6 310	0	-100,0 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	231 275	272 555	17,8 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	220 193	259 479	17,8 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	140 877	169 214	20,1 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	79 316	90 264	13,8 %
YHTEISTYÖALUEET	1 961	2 128	8,5 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	812	870	7,2 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	770	859	11,6 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	380	399	5,1 %
MUUTHYVINVOINTIALUEET	2 902	3 533	21,8 %
MUUT	6 219	7 415	19,2 %

7.6 Diagnostiikkakeskus

7.6.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Jäsenlaskutuksen kehys (perinnöllisyyslääketiede *)	4 203	4 437	5,6 %
Tilikauden tulos	1 800	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	182 610	265 352	45,3 %
Aivokeskus	14 546	23 109	58,9 %
Aivokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Psykiatria	2 194	3 282	49,6 %
Neurokeskus	12 352	19 827	60,5 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	21 921	31 185	42,3 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	8 340	12 081	44,9 %
Lasten ja nuorten sairaudet	13 581	19 104	40,7 %
Konservatiiviset palvelut	29 133	41 983	44,1 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	9 718	11 619	19,6 %
Sydän- ja keuhkokeskus	12 476	21 796	74,7 %
Tulehduskeskus	4 878	8 568	75,6 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	2 061	0	-100,0 %
Operatiiviset palvelut	59 825	98 950	65,4 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	4 496	7 201	60,2 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	11 161	18 140	62,5 %
Syöpäkeskus	17 997	29 808	65,6 %
Vatsakeskus	25 177	43 802	74,0 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	995	0	-100,0 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	35 734	55 033	54,0 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Akuutti	35 334	54 607	54,5 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	400	426	6,7 %
HUS Diagnostiikkakeskus	21 451	15 092	-29,6 %
Konsernipalvelut yhteensä	1 943	3 621	86,3 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	0	0	0,0 %
Konsernipalvelut	1 943	3 621	86,3 %
Tilakeskus	0	0	0,0 %
Konsernin hallinto	1 142	1 474	29,1 %
Työterveys	505	747	47,8 %
Tietohallinto	1	0	-100,0 %
Apteekki	0	0	0,0 %
Runkopalvelut	296	1 400	373,6 %

*) TP 2021 ei sisällä Myrskylää ja Pukkilaa

7.6.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	571 295	492 382	-13,8 %
Myyntituotot	569 908	492 382	-13,6 %
Jäsenmaksuosuus	4 203	4 437	5,6 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	291 929	139 008	-52,4 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	107 500	91 771	-14,6 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	160 511	251 207	56,5 %
Muut myyntitulot	2 843	2 674	-6,0 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorv aus	2 922	3 285	12,4 %
Maksutuotot	499	0	-100,0 %
Tuet ja avustukset	441	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	446	0	-100,0 %
Toimintakulut yhteensä	557 158	488 193	-12,4 %
Henkilöstökulut	200 435	217 632	8,6 %
Palvelujen ostot	238 303	132 341	-44,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tav arat	80 150	87 830	9,6 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	38 270	50 389	31,7 %
Toimintakate	14 137	4 189	-70,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	-100,0 %
Vuosikate	14 134	4 189	-70,4 %
Poistot ja arv onalentumiset	12 334	4 189	-66,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	1 800	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	569 492	492 382	-13,5 %
Sitovat nettokulut	2 403	4 437	84,6 %

7.6.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	3 617	3 488	-3,6 %
Henkilötyövuodet	2 966,5	2 880,4	-2,9 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	67,6	75,6	11,8 %

7.6.4 Palvelutuotanto

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	1 141 172	1 226 705	7,5 %
Patologia	384 542	410 050	6,6 %
Näytteenotto	5 471 050	2 762 353	-49,5 %
Kliinisen fysiologian tutkimukset ja isotoopit	630 017	651 221	3,4 %
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset	23 176	25 406	9,6 %
Genetiikka	51 177	52 511	2,6 %
Kemia ja hematologia	19 199 983	19 295 303	0,5 %
Verituotteet	97 861	85 825	-12,3 %
Mikrobiologia	3 844 366	1 567 228	-59,2 %
Kliinisen genetiikan pkl-käynnit	6 981	6 176	-11,5 %
Yhteensä	30 850 325	26 082 778	-15,5 %

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	129 125	152 032	17,7 %
Patologia	24 871	28 531	14,7 %
Näytteenotto	116 383	62 150	-46,6 %
Kliinisen fysiologian tutkimukset ja isotoopit	19 738	26 274	33,1 %
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset	7 708	8 685	12,7 %
Genetiikka	12 252	12 745	4,0 %
Kemia ja hematologia	75 955	78 572	3,4 %
Verituotteet	14 838	15 819	6,6 %
Mikrobiologia	208 950	87 224	-58,3 %
Kliinisen genetiikan pkl-käynnit	5 371	4 928	-8,3 %
Yhteensä	615 191	476 961	-22,5 %

8 KONSERNIPALVELUJEN SITOVA TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

8 **Konsernipalvelujen ja Ulkoisen tarkastuksen sitovat tavoitteet ja tunnusluvut**

HUS-yhtymän hallitus vahvistaa ydinpalvelujen, Ulkoisen tarkastuksen sekä konsernipalvelujen käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksytyä talousarvion. Edellä esitetyn vuoksi HUS-yhtymäkokouksessa hyväksyttävään talousarviokirjaan sisällytetään ko. yksiköistä ainoastaan lyhyt kuvaus yksikön toiminnasta sekä hyvin tiiviisti esitetyt sitovat tavoitteet, tuloslaskelma, henkilöstötunnusluvut ja tuotannon tunnusluvut.

Aiempia tukipalveluita kutsutaan jatkossa konsernipalveluiksi. Konsernipalveluihin kuuluu 6 tulosityksikköä, jotka ovat: Tilakeskus, Konsernin hallinto, Työterveys, Tietohallinto, Apteekki ja Runkopalvelut. Ulkoista tarkastusta koskee samat sitovat tavoitteet, kuin konsernipalveluita.

Tilikauden tulos

Taloussuunnittelukauden 2023 -2025 tavoitteeksi asetetaan tasapainoinen talous. Taloussuunnittelukauden tavoitteena on nollatulos, jolloin vuosikate = poistot.

Tuottavuus

Konsernipalveluille ja Ulkoiselle tarkastukselle asetetaan 1 %:n tuottavuustavoite. Tuottavuustavoite on sidottu yksikön ulkoisiin toimintakuluihin vähennettynä ulkoisilla toimintatuotoilla sekä välitettävien palveluiden kustannuksilla (apteekin lääkekustannukset ja lääkehävikki ja runkopalveluiden logistiset palvelut). Tuottavuustavoite huomioidaan konsernipalveluyksiköiden hinnoissa tai vuosisopimuksissa.

Konsernipalveluyksikön sisäinen laskutus

Sisäinen laskutus per tulosalue ei saa ylittää TAE 2023 suunnittelua sisäisen laskutuksen enimmäismäärää.

Konsernipalvelut: tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	1 261 463	1 340 450	6,3 %
Myyntituotot	1 026 403	1 079 650	5,2 %
Jäsenmaksuosuus	32 808	36 000	9,7 %
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	17 203	18 996	10,4 %
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	26 427	29 638	12,1 %
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	144 636	151 067	4,4 %
Muut myyntitulot	801 064	839 164	4,8 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	4 265	4 785	12,2 %
Maksutuotot	348	150	-56,9 %
Tuet ja avustukset	18 822	14 483	-23,1 %
Muut toimintatuotot	215 889	246 167	14,0 %
Toimintakulut yhteensä	1 181 473	1 242 409	5,2 %
Henkilöstökulut	269 924	302 127	11,9 %
Palvelujen ostot	317 534	341 569	7,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	488 108	494 041	1,2 %
Avustukset	100	108	7,5 %
Muut toimintakulut	105 806	104 564	-1,2 %
Toimintakate	79 990	98 041	22,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 164	-6 140	-39,6 %
Vuosikate	69 826	91 901	31,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	73 055	91 901	25,8 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-3 230	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	1 254 529	1 334 310	6,4 %
Sitovat nettokulut	36 038	36 000	-0,1 %

Konsernipalvelut: henkilöstö

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	6 252	6 499	4,0 %
Henkilötyövuodet	5 540,4	5 671,4	2,4 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	48,7	53,3	9,3 %

Konsernipalvelut: sisäinen laskutus

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	996 077	1 069 095	7,3 %
Aivokeskus	94 479	104 130	10,2 %
Aivokeskuksen johto	0	247	0,0 %
Psykiatria	69 029	75 771	9,8 %
Neurokeskus	25 449	28 112	10,5 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	149 396	153 502	2,7 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	247	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	54 879	55 190	0,6 %
Lasten ja nuorten sairaudet	94 517	98 065	3,8 %
Konservatiiviset palvelut	166 974	169 732	1,7 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	247	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	44 469	47 382	6,5 %
Sydän- ja keuhkokeskus	52 609	53 659	2,0 %
Tulehduskeskus	34 713	34 996	0,8 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	35 183	33 447	-4,9 %
Operatiiviset palvelut	234 299	259 517	10,8 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	247	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	64 024	67 335	5,2 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	27 670	31 240	12,9 %
Syöpäkeskus	65 476	78 620	20,1 %
Vatsakeskus	64 877	68 145	5,0 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	12 253	13 929	13,7 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	209 420	225 767	7,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	247	0,0 %
Akuutti	61 494	69 144	12,4 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	147 926	156 377	5,7 %
HUS Diagnostiikkakeskus	141 510	156 447	10,6 %
Konsernipalvelut yhteensä	135 744	114 066	-16,0 %
Ulkoisen tarkastus tulosalue	50	76	53,1 %
Konsernipalvelut	135 695	113 990	-16,0 %
Tilakeskus	2 787	3 640	30,6 %
Konsernin hallinto	65 188	48 106	-26,2 %
Työterveys	1 796	2 370	31,9 %
Tietohallinto	8 705	4 060	-53,4 %
Apteekki	6 780	8 762	29,2 %
Runkopalvelut	50 439	47 052	-6,7 %

8.1 Tilakeskus

Tilakeskus vastaa siitä, että HUSilla on käytettävissään toiminnan vaatimuksia vastaavat turvalliset, toimivat ja kustannustehokkaat tilat. Tilakeskus tuottaa ja vuokraa tilat HUS-yhtymän organisaatioon kuuluville ydinpalveluille ja konsernipalveluille sekä tilaa niihin kiinteistöjen kunnossapitoon ja ylläpitoon liittyvät palvelut, mukaan lukien kiinteistöjen turvallisuuspalvelut.

Tilakeskus toimii tilankäytön asiantuntijana kehittämällä tilatehokkuutta ja työympäristöä sekä huolehtii kuntayhtymän kiinteistöjen ja tilojen arvon säilyttämisestä. Tilakeskus vastaa rakennusinvestointien ja peruskorjausten suunnittelusta, tilaamisesta, toteutumisesta ja kustannusseurannasta. Tilakeskuksen toiminnan perustana on tilojen tarkoituksenmukaisuus, energia- ja kustannustehokkuus, kestävän kehityksen periaatteet ja ennalakoiva suunnitelmallisuus. Tilakeskukseen kuuluva Ympäristökeskus ohjaa ympäristöarvojen ja ympäristövastuun huomioon ottamista kaikessa HUS-yhtymän toiminnassa.

8.1.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	70	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	186 320	209 535	12,5 %
Aivokeskus	26 177	28 602	9,3 %
Aivokeskuksen johto	0	80	0,0 %
Psykiatria	20 486	22 161	8,2 %
Neurokeskus	5 690	6 362	11,8 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	32 815	30 401	-7,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	80	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	13 988	12 350	-11,7 %
Lasten ja nuorten sairaudet	18 827	17 971	-4,5 %
Konservatiiviset palvelut	27 860	29 215	4,9 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	80	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	9 327	10 032	7,6 %
Sydän- ja keuhkokeskus	7 847	8 007	2,0 %
Tulehduskeskus	5 825	5 962	2,4 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	4 861	5 134	5,6 %
Operatiiviset palvelut	36 410	46 656	28,1 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	80	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	11 260	10 997	-2,3 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	5 241	7 501	43,1 %
Syöpäkeskus	5 853	12 838	119,3 %
Vatsakeskus	11 542	11 599	0,5 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	2 514	3 641	44,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	31 457	39 156	24,5 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	80	0,0 %
Akuutti	11 307	13 292	17,6 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	20 150	25 784	28,0 %
HUS Diagnostiikkakeskus	31 601	35 505	12,4 %
Konsernipalvelut yhteensä	21 790	22 020	1,1 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	18	12	-30,4 %
Konsernipalvelut	21 772	22 008	1,1 %
Tilakeskus	0	0	0,0 %
Konsernin hallinto	4 335	4 414	1,8 %
Työterveys	943	1 195	26,6 %
Tietohallinto	2 309	2 112	-8,5 %
Apteekki	2 292	2 353	2,6 %
Runkopalvelut	11 892	11 934	0,4 %

8.1.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	220 016	243 160	10,5 %
Myyntituotot	600	400	-33,3 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	0	0	0,0 %
Muut myyntitulot	600	400	-33,3 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	14	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	219 402	242 760	10,6 %
Toimintakulut yhteensä	161 799	173 910	7,5 %
Henkilöstökulut	2 242	2 455	9,5 %
Palvelujen ostot	45 464	47 787	5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	26 218	35 830	36,7 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	87 874	87 839	0,0 %
Toimintakate	58 217	69 250	19,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 039	-5 478	-54,5 %
Vuosikate	46 178	63 772	38,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	46 108	63 772	38,3 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	70	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	207 906	237 682	14,3 %
Sitovat nettokulut	-70	0	-100,0 %

8.1.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	31	30	-3,2 %
Henkilötyövuodet	26,3	26,6	1,0 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	85,1	92,2	8,4 %

8.1.4 Tuotannon tunnusluvut

Toiminnalliset tunnusluvut	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilamäärät hum²			
Omat rakennukset	573 578	630 000	9,8 %
Vuokrakohteet	304 867	291 000	-4,5 %
Yhteensä	878 445	921 000	4,8 %
Tyhjät, käyttökiellossa ja peruskorjattavat tilat hum²			
Tyhjät ja käytettävissä olevat tilat	1 544	2 000	29,5 %
Raaseporin sairaalan tyhjät ja käytettävissä olevat tilat	1 526	1 600	4,8 %
Lastenlinnan tyhjät ja käyttökiellossa olevat tilat	14 449	14 400	-0,3 %
Kellokosken tyhjät ja käyttökiellossa olevat tilat	13 153	13 700	4,2 %
Töölön sairaalan tyhjät tilat 2-6/2023	349	25 500	7213,1 %
Käytöstä poistetut ja käyttökiellossa olevat tilat	9 625	14 500	50,6 %
Peruskorjattavat tilat	37 388	17 000	-54,5 %
Talous			
Toimintakulut, poistot ja rahoituskulut €/hum ²	20,9	22,0	5,4 %
Tilavuokrat €/hum ² , omat rakennukset*	34,0	35,4	4,0 %
Tilavuokrat €/hum ² , vuokrakohteet*	32,2	33,9	5,3 %
Tilavuokrat €/hum ² , kaikki rakennukset*	33,2	34,8	4,9 %

* HUSin ydinpalvelut ja konsernipalvelut

8.2 Konsernihallinto

Konsernihallinnon tehtävänä on luoda edellytyksiä kuntayhtymän potilaiden hoidolle sekä opetukselle ja tutkimukselle ja vastata kuntayhtymän operatiivisesta johtamisesta ja talouden hallinnasta kuntayhtymän strategian mukaisesti.

8.2.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	983	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskituksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	75 211	77 093	2,5 %
Aivokeskus	11 077	10 652	-3,8 %
Aivokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Psykiatria	7 918	8 421	6,3 %
Neurokeskus	3 159	2 232	-29,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	12 114	12 124	0,1 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	4 321	4 714	9,1 %
Lasten ja nuorten sairaudet	7 793	7 410	-4,9 %
Konservatiiviset palvelut	13 652	12 148	-11,0 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	4 002	4 502	12,5 %
Sydän- ja keuhkokeskus	3 972	3 493	-12,1 %
Tulehduskeskus	1 966	1 929	-1,9 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	3 711	2 225	-40,1 %
Operatiiviset palvelut	20 131	17 845	-11,4 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	4 723	4 803	1,7 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	4 415	3 561	-19,3 %
Syöpäkeskus	3 639	2 955	-18,8 %
Vatsakeskus	6 551	5 558	-15,2 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	803	969	20,7 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	11 622	14 093	21,3 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Akuutti	6 129	7 223	17,8 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	5 492	6 871	25,1 %
HUS Diagnostiikkakeskus	6 616	10 230	54,6 %
Konsernipalvelut yhteensä	29 614	13 025	-56,0 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	5	20	309,6 %
Konsernipalvelut	29 609	13 004	-56,1 %
Tilakeskus	360	377	4,6 %
Konsernin hallinto	17 968	630	-96,5 %
Työterveys	66	200	201,8 %
Tietohallinto	1 155	1 471	27,3 %
Apteekki	703	1 677	138,5 %
Runkopalvelut	9 356	8 650	-7,6 %

8.2.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	134 506	159 755	18,8 %
Myyntituotot	131 776	138 624	5,2 %
Jäsenmaksuosuus	32 808	36 000	9,7 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	1 100	1 134	3,1 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	160	700	337,5 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	98	0	-100,0 %
Muut myyntitulot	93 345	96 005	2,9 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	4 265	4 785	12,2 %
Maksutuotot	348	150	-56,9 %
Tuet ja avustukset	1 841	9 181	398,8 %
Muut toimintatuotot	541	11 800	2081,1 %
Toimintakulut yhteensä	135 344	159 008	17,5 %
Henkilöstökulut	42 753	50 609	18,4 %
Palvelujen ostot	66 817	81 237	21,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 698	20 407	3,6 %
Avustukset	100	108	7,5 %
Muut toimintakulut	5 977	6 648	11,2 %
Toimintakate	-838	747	-189,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	1 888	-662	-135,0 %
Vuosikate	1 049	85	-91,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	66	85	29,4 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	983	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	135 411	159 094	17,5 %
Sitovat nettokulut	31 825	36 000	13,1 %

8.2.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	673	738	9,7 %
Henkilötyövuodet	570,2	602,1	5,6 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	75,0	84,0	12,1 %

8.2.4 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tartuntatautiiläkkeet	18 190	18 700	2,8 %
Potilasvakuutus	14 619	17 300	18,3 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 134	3,1 %
Yhteensä	33 908	37 134	9,5 %

8.3 Työterveys

Työterveys palvelee kaikkia yli 27 000 HUSin työntekijää yhtenäisten periaatteiden mukaisesti seitsemällä työterveysasemalla eri puolilla HUSia. Työterveys järjestää työterveyshuoltopalvelut myös Uudenmaan alueen ulkopuolella työskenteleville HUSin työntekijöille, esim. Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueiden alueilla.

8.3.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	0	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	2 503	5 840	133,4 %
Aivokeskus	301	852	183,3 %
Aivokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Psykiatria	243	686	182,5 %
Neurokeskus	58	167	186,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	371	941	154,0 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	134	339	153,6 %
Lasten ja nuorten sairaudet	237	602	154,2 %
Konservatiiviset palvelut	396	843	112,9 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	143	351	145,4 %
Sydän- ja keuhkokeskus	100	212	113,0 %
Tulehduskeskus	48	125	160,5 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	106	156	47,4 %
Operatiiviset palvelut	367	1 056	187,9 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	104	305	191,9 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	64	180	183,5 %
Syöpäkeskus	58	167	191,0 %
Vatsakeskus	114	337	196,1 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	27	67	143,2 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	492	1 165	136,7 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Akuutti	151	445	194,0 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	341	720	111,2 %
HUS Diagnostiikkakeskus	576	983	70,6 %
Konsernipalvelut yhteensä	795	1 815	128,3 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	1	2	33,2 %
Konsernipalvelut	794	1 813	128,4 %
Tilakeskus	2	9	425,7 %
Konsernin hallinto	61	206	237,0 %
Työterveys	3	0	-100,0 %
Tietohallinto	40	134	234,4 %
Apteekki	59	143	142,1 %
Runkopalvelut	629	1 322	110,1 %

8.3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	9 396	11 905	26,7 %
Myyntituotot	3 381	7 655	126,4 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	3 295	7 655	132,3 %
Muut myyntitulot	86	0	-100,0 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	6 015	4 250	-29,3 %
Muut toimintatuotot	0	0	-100,0 %
Toimintakulut yhteensä	9 396	11 905	26,7 %
Henkilöstökulut	3 689	5 523	49,7 %
Palvelujen ostot	4 564	5 048	10,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	134	86	-35,6 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	1 010	1 247	23,5 %
Toimintakate	0	0	323129114,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0,0 %
Vuosikate	0	0	323129114,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	0	323129114,3 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	9 396	11 905	26,7 %
Sitovat nettokulut	0	0	323129114,3 %

8.3.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	75	109	45,3 %
Henkilötyövuodet	53,4	69,2	29,7 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	69,1	79,8	15,5 %

8.3.4 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Työpaikkaan kohdistuva toiminta, h	7 716	9 928	28,7 %
Yksilökäynnit, yhteensä, kpl	49 843	40 431	-18,9 %
Yksilökäynnit, Kela Ik I, kpl	28 423	26 365	-7,2 %
Yksilökäynnit, Kela Ik II, kpl	21 420	14 066	-34,3 %
Yhteensä	57 559	50 359	-12,5 %

8.4 Tietohallinto

Tietohallinto toimittaa tietojärjestelmä- ja viestintäteknikkapalveluita sekä tietotekniikan laitevuokrausta asiakkailleen. Tietohallinnon toiminta on jaettu neljään vastuualueeseen: Johto ja hallinto, Kehittämisen- ja suunnittelupalvelut, Teknologia- ja tuotantopalvelut sekä Asiakaspalvelut.

Kehittämisen- ja suunnittelupalvelut vastuualue kehittää ohjelmia, järjestelmiä, sähköisiä palveluita sekä vastaa järjestelmäintegraatioista. Teknologia- ja tuotantopalvelut vastuualue kehittää järjestelmien ja päätelaitteiden toimintavarmuutta ja takaa kriittisten tietojärjestelmien käytettävyyden. Asiakaspalvelut vastuualueen tehtävänä on tuottaa käyttö-, sovellus- ja asiakastukipalvelut, asiakkuuksien hallinta sekä tietojärjestelmien koulutuspalvelut. Muun muassa Atk-apu kuuluu vastuualueen palveluihin.

Talousarviosalla 2023 voidaan pääosin turvata nykyiset Tietohallinnon tuottamat palvelut. Käytössä olevia palveluita ei voida kuitenkaan laajentaa uusille HUSin käyttäjille tai toimintayksiköille, ja järjestelmien sekä palveluiden kehittämistöitä voidaan toteuttaa vain vähäisessä määrin. Talousarviokaudella 2023 painopisteenä on perustoiminnan sekä järjestelmien ylläpito.

8.4.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	70	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	188 342	207 317	10,1 %
Aivokeskus	26 921	30 999	15,1 %
Aivokeskuksen johto	0	125	0,0 %
Psykiatria	20 738	23 592	13,8 %
Neurokeskus	6 184	7 282	17,8 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	31 792	34 531	8,6 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	125	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	11 077	11 962	8,0 %
Lasten ja nuorten sairaudet	20 715	22 444	8,3 %
Konservatiiviset palvelut	31 199	33 286	6,7 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	125	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	10 289	12 288	19,4 %
Sydän- ja keuhkokeskus	7 982	9 413	17,9 %
Tulehduskeskus	5 024	5 679	13,0 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	7 904	5 781	-26,9 %
Operatiiviset palvelut	39 698	47 087	18,6 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	125	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	11 116	13 617	22,5 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	6 107	7 940	30,0 %
Syöpäkeskus	6 359	7 627	19,9 %
Vatsakeskus	12 560	15 113	20,3 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	3 557	2 665	-25,1 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	31 671	37 155	17,3 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	125	0,0 %
Akuutti	14 776	17 299	17,1 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	16 895	19 732	16,8 %
HUS Diagnostiikkakeskus	27 061	24 259	-10,4 %
Konsernipalvelut yhteensä	44 003	41 760	-5,1 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	18	21	17,6 %
Konsernipalvelut	43 985	41 739	-5,1 %
Tilakeskus	637	1 309	105,5 %
Konsernin hallinto	22 964	22 443	-2,3 %
Työterveys	503	755	50,0 %
Tietohallinto	4 758	0	-100,0 %
Apteekki	2 347	3 011	28,3 %
Runkopalvelut	12 775	14 221	11,3 %

8.4.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	255 187	265 924	4,2 %
Myyntituotot	234 513	251 198	7,1 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminnasta jäseniltä	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminnasta muilta maksajilta	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminnasta sisäisiltä yksiköiltä	0	0	0,0 %
Muut myyntitulot	234 513	251 198	7,1 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	3 709	967	-73,9 %
Muut toimintatuotot	16 966	13 759	-18,9 %
Toimintakulut yhteensä	230 890	241 223	4,5 %
Henkilöstökulut	26 648	33 138	24,4 %
Palvelujen ostot	184 278	190 080	3,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 727	2 074	20,1 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	18 237	15 931	-12,6 %
Toimintakate	24 298	24 701	1,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-10	0	-100,0 %
Vuosikate	24 287	24 701	1,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	24 217	24 701	2,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	70	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	255 107	265 924	4,2 %
Sitovat nettokulut	-70	0	-100,0 %

8.4.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	442	528	19,5 %
Henkilötyövuodet	390,3	423,9	8,6 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	68,3	78,2	14,5 %

8.4.4 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Avustukset, asiantuntija-, koulutus ja muut palvelut	13 974	5 486	-45,1 %	-60,7 %
Ohjelmistopalvelut	172 608	175 396	-1,2 %	1,6 %
Työasema- ja perustietotekniikkapalvelut	57 156	57 023	13,3 %	-0,2 %
Viestintäteknikkapalvelut	11 715	14 255	-0,8 %	21,7 %
Laittevuokrat	16 957	13 765	-17,6 %	-18,8 %
Asiakaspalautukset / TA22 oikaisu TP21 tuloksesta	-17 223	0		
Yhteensä	255 187	265 924	-1,1 %	4,2 %

Huom. Tietohallinto ei raportoi lukumääriä.

8.5 Apteekki

HUS Apteekki tuottaa laadukkaita ja turvallisia lääkehuollon ja kliinisen farmasian palveluja HUS-yhtymälle, Uudenmaan hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille sekä Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Valvomme lääkelainsäädännön noudattamista ja vastaamme lääkehuollon toteuttamisesta, varautumisesta sekä lääkitysturvallisuuden varmistamisesta asiakkaillemme. Vastaamme Etelä- Suomen yhteistoiminta-alueen lääkkeiden kilpailuttamisesta. HUS Apteekki koordinoi ja toteuttaa valtakunnallisia lääkehankintoja. Oman lääkevalmistuksen ja maahantuonnin avulla täydennämme potilaiden turvallista lääkehoitoa. Kliinisen farmasian palveluilla edistämme lääkitys- ja potilasturvallisuutta. Lisäksi HUS Apteekille on osoitettu valtakunnallisia varautumistehtäviä.

8.5.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	70	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	141 940	145 225	2,3 %
Aivokeskus	4 808	6 035	25,5 %
Aivokeskuksen johto	0	1	0,0 %
Psykiatria	1 767	1 884	6,6 %
Neurokeskus	3 042	4 150	36,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	16 878	19 026	12,7 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	1	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	2 668	2 774	4,0 %
Lasten ja nuorten sairaudet	14 210	16 251	14,4 %
Konservatiiviset palvelut	33 344	32 298	-3,1 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	1	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	6 106	5 656	-7,4 %
Sydän- ja keuhkokeskus	4 351	4 514	3,7 %
Tulehduskeskus	14 520	14 140	-2,6 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	8 366	7 986	-4,5 %
Operatiiviset palvelut	64 534	67 161	4,1 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	1	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	14 875	14 310	-3,8 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	1 350	1 271	-5,8 %
Syöpäkeskus	38 895	41 785	7,4 %
Vatsakeskus	8 479	8 734	3,0 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	935	1 059	13,3 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	17 261	15 854	-8,2 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	1	0,0 %
Akuutti	5 036	5 247	4,2 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	12 225	10 606	-13,2 %
HUS Diagnostiikkakeskus	5 115	4 851	-5,1 %
Konsernipalvelut yhteensä	18 422	18 853	2,3 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	0	0	0,0 %
Konsernipalvelut	18 422	18 853	2,3 %
Tilakeskus	0	0	-100,0 %
Konsernin hallinto	18 276	18 800	2,9 %
Työterveys	94	25	-73,4 %
Tietohallinto	0	0	0,0 %
Apteekki	25	0	-100,0 %
Runkopalvelut	27	28	4,9 %

8.5.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	203 579	211 513	3,9 %
Myyntituotot	203 101	211 203	4,0 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	16 103	17 862	10,9 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	26 267	28 938	10,2 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	160 334	163 978	2,3 %
Muut myyntitulot	396	425	7,2 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	164	10	-93,9 %
Muut toimintatuotot	314	300	-4,5 %
Toimintakulut yhteensä	202 865	210 704	3,9 %
Henkilöstökulut	19 971	24 798	24,2 %
Palvelujen ostot	8 250	10 527	27,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	171 649	172 250	0,3 %
Avustukset	0	0	-100,0 %
Muut toimintakulut	2 994	3 130	4,5 %
Toimintakate	714	809	13,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-100,0 %
Vuosikate	714	809	13,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	644	809	25,7 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	70	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	203 508	211 513	3,9 %
Sitovat nettokulut	-70	0	-100,0 %

8.5.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	470	546	16,2 %
Henkilötyövuodet	373,2	432,6	15,9 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	53,5	57,3	7,1 %

8.5.4 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Palvelutuotanto (lkm)			
Toimitusrivit kpl	1 225 325	1 177 000	-3,9 %
Lääkevalmistus kpl	231 649	208 300	-10,1 %
Solunsalpaajat kpl	82 517	81 000	-1,8 %
Annosjakelupalvelut (annospussi lkm)	2 463 124	2 330 940	-5,4 %
Osastofarmasia kpl/ kk	2 047	2 710	32,4 %
Täyttöpalvelu kpl	5 932	9 000	51,7 %
Laatu-/asiakaslupaus			
Lääkehoidosuunnitelman päivitys	203	200	-1,5 %
Lääkityksen ajantasaistaminen	76 000	75 000	-1,3 %
HaiProjen käsittelyyn osallistuminen	410	470	14,6 %
Potilaan lääkehäly	3 296	3 500	6,2 %
Lääkityksen turvatarkastuspalvelu kpl	507	1 000	97,2 %
Lääkitysturvallisuusauditointi	74	55	-25,7 %
Osastokäynnit	929	1 000	7,6 %
Palveluiden saatavuus			
Osastofarmasian toimitusvarmuus	100,0 %	98,0 %	
Lääkkeiden toimitusaste	99,6 %	98,0 %	

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Lääketoimitus	134 472	146 572	9,0 %
Lääkevalmistus	14 251	6 200	-56,5 %
Solunsalpaajavalmistus	41 632	39 970	-4,0 %
Annosjakelupalvelu	1 267	1 250	-1,3 %
Osastofarmasiapalvelut	10 290	14 276	38,7 %
Älylääkekaapit	885	1 391	57,2 %
E-resepti jäsenkunnat (Kela läpikäytös)	783	814	4,0 %
Yhteensä	203 579	210 473	3,4 %

8.6 Runkopalvelut

Runkopalvelut -tulosityksikkö aloittaa toimintansa 1.1.2023 ja se muodostuu kahdesta fuusioidusta tulosalueesta HUS Logistiikasta ja HUS Asviasta. Kahden tulosalueen yhdistämisellä tavoitellaan ennen kaikkea asiakaslähtoisempää toimintamallia ja synergiaetuja eri tukipalveluprosessien välillä sekä entistä kustannustehokkaampaa palvelutuotantoa.

Lisäksi fuusion yhteydessä aikaisemmin HUS Asvia tuloalueeseen kuuluneet talous- ja henkilöstöpalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen osaksi konsernihallintoa. Henkilömäärä pysyy kuitenkin lähellä aikaisempaa tasoa, koska samaan aikaan Hyvinkään osastonsihteeripalvelut siirtyvät osaksi Runkopalveluiden osastonsihteeripalveluita.

Uudessa organisaatiomallissa toiminta on jaettu yhdeksään palvelulinjaan sekä uuteen asiakas- ja konseptikehityksyksikköön ja hallintoon. Yhdeksän palvelulinjaa tuottaa:

- Logistiikkapalvelut sisältäen varastologistiikka-, tavarankuljetus-, sairaalalogistiikka- ja materiaalinhallintapalvelut
- Lääkintätekniisiin palveluihin kuuluvat kaikkien lääkintälaitteiden osalta uusien laitteiden hankintaan osallistuminen, ennakoiva ylläpito sekä laitteiden huolto
- Asiointipalvelut monialapalveluna sisältäen aula-, puhelin-, potilaskuljetus-, lähetti- ja potilasasiakirjapalvelut hyödyntäen henkilöstön moniosaamista ja laaja-alaista käytettävyyttä. Lisäksi asiointipalvelut tuottavat hoitoyksiköiden ja jäsenkunta-asiakkaiden tarvitsemat tekstinkäsittelypalvelut.
- Laitoshuoltopalvelut sisältäen sairaalahuolto- ja laitoshygieniapalveluita sekä lisäksi ruokahuollon avustavia tehtäviä ja muita laitoshygieniapalveluja.
- Potilas- ja henkilöstöruokapalvelut tuottaen potilaiden ja henkilökunnan ateriapalvelut. Palveluita myydään myös jäsenkunnille, näiden henkilökunnalle sekä sairaala-alueella vieraileville henkilöille.
- Hoitoyksiköiden osastonsihteeripalvelut

8.6.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	-4 423	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	401 760	424 085	5,6 %
Aivokeskus	25 195	26 990	7,1 %
Aivokeskuksen johto	0	41	0,0 %
Psykiatria	17 878	19 028	6,4 %
Neurokeskus	7 317	7 920	8,2 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	55 426	56 479	1,9 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	41	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	22 692	23 052	1,6 %
Lasten ja nuorten sairaudet	32 734	33 386	2,0 %
Konservatiiviset palvelut	60 524	61 942	2,3 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	41	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	14 601	14 553	-0,3 %
Sydän- ja keuhkokeskus	28 358	28 019	-1,2 %
Tulehduskeskus	7 330	7 162	-2,3 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	10 235	12 166	18,9 %
Operatiiviset palvelut	73 159	79 713	9,0 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	41	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	21 946	23 304	6,2 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	10 493	10 787	2,8 %
Syöpäkeskus	10 672	13 249	24,1 %
Vatsakeskus	25 632	26 804	4,6 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	4 417	5 528	25,2 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	116 916	118 344	1,2 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	41	0,0 %
Akuutti	24 094	25 638	6,4 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	92 822	92 665	-0,2 %
HUS Diagnostiikkakeskus	70 541	80 619	14,3 %
Konsernipalvelut yhteensä	21 122	16 593	-21,4 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	8	21	159,3 %
Konsernipalvelut	21 113	16 572	-21,5 %
Tilakeskus	1 788	1 945	8,8 %
Konsernin hallinto	1 584	1 613	1,8 %
Työterveys	186	195	4,5 %
Tietohallinto	443	343	-22,6 %
Apteekki	1 354	1 579	16,7 %
Runkopalvelut	15 759	10 898	-30,8 %

8.6.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	535 960	550 654	2,7 %
Myyntituotot	526 543	549 510	4,4 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	93	0	-100,0 %
Muut myyntitulot	526 450	549 510	4,4 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	7 080	75	-98,9 %
Muut toimintatuotot	2 338	1 069	-54,3 %
Toimintakulut yhteensä	538 361	548 120	1,8 %
Henkilöstökulut	174 622	185 604	6,3 %
Palvelujen ostot	62 630	66 176	5,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	287 724	283 051	-1,6 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	13 385	13 289	-0,7 %
Toimintakate	-2 401	2 534	-205,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	0	-100,0 %
Vuosikate	-2 403	2 534	-205,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	2 020	2 534	25,4 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-4 423	0	-100,0 %
Toimintakulut ja poistot yhteensä	540 382	550 654	1,9 %
Sitovat nettokulut	4 423	0	-100,0 %

8.6.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	4 561	4 548	-0,3 %
Henkilötyövuodet	4 127,0	4 117,0	-0,2 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	42,3	45,1	6,5 %

8.6.4 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) lkm	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Sairaalaosastojen ja toimitilojen puhtaanapalvelut	20 200	20 138	-0,3 %
Potilasruokahuoltoa avustavat palvelut	26 232	23 825	-9,2 %
Jätteiden keräys ja pakkauspalvelu	783	783	-0,1 %
Vuodehuolto ja potilaspaikan kunnostus osastoilla	126 051	114 536	-9,1 %
Sairaalasänkyjen huolto ja puhdistus	50 506	47 943	-5,1 %
Erikseen laskutettavat palvelut *	43 586	28 760	-34,0 %
Alihankinta sairaalaosastojen ja toimitilojen puhtaanapalvelut**	12 481	16 185	29,7 %
Asiointipalvelut (potilaskuljetus)	4 160 138	3 910 160	-6,0 %
Osastonsihteeripalvelut	11 056	12 683	14,7 %
Tekstinkäsittelypalvelut ***	1 297 675	924 330	-28,8 %
Ateriat ****	5 583 983	5 279 075	-5,5 %
Yhteensä	11 332 691	10 378 418	-8,4 %

* Täyttöpalvelu on siirtynyt HUS logistiikalle 1.3.2021 alkaen. Vuoden 2023 luvuista on vähennetty koronalaskutus.

-tuntityöt mm. Leikkausosasto 1101009 ja Haartman os 6 1151017

** Sopimukseen perustuvat alihankintapalvelut kasvaneet viime vuodesta n. 250 000 € johtuen mm. koronarokotepisteiden siivouksista ja muista koronasiivouksista

*** Apotin käyttöönoton ja YT-menettelyiden vuoksi potilaskertomusten minuuttiseuranta muutettu potilaskertomusten kpl-seurantaan (tuottavuus yli 100 % --> Jätetty pois tunnusluvusta)

**** Suoritetiedot eivät ole vertailukelpoisia vuosien välillä suoritekuution puuttumisen/puutteiden

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Laitoshuoltopalvelut	103 712	114 721	10,6 %
Asiointipalvelut	20 195	18 007	-10,8 %
Osastonsihteeripalvelut	50 226	58 637	16,7 %
Potilas- ja henkilöstöruokapalvelut	36 754	36 938	0,5 %
Varastologistiikka	289 415	285 110	-1,5 %
Sairaalogistiikka	11 820	12 890	9,0 %
Lääkintäteknikka	26 879	27 895	3,8 %
Muut erät	-3 041	-4 544	49,4 %
Yhteensä	535 960	549 654	2,6 %

8.7 Ulkoinen tarkastus tulosalue

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö toimii HUSin yhtymäkokouksen jäsenistä koostuvan tarkastuslautakunnan alaisuudessa. Yksikön tehtävänä on avustaa tarkastuslautakuntaa arvioimaan valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja HUSin toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunnan tehtävät perustuvat kuntalakiin.

8.7.1 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Tilikauden tulos	0	0	
Tuottavuustavoite-%	N/A	-1,0 %	
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)			
Ydinpalvelut	375	489	30,2 %
Aivokeskus	41	54	30,7 %
Aivokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Psykiatria	26	34	30,1 %
Neurokeskus	15	20	31,9 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	50	58	15,7 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	18	22	22,9 %
Lasten ja nuorten sairaudet	32	36	11,7 %
Konservatiiviset palvelut	69	79	14,2 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	21	29	38,4 %
Sydän- ja keuhkokeskus	24	30	24,9 %
Tulehduskeskus	13	11	-17,4 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	11	10	-15,8 %
Operatiiviset palvelut	99	127	27,8 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	18	25	40,5 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	24	32	36,7 %
Syöpäkeskus	19	22	16,5 %
Vatsakeskus	35	44	25,9 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	3	2	-22,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	63	92	45,3 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0,0 %
Akuutti	32	44	35,4 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	31	48	55,7 %
HUS Diagnostiikkakeskus	52	79	51,6 %
Konsernipalvelut yhteensä	156	215	38,0 %
Ulkoisen tarkastus tulosalue	0	0	0,0 %
Konsernipalvelut	156	215	38,0 %
Tilakeskus	30	35	14,8 %
Konsernin hallinto	7	25	257,5 %
Työterveys	0	1	0,0 %
Tietohallinto	30	43	40,9 %
Apteekki	26	32	23,3 %
Runkopalvelut	62	79	27,3 %

8.7.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Toimintatuotot yhteensä	531	703	32,4 %
Myyntituotot	531	703	32,5 %
Jäsenmaksuosuus	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	0	0	0,0 %
Myyntituotot sh toiminta, sisäinen	0	0	0,0 %
Muut myyntitulot	531	703	32,5 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	531	703	32,4 %
Henkilöstökulut	377	426	13,0 %
Palvelujen ostot	130	258	99,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	3	80,9 %
Avustukset	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	23	16	-30,0 %
Toimintakate	0	0	#####
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0,0 %
Vuosikate	0	0	#####
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	0	#####
Toimintakulut ja poistot yhteensä	531	703	32,4 %
Sitovat nettokulut	0	0	#####

8.7.3 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Henkilöstömäärä	5	5	0,0 %
Henkilötyövuodet	3,8	4,2	11,2 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	99,8	101,4	1,6 %

9 Tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet ja tunnusluvut

9.1 HUS Kiinteistöt Oy

9.1.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat

HUS Kiinteistöt Oy tuottaa ja ostaa omistajansa tarpeiden mukaisia kiinteistöpalveluja. HUS-alueen lisäksi toimimme yhteistyöalueilla sekä tarvittaessa myös valtakunnallisesti.

HUS Kiinteistöt Oy:n toimintaympäristöön vaikuttavat kiristynyt turvallisuuspoliittinen tilanne, rakennusmateriaalien kustannusten ja korkojen nousu.

HUSin ylläpidettävät tilat vähenevät vuodesta 2022 johtuen Töölön sairaalan ylläpidon päättymisestä (33 767 brm²). Silta-sairaalan bruttoneliöt (71 500 brm²) tulevat vuonna 2023 kokovuotisen ylläpidon piiriin (valmistunut rakennustöiden osalta 06/2022). Ylläpitokustannusten kasvuun on varauduttu tarkistamalla ylläpitokorvausta kasvavia kustannuksia vastaavasti huomioiden HUSin asettaman tehostamistavoitteen. Kunnossapitotoiminta on ylläpitokorvauksen osalta huomioitu budjetissa edellisen vuoden tasolla.

Merkittävimmät käynnissä olevat hankkeet 2023 ovat: Jorvin sairaalan uusi vuodeosatorakennus, Tammisairaalan uudisrakennushanke, Jorvin sairaalan K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjaus, Naistenklinikan A-osan peruskorjaus, Hyvinkään sairaalan osastojen 3 ja 4 peruskorjaus ja A-osan julkisivutyö, Peijaksen sairaalan leikkausosaston ja välinehuollon lisärakennus, Lohjan sairaalan leikkausosaston peruskorjaus, Syöpätautienklinikan matalan osan peruskorjauksen vaihe-2 ja Meilahden sairaala-alueella pukuhuoneiden peruskorjaus sekä Meilahden vs1, vaihe-1.

Yhtiö tarjoaa taloteknisiä asiantuntijapalveluita sekä KSL yms. asiantuntijapalveluita sekä turvallisuuspalveluita HUSin ja Helsingin kaupungin yhteistyönä toteutuvalla Laakson yhteissairaalahankkeelle (heinäkuu 2022 – kesäkuu 2023). Keskustelua mahdollisista tulevaisuuden palvelutarpeista ja resurssoinnista jatketaan Laakson KOy:n kanssa.

9.1.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023
Tilikauden tulos	45	0	0	0
Tuottavuustavoite-%	2,59 %	2,0 %	≥ 2%	≥ 2,00 %

Toisena sitovana tavoitteena tuottavuuden lisäksi yhtiölle on asetettu hankkeiden vuotuisen maksuohjelman ja toteuman pitävyys.

Tuottavuustavoite: Tuntihintojen pitäminen kilpailukykyisinä ja edullisina. Tavoitearvo: HUS-Kiinteistöjen tuntiveloitukset nousevat markkinaveloituksia vähemmän. Erotus lasketaan tuottavuutena.

TA 2023 – TYTÄRYHTIÖIDEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

9.1.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Muut myyntitulot	241 583	233 952	221 340	235 054	6,2 %	0,5 %	-2,7 %
Muut toimintatuotot	3 932	3 923	3 909	3 723	-4,8 %	-5,1 %	-5,3 %
Toimintatuotot yhteensä	245 515	237 875	225 250	238 777	6,0 %	0,4 %	-2,7 %
Henkilöstökulut	20 819	22 956	22 752	23 948	5,3 %	4,3 %	15,0 %
Palveluiden ostot yhteensä	206 833	200 968	188 381	198 837	5,6 %	-1,1 %	-3,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	11 425	7 573	7 573	8 853	16,9 %	16,9 %	-22,5 %
Muut toimintakulut yhteensä	4 474	4 295	4 301	4 485	4,3 %	4,4 %	0,2 %
Toimintakulut yhteensä	243 551	235 793	223 006	236 123	5,9 %	0,1 %	-3,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	1 885	1 996	1 945	2 233	14,8 %	11,9 %	18,4 %
Toimintakulut ja poistot yht.	245 437	237 789	224 952	238 355	6,0 %	0,2 %	-2,9 %
Toimintakate poistojen jälkeen	79	86	298	422	41,7 %	389,6 %	437,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	33	86	98	422	330,5 %	390,7 %	1159,9 %
Tilikauden tulos	45	0	200	0	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Toimintatuotot (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022	Muutos-% TAE 2023/ TP 2021
Sisäiset (konsernin)	235 087	227 675	214 650	229 139	6,8 %	0,6 %	-2,5 %
Ulkoiset	10 428	10 200	10 600	9 638	-9,1 %	-5,5 %	-7,6 %
Toimintatuotot yhteensä	245 515	237 875	225 250	238 777	6,0 %	0,4 %	-2,7 %
Sisäiset, % toimintatuotoista	96 %	96 %	95 %	96 %			
Ulkoiset, % toimintatuotoista	4 %	4 %	5 %	4 %			

9.1.4 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Henkilöstömäärä	382	407	400	412	3,0 %	1,2 %

9.1.5 Tuotannon tunnusluvut

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Sopimustuotot, Ylläpito ja kunnossapito	19 277	20 685	20 149	21 191	5,2 %	2,4 %
Suuret- ja pienet hankkeet	185 974	177 801	165 397	178 531	7,9 %	0,4 %
Pienkorjauspalvelut	1 883	1 304	1 834	1 260	-31,3 %	-3,3 %
Kiinteistökorjaukset	14 512	13 104	12 465	12 965	4,0 %	-1,1 %
Irtaimisto- ja laitehuoltopalvelut	2 413	2 274	2 274	2 510	10,4 %	10,4 %
Muut erikseen laskutettavat palvelut	9 472	8 381	9 466	7 679	-18,9 %	-8,4 %
Turvapalvelut	6 524	6 717	6 754	7 136	5,7 %	6,2 %
Pysäköintipalvelut	3 307	3 345	3 049	3 459	13,4 %	3,4 %
Asuntojen ja lamamökkien vuokraus	4 238	4 265	4 251	4 047	-4,8 %	-5,1 %
Muut tuotot	16		10		-100,0 %	0,0 %
Asiakshyvyys	-2 100		-400		-100,0 %	0,0 %
Yhteensä	245 515	237 875	225 250	238 777	6,0 %	0,4 %

Palveluiden laskutus 1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023 / ENN 2022	Muutos-% TAE 2023 / TA 2022
Toimintatuotot asiakkaittain						
HUS Ydinpalvelut	7 503	7 650	7 450	7 505	0,7%	-1,9%
HUS Konsernipalvelut	227 584	220 025	207 200	221 634	7,0%	0,7%
HUS Yhtymä yhteensä	235 087	227 675	214 650	229 139	6,8%	0,6%
HUS-tytäryhtiöt	320	400	300	330	10,0%	-17,5%
HUS-osakkuusyhteisöt	1 698	1 300	1 500	1 100	-26,7%	-15,4%
Jäsenkunnat / Hyvinvointialueet	727	1 000	1 800	1 600	-11,1%	60,0%
Muut asiakkaat	7 682	7 500	7 000	6 608	-5,6%	-11,9%
Palveluiden laskutus yhteensä	245 515	237 875	225 250	238 777	6,0%	0,4%

9.1.6 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA2022	ENN 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1930	1996	2145	2233	2058	2095
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-15					
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-195	-500	-500	-1600	-500	-500
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16					
Toiminnan ja investointien rahavirta	1736	1496	1645	633	1558	1595
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys Yhtymältä						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys Yhtymältä	-1172	-1172	-1172	-1172	-1172	-1172
Pitkäaikaisten lainojen lisäys rahoituslaitoksilta						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys rahoituslaitoksilta	-1127	-1127	-1127	-1127	-410	-171
Lyhytaikaisten lainojen muutos Yhtymältä						
Oman pääoman muutokset	45	3	200	3	3	3
Muut maksuvalmiuden muutokset	518	800	454	1663	21	-255
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	18	18	18	18	18	18
Rahavarat 1.1.	18	18	18	18	18	18

9.2 Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy

9.2.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat

Ei suunniteltuja olennaisia työnjaollisia tai rakenteellisia muutoksia.

Tilikauden 2022 lopun aikana (marraskuu 2022) Hyvinkään sairaalan tekstiilihuolto siirretään Turun pesulasta Keravan pesulaan. Turun pesula ottaa huollettavakseen huomattavia lisäyksiä Varsinais-Suomen ja Satakunnan HVA:iden tekstiilihuollosta.

Valmistellaan mahdollisia Varsinais-Suomen ja Satakunnan HVA:iden tekstiilihuollon (Turku) sekä leikkaustekstiilien (Kerava) laajentamista.

9.2.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023
Tilikauden tulos	1 004	895	-1 106	1 176
Tuottavuustavoite-%	2,0 %	2,0 %	0,1 %	2,0 %

Tuottavuustavoitetta mitataan päivittäin, kuukausittain ja vuosittain pesuloiden erillisen sekä yhtiön kokonaisläpäisyn osalta (pesty kilot / tuotannon henkilöstön työtunnit, [kg/hlö/pv]).

9.2.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Liikevaihto	34 693	34 040	33 832	39 035	15,4 %	14,7 %
Liiketoiminnan muut tuotot	10	0	17	0	-100,0 %	0,0 %
Materiaalit ja palvelut	15 021	14 833	16 471	17 600	6,9 %	18,7 %
Tekstiilihankinnat	5 992	5 738	6 111	7 185	17,6 %	25,2 %
Muut aineet ja tarvikkeet	4 015	4 202	5 230	4 799	-8,2 %	14,2 %
Ulkopuoliset palvelut	5 014	4 894	5 130	5 616	9,5 %	14,8 %
Bruttotulos	19 682	19 207	17 378	21 435	23,3 %	11,6 %
Henkilöstökulut	13 233	13 530	13 798	14 226	3,1 %	5,1 %
Poistot	1 686	1 635	1 321	1 660	25,7 %	1,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	3 324	3 147	3 254	3 819	17,4 %	21,3 %
Liikevoitto	1 439	895	-995	1 730	-273,9 %	93,4 %
Rahoituskulut	96	60	82	260	217,1 %	333,3 %
Voitto ennen veroja	1 343	835	-1 077	1 470	-236,5 %	76,1 %
Tilinpäätössiirrot	78	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Tuloverot	251	167	0	294	0,0 %	76,1 %
Tilikauden tulos	1 014	668	-1 077	1 176	-209,2 %	76,1 %

9.2.4 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Henkilöstömäärä	382		378	383	1,3 %	0,0 %
Henkilötyövuodet	359,9				0,0 %	0,0 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	36,8		38,7	39,5	2,1 %	0,0 %
Vuokratyövoima (1 000 euroa)	1 125	1 000	1 004	1 321	31,6 %	32,1 %

9.2.5 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA2022	ENN 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2768	2303	244	2836	3350	3350
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5952	-1892	-915	-3561	-2200	-2500
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3184	411	-671	-725	1150	850
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys Yhtymältä						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys Yhtymältä	-3781					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys rahoituslaitoksilta	4000			1750		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys rahoituslaitoksilta	0	-400	-400	-575	-750	-750
Lyhytaikaisten lainojen muutos Yhtymältä						
Oman pääoman muutokset	1000					
Muut maksuvalmiuden muutokset	1965	-11	1071	-450	-400	-100
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.			0	0	0	0
Rahavarat 1.1.			0	0	0	0

9.3 Orton Oy

9.3.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat

Tytäryhtiön palvelutavoitteet:

1. Olemassa olevan kapasiteetin ja resurssien monipuolinen ja tehokas hyödyntäminen
2. Osaamispääoman sitouttaminen
3. Tutkimustyön ja koulutuksen edistäminen

9.3.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023
Tilikauden tulos - Tulostavoite positiivinen	-1	50	50	53
Tuottavuustavoite-% - Oman pääoman tuotto positiivinen				

9.3.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Liikevaihto	19 286	19 026	19 026	20 578	8,2 %	8,2 %
Toimintakulut	19 034	18 682	18 682	20 261	8,5 %	8,5 %
Toimintakate	253	344	344	317	-7,8 %	-7,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Vuosikate	249	344	344	317	-7,8 %	-7,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	250	294	294	264	-10,2 %	-10,2 %
Tilikauden tulos	-1	50	50	53	6,0 %	6,0 %

9.3.4 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Henkilöstömäärä	188	202	202	202	0,0 %	0,0 %
Henkilötyövuodet					0,0 %	0,0 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	38	43	43	43	-0,2 %	-0,2 %

9.3.5 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA2022	ENN 2022	TAE 2023
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	249	344	344	317
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjaukset				
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-150	-193	-193	-200
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminnan ja investointien rahavirta	99	151	151	117
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys Yhtymältä				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys Yhtymältä				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys rahoituslaitoksilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys rahoituslaitoksilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos Yhtymältä				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-99	-151	-151	-117
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0
Rahavarat 31.12.	1149	1149	1149	1149
Rahavarat 1.1.		1149	1149	1149

9.4 HYKS-instituutti Oy

9.4.1 Toiminnan lyhyt kuvaus ja keskeisimmät talousarviovuoteen vaikuttavat asiat

HYKS-instituutin sitovina tavoitteina ovat nollatulot sekä uusien tutkimussopimusten määrä vähintään vuoden 2022 tasolla. Vuosi 2022 on tähän mennessä ollut erittäin poikkeuksellinen koko Suomen tutkimuskentässä. Fimeaan ilmoitettujen lääketutkimusten määrä on romahtanut 50 % edellisvuoden tasosta ja on historiallisen alhainen. Sama ilmiö näkyy myös HYKS-instituutissa, jossa allekirjoitettujen sopimusten lukumäärä tällä hetkellä on myös jäljessä tuon 50 % edellisvuoteen verrattuna. Tästä syystä kuluvan vuoden sopimusten lukumäärän arvioidaan jäävän vain 60 allekirjoitettuun sopimukseen. Vuoden 2023 osalta poikkeava tilanne näyttää kuluvan vuoden kaltaiselta, joten myös sen osalta sopimusten lukumäärä on perusteltua budjetoida 60 kappaleeseen.

9.4.2 Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023
Tilikauden tulos	923	0	0	0
Uusien tutkimussopimusten määrä	104	100	60	60

TA 2023 – TYTÄRYHTIÖIDEN SITOVAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

9.4.3 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
LIIVEVAIHTO + muut tuotot	8 771	8 100	7 591	8 000	5,4 %	-1,2 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 306	-5 737	-3 379	-5 045	49,3 %	-12,1 %
Henkilöstökulut yhteensä	-5 154	-1 461	-2 968	-2 084	-29,8 %	42,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-44	-30	-32	-19	-40,6 %	-36,7 %
Liketoiminnan muut kulut	-890	-964	-817	-852	4,3 %	-11,6 %
LIIVEVOITTO	377	-92	395	0	-100,0 %	-100,0 %
Rahoitustuotot ja kulut	782	92	-315		-100,0 %	-100,0 %
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 159	0	80	0	-100,0 %	0,0 %
Tuloverot	-236	0	-80		-100,0 %	0,0 %
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	923	0	0	0	0,0 %	0,0 %

9.4.4 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TA 2022	ENN 2022	TAE 2023	Muutos-% TAE 2023/ ENN 2022	Muutos-% TAE 2023/ TA 2022
Henkilöstömäärä	90	21	23	23	0,0 %	9,5 %
Henkilötyövuodet	90,0	21,0	23,0	23,0	0,0 %	9,5 %
Henkilötyövuoden hinta (1 000 euroa)	57,3	69,6	76,0	69,5	-8,6 %	-0,1 %

9.4.5 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA2022	ENN 2022	TAE 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	967	30	32	19	20	15
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-709	-100	-100	-500	-100	-100
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	258	-70	-68	-481	-80	-85
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys Yhtymältä						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys Yhtymältä						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys rahoituslaitoksilta						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys rahoituslaitoksilta						
Lyhytaikaisten lainojen muutos Yhtymältä						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	2186	-500	900	-500	100	-100
Vaikutus maksuvalmiuteen	2444	-570	832	-981	20	-185
Rahavarat 31.12.		5267	6669	5688	5708	5523
Rahavarat 1.1.		5837	5837	6669	5688	5708

10 Päätösesitykset

10.1 Yhtymähallituksen päätösesitykset yhtymäkokoukselle

1. merkitä tiedoksi henkilöstötoimikunnan henkilöstöedustajien antaman lausunnon vuoden 2023 talousarvioesityksestä; ja
2. esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous:

10.1.1 Strategiset tavoitteet

- a) hyväksyy vuoden 2023 strategiset tavoitteet strategiakäsittelyn yhteydessä

10.1.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne, asiakirja, tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

- b) hyväksyy
 - talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteen,
 - esityslistan liitteenä 1 olevan esityksen HUS-yhtymän talousarvioksi 2023 ja taloussuunnitelmaksi 2023–2025,
 - talousarvioasiakirjan liitteessä 1 esitetyt hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2023,
 - talousarvioasiakirjan liitteenä 12 olevan suunnitelman mukaisten poistojen perusteet noudatettavaksi 1.1.2023 alkaen;

10.1.3 Talousarvioon sisältyvät erillismäärärahat

- c) hyväksyy strategisten kehittämishankkeiden rahoituksen 635 000 euroa
- d) hyväksyy alla luetellut talousarvioon sisällytetyt erillismäärärahat
 - HUSin oma tutkimusmääräraha vuoden 2023 talousarviossa on 17,0 milj. euroa,
 - että HUSin toimielinten kokouspalkkioihin ja muihin kuluihin varataan 500 000 euroa,
 - HUSin museotoimikunnan käyttöön varataan 200 000 euroa,
 - HUSin taidetoimikunnan käyttöön vuoden 2023 talousarviossa varataan toimintakuluihin 200 000 euroa ja investointiohjelmaan sisältyviin taidehankintoihin 300 000 euroa;

10.1.4 Sitovien tavoitteiden vahvistaminen ja talouden tasapainottamisohjelma

e) vahvistaa HUS-yhtymän sitovat tavoitteet vuodelle 2023 alla esitetyn mukaisesti

- Jäsenlaskutuksen kehys on (1 000 euroa) 2 101 389,
- tilikauden tulostavoite on 0 euroa, jolloin vuosikate = poistot
- pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään (1 000 euroa) 1 036 188,
- HUS-yhtymän ja sen tulosalueiden investoinnit enintään (1 000 euroa) 259 870, sisältäen kaikki rahoitusmuodot
- hankekohtaisesti asiakirjan luvussa 5 Sitovat taloudelliset tavoitteet esitetyt yli 10 milj. euron investoinnit;

f) vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet vuodelle 2023

- HUS-Kiinteistöt Oy:n tulostavoitteeksi nolla euroa ja vähintään 2 %:n tuottavuustavoite sekä hankkeiden vuotuisen maksuohjelman ja toteuman pitävyys
- Orton Oy:lle positiivisen tulos- ja oman pääoman tuottotavoitteen
- Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy:lle positiivisen tulostavoitteen ja vähintään 2 %:n tuottavuustavoitteen
- Hyks-instituutti Oy:lle nollatulostavoitteen ja tutkimusten määrä vähintään vuoden 2022 tasolla

g) vahvistaa talouden tasapainottamisohjelman talousarvioasiakirjan liitteen 13 mukaisesti sekä nollatulostavoitteen taloussuunnitelmavuosille 2023–2025 toiminta- ja taloussuunnitelmien mukaisesti;

10.1.5 Rahoitusosan tavoitteet ja valtuutukset

h) rahoitusosassa

- vahvistaa peruspääoman koroksi 0 % vuodelle 2023,
- myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 160 milj. euroa vuonna 2023,
- myöntää yhtymähallitukselle oikeuden päättää lainojen ennenaikaisesta takaisinmaksamisesta,

10.1.6 Kapitaatioperusteiset ja perusterveydenhuollon päivystystoiminnan veloitukset sisältyen kehykseen

- i) hyväksyy osana kehystä perittäviksi ja tilinpäätöksen yhteydessä toteutuneita kustannuksia vastaan perussopimuksen mukaan tasattaviksi Helsingin kaupungin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden välillä alla olevat erät
- jäsenmaksuosuus = hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon palvelut (1 000 euroa) 2 003 007
 - hyväksyy asukasluvun perusteella veloitettaviksi hyvinvointialueilta potilasvakuutusmaksut 17,3 milj. euroa/ 10,09 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 2 mukaisesti,
 - hyväksyy asukasluvun perusteella veloitettaviksi hyvinvointialueilta päivystysavun järjestämisen kustannukset 2 983 000 euroa/ 2,82 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 3 mukaisesti. Erää ei peritä Helsingin kaupungilta, joka järjestää alueensa asukkaille palvelun itse.,
 - että HUS veloittaa talousarvioasiakirjan liitteen 4 mukaiset järjestämisalueen ensihoitotoiminnan budjetoidut 50,3 milj. euron kustannukset järjestämisalueen hyvinvointialueelta kuntakohtaisesti eriteltynä siten, että minkään kunnan veloitus ei ylitä 40 euroa/asukas raja-arvoa.,
 - että lääkärihelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä hoidosta aiheutuvat kustannukset noin 1,4 milj. euroa / 1,22 euroa/asukas veloitetaan Helsinkiä lukuun ottamatta Uudenmaan hyvinvointialueilta asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 5 mukaisesti, ja että Helsinkiin ja muiden hyvinvointialueille suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan 1 307 euron hälytyskohtainen maksu,
 - hyväksyy kaikilta Suomen hyvinvointialueilta ja Helsingin kaupungilta perittävän myrkytystietokeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset noin 1,7 milj. euroa peritään asukasluvun suhteessa, 0,31 euroa/asukas talousarvioasiakirjan liitteen 6 mukaisesti,
 - että HUS veloittaa Helsingin kaupungilta ja Uudenmaan hyvinvointialueilta talousarvioasiakirjan liitteen 7 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat noin 1,1 milj. euron hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetuskulut 0,66 euroa/asukas,
 - että HUS veloittaa Helsingin kaupungilta ja Uudenmaan hyvinvointialueilta talousarvioasiakirjan liitteen 8 mukaiset

perusterveydenhuoltotasaisen terveystieteiskeskuspäivystyksen noin 44,6 milj. euron ja -hoitopäivätuotteiden kustannukset noin 0,5 milj. euroa arvioidun palvelukäytön perusteella.

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa valtion rahoituksen hyvinvointialueille kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Poikkeuksellisesti tammikuun 2023 maksuerästä puolet maksetaan hyvinvointialueille jo vuoden 2022 joulukuussa. Hyvinvointialueet maksavat HUSin kehityksen mukaisen osuuden vastaavasti aina seuraavana pankkipäivänä laskua vastaan, kun ovat itse saaneet suorituksen valtiovarainministeriöltä. HUS-yhtymä laskuttaa tammikuun osuuden HUS-yhtymäkokouksen 14.12.2022 jälkeen, kun kehys on vahvistettu.

10.1.7 Asiakasmaksut

- j) Somaattisen avohoidon asiakasmaksut korotetaan 1.1.2023 alkaen asiakasmaksuasetuksen mukaiseen maksimiin., Lisäksi yhtymähallitus päättää, että asiakasmaksujen huojennuksia aletaan myöntämään myös tuloista riippumattomiin tasasuuruisiin asiakasmaksuihin 1.1.2023 alkaen.
- Jatkossa huojennusta ns. tasasuuruisiin maksuihin voisi saada, jos potilas on takuueläkkeen saaja tai potilaalla on käräjäoikeuden velkajärjestelypäätös. Huojennusta ei kuitenkaan myönnetä käyttämättömästä ja peruuttamattomasta vastaanottoajasta perittävään asiakasmaksuun eikä potilaille, joilla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jotka vastaavat itse täysimääräisesti hoitonsa kustannuksista.
 - Lyhytaikaisesta psykiatrisesta vuodeosastohoidosta ei peritä asiakasmaksuja 1.1.2023 alkaen.